

Helyi Esélyegyenlőségi Program

SZEGHALOM Város Önkormányzata

2023-2028

Felülvizsgálat 2025

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP).....	3
Bevezetés	3
A település bemutatása	4
Értékeink, küldetésünk	12
Célok.....	13
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	15
1. Jogszabályi háttér bemutatása	15
2. Stratégiai környezet bemutatása	24
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége.....	27
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység.....	58
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	85
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	92
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	101
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	110
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	113
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	114
1. A HEP IT részletei.....	114
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	114
A beavatkozások megvalósítói.....	115
Az intézkedési területek részletes kifejtése.....	117
1. Mélyszegénységben élők és romák	117
2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	126
3. Megvalósítás.....	129
A megvalósítás előkészítése.....	129
A megvalósítás folyamata.....	129
Monitoring és visszacsatolás.....	131
Nyilvánosság	132
Érvényesülés, módosítás	133
4. Elfogadás módja és dátuma	Hiba! A könyvjelző nem létezik.

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló **2021.06.30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva**, Szeghalom Város Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira.

Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja, valamint folytatása a 85/2013. (VI. 24.) sz. határozattal elfogadott Helyi Esélyegyenlőségi Program dokumentumnak.

Szeghalom városa ahhoz, hogy 2018-tól továbbra is hatékonyan tudja működtetni az intézményhálózatát, ellátni az önkormányzati kötelező feladatokat, valamint lehetőségei szerint az önként vállalt feladatok és fejlesztések terén is előre tudjon lépni, újfent szükséges a feladatok vizsgálata, valamint a mutatószámok alakulása, változása függvényében sort kell keríteni a kötelező és önként vállalt feladatainak átalakítására, fejlesztésére.

A 2025. évi I. felülvizsgálat kiegészítéseit ez a betűtípus jelöli.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

Szeghalom a Sebes-Körös és a Berettyó találkozásánál helyezkedik el, lakónépessége 8 607 fő. Békés megye legrégebbi települése, hiszen már a honfoglalás idején is létezett. A Nagy- és Kis-sárrétet elválasztó szárazulat többször benépesült, a végleges letelepülés 1711-ben történt. A 47-es főút mellett helyezkedik el.

Szeghalom 1984-ben nyerte el a városi rangot. A 90-es évek közepétől új lendületet kapott a település fejlődése. Arzén- mentesítették az ivóvizet, megvalósult a lakások földgázellátása. Utak, járdák, csatornák épültek, valamint a város belterületén összefüggő kerékpárút hálózat. Mára a csatornázottság 100%-os. Jelenleg már csak néhány belterületi út vár aszfalt burkolatra, a kiépítettség közel 90%-os. Békés megye azon kevés települése közé tartozunk, ahol az uniós előírásoknak mindenben megfelelnünk.

Szeghalom, Füzesgyarmat és Körösladány között kistérségi beruházás keretében megépült közel 18000 méter kerékpárút, mely nagy népszerűségnek örvend a két település lakossága körében.

Péter András helyi földbirtokosnak köszönhetjük a Gimnáziumot, a Szigeti családnak a Szakképző Iskolát, Ambrus Imrének és feleségének a mozit. Simay Jánosnak, hogy már az 1880-as évek végén kisdédóvó működhetett Szeghalmon.

Egy ilyen kisvárosban, mint Szeghalom, helyben biztosítottak a közoktatási intézmények: óvoda, általános iskola, alapfokú művészeti oktatás, pedagógiai szakszolgálat, középiskola, szakképzés. Önkormányzatunk három közoktatási intézményt tart fenn: Péter András Gimnázium és Szigeti Endre Szakképző Iskola, Tildy Zoltán Általános Iskola, Alapfokú Művészetoktatási Intézmény és Egységes Pedagógiai Szakszolgálat, Napközi otthonos Óvoda és Bölcsőde, mind többcélú intézményként működik, ahol évente több mint 1700 gyermek és tanuló nevelését, oktatását végzik a pedagógusok.

Az Önkormányzat fenntartásában működik két kulturális intézmény. A Nagy Miklós Városi Könyvtár és Sárréti Közérdekű Muzeális Gyűjtemény, valamint a Művelődési, Sport- és Szabadidő Központ. Mindkettő integrált intézmény. A könyvtár és a múzeum együtt működik. A Művelődési, Sport- és Szabadidő Központ magában foglalja a Művelődési Központot, a Városi Sportszarnokot és Sporttelepet, az Ambrus Mozgót és a Várhelyi Ifjúsági Tábort. Intézményeink fejlesztése érdekében, mint minden település mi is minden pályázati lehetőséget kihasználunk. Így valósult meg az intézmények épületeinek megújulása, az óvodaépületek hőszigetelése, három tagóvodánkból kettőben a melegvíz-ellátást napenergiával oldjuk meg, valamint 2011-ben a Várhelyi Ifjúsági Tábor teljes felújítása. 2017-18 évtől a Sportszarnok is pályázati pénzekből újult meg, (műfüves pálya, pályaöntöző rendszer, kondipark,) valamint napenergiával oldja meg a világítás és melegvíz-ellátást.

Magyarország Dél-keleti részén elhelyezkedő, gazdag agrármúltra visszatekintő Békés megyéhez tartozik.

Szeghalom, az Észak-Békési térség meghatározó járási, oktatási, foglalkoztatási központja. Békéscsabától 50 km, Debrecentől 80 km távolságra fekszik, a Szegedet Debrecennel összekötő 47-es számú főút, nemzetközi tranzit út mentén, 60 km-re Nagyváradtól.

A város népessége közel 9.000 fő, agglomerációjában (kb. 20 perces út) megközelítőleg 40.000 ember él. Fejlett textil- és fémiparral rendelkezik. A város jelentőségét az elmúlt évtizedekben fokozta az is, hogy több jelentős ipari beruházás is megvalósult, javítva a foglalkoztatási mutatókat. A városra és szűkebb vonzáskörzetére az ipari-, a távolabbi településekre az agrárfejlesztések a jellemzők. A város földrajzi adottságai révén kiváló lehetőséget nyújt a Magyar - Román határon átnyúló együttműködésre.

A „Sárrét Fővárosa, Szeghalom”! Az egykori vizes, élőhelyek gazdag állat és növényvilága számos helyen maradt fent, kiváló turisztikai, vadász, horgász és vízisport lehetőségeket tartogatva az ide érkező látogató számára. Kulturális és természeti értékeink bemutatására változatos intézményi háttér szolgál. Könyvtár, múzeum, sportlétesítmény, szabadtéri kiállítóhely, tanösvény és természetvédelmi terület.

A településen működő fontosabb közintézmények, szolgáltatók:

Járási székhely, Adóhivatal, Bíróság, ügyészség, Közjegyző, Rendőrkapitányság, Tűzoltóság
Mentő állomás, Tisztiorvosi szolgálat, Járóbeteg rendelőintézet, Földhivatal, Munkaügyi központ,
Nemzetközi közúti és személy fuvarozók, 4 Bankfiók, Középiskolák, Szálláshelyek, Éttermek,
Közművelődési intézmények (Művelődési Ház, Sportcsarnok), Ipari parkok

A térségben működő, 300 főnél nagyobb létszámot foglalkoztató vállalkozások:

LAYER Kft, Sárréti Ipari Park
Billerbeck Budapest Kft. paplangyártás
Csaba-Metál Kft jármű- és járműalkatrész gyártás
Felina Hungária Kft. fehérneműgyártás
Henkel Magyarország Kft. háztartási vegyi termékek gyártása
KUKA Robotics Kft. autóipari robottechnika

Foglalkoztatás

Szeghalom térségében, a rendszerváltás követően számottevő volt az álláskeresők száma mind a nők, mind a férfiak körében. Ez a ráta az elmúlt években folyamatosan javuló tendenciát mutat, köszönhetően a fejlesztéseknek és a kormányzati foglalkoztatási politikának.

Képzés

Városunkban középfokú képzést nyújtó intézmény is működik, ahol gimnáziumi, valamint textil-, fémipari és informatikai irányultságú szakmunkásképzés is folyik. A szakképzés az oktatás szervezése során figyelembe tudja venni a nagyobb munkáltatók speciális igényeit mely példaértékű.

A munkahelyteremtést elősegítő támogatások

Szeghalom, a ***Szabad Vállalkozási Zónák*** egyikébe sorolt, település. Az itt megvalósuló beruházások több kormányzati- és uniós pénzalapból is támogatásban részesülhetnek, mind a technológia, mind a foglalkoztatás tekintetében. Ilyen támogatási, pályázati lehetőségek a közismert Támop 1.1 vagy az Új Széchenyi Terv nyújtotta keretek.

A 2014 – 2020 közötti fejlesztéspolitika gazdaságösztönzésre szánt pénzügyi forrásai, további lehetőséget kínálnak a betelepülni szándékozó kis- és középvállalkozások számára, melyet segít a város vezetése részéről tapasztalható, befektető centrikus magatartás.

Szeghalom járásszékhely. /Járás illetékességi területe:

Bucsa, Füzesgyarmat, Kertészsziget, Körösladány, Körösújfalú, Szeghalom, Vésztő,

A Dél-Alföldön a sajátos történeti- és településfejlődés egy speciális településhálózat kialakulásához vezetett. Az egykori mezővárosok tágas határukkal, népes tanyavilágukkal egyazon közigazgatási keretek között egyesítették a várost és vidékét. Ennek az örökségnek a nyomai a mai napig meghatározzák a Dél-Alföld településhálózatát. Egy viszonylag sűrű és méreteiben kiegyensúlyozott városhálózatról beszélhetünk.

SWOT analízis

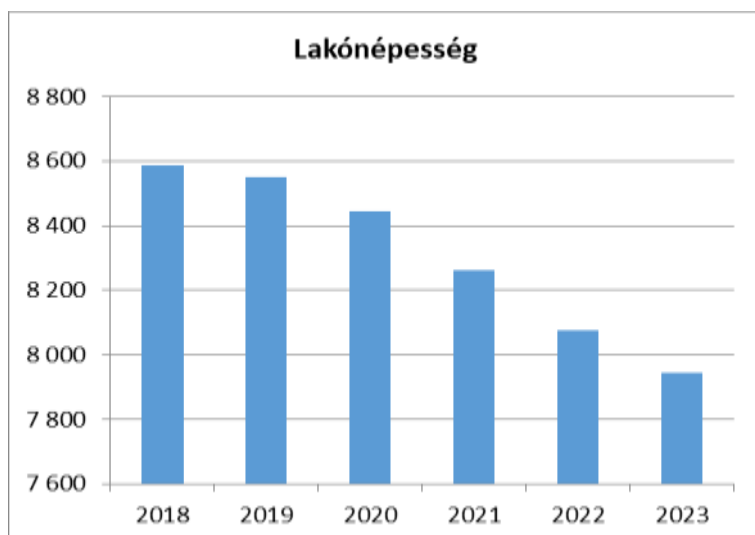
Erősségek	Gyengeségek
1, Foglalkoztatási centrum 2, Oktatási Centrum 3, Orvosi centrum 4, Járási központ 5, Fejlett fém, könnyű, textil és ruhaipari terület 6, 47-es főút, nemzetközi tranzit út 7, Vasút hálózat 4, Nagyvárad (Románia) közelsége 5, Ipari parkok 6, Munkaerő 7, Agglomeráció, 15-20km-en belül megközelíthető 8, Zöldmezős beruházások 9, Turisztikai lehetőségek 10, Szállás lehetőségek 12, Sportcsarnok	1, Keleti régió 2, Úthálózat minősége gyenge 3, Vasút infrastruktúra gyenge 4, Alacsony a mezőgazdasági termékek feldolgozottság foka 5, Kihasztnálatlan Ipari Park terület 6, Pályakezdő elvándorlása 7, alacsony képzettség 8, Szakképzett munkaerő hiánya 9, Befektetők érdektelensége (autópálya hiánya)
Lehetőségek	Veszélyek
1, Szakképzés 2, úthálózat fejlesztése, javítása 3, Vasúthálózat nagyobb kihasználása 4, Pályakezdők helyben tartása 5, KKV szektor erősítése 6, Regionális feldolgozó üzemek létesítése 7, Mezőgazdaság fejlesztése, növénytermesztés, állattartás 8, Adózás barát környezet megteremtése a kis és középvállalkozások számára	1, Fokozódó gépjármű forgalom 2, Úthálózat túlzott terhelése 3, Erős átmenő kamion tranzit forgalom 4, Környezeti károsodás, légszennyezettség 5, Elvándorlás veszélye 6, Az átmenő forgalom miatti Bűnözés

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén

Év	Fő (TS 001)	Változás
2016	9 290	bázis év
2017	9 158	98,22%
2018	9 068	98,69%
2019	8 933	99,53%
2020	8 899	98,69%
2021	8 842	97,85%
2022	8 690	97,75%
2023	8 525	98,40%

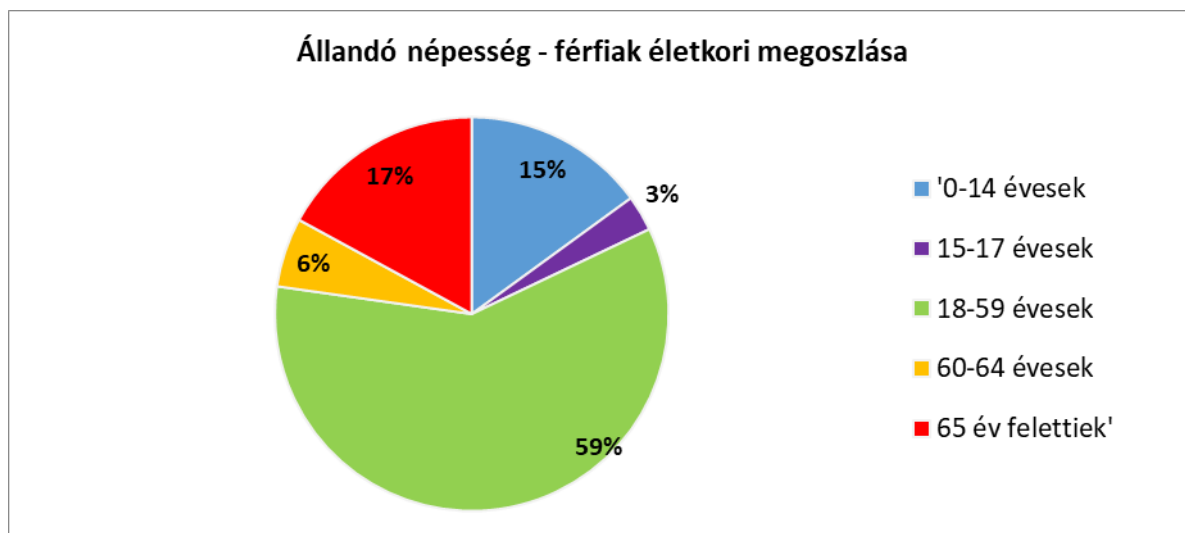
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

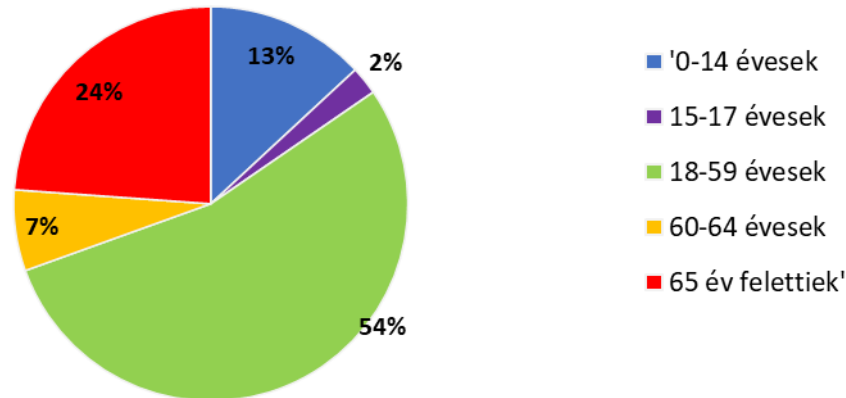
A fenti adatokból megállapítható, hogy Szeghalom város lakónépessége (a lakóhellyel és tartózkodási hellyel rendelkezők számának együttes figyelembevételével) évről évre folyamatosan csökken. A 2016. évi adathoz képest 892 fővel csökkent. Ez valamilyen szinten, százalékos arányában megegyezik a környező településeken is kimutatható lakosságszám csökkenéssel.

2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2021)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	4 339	4 351	8690	49,93%	50,07%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			280	3,22%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	650	570	1220	7,48%	6,56%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	127	101	228	1,46%	1,16%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	2 575	2 353	4928	29,63%	27,08%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	247	289	536	2,84%	3,33%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	740	1 038	1778	8,52%	11,94%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

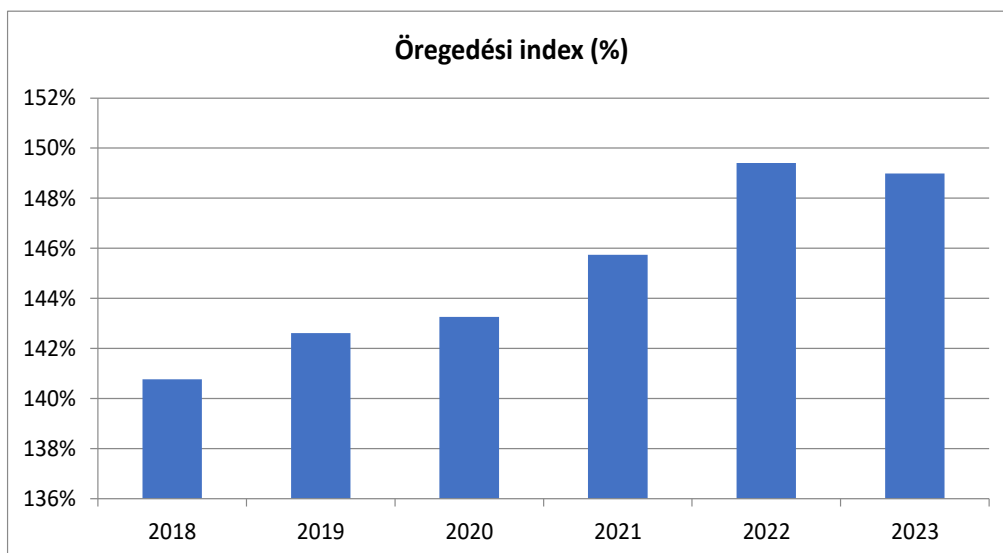
Állandó népesség - nők életkori megoszlása

A 2. számú táblázat, valamint a kördiagramok az állandó népesség (a bejelentett állandó lakóhellyel rendelkezők) adatait tartalmazza, nemenkénti és korosztályos bontásban. A táblázatból és a diagramokból megállapítható, hogy összességében csekély az eltérés arányaiban. Jelentős arány különbség a 18-59 éves korosztályban tapasztalható, ahol a nők a lakosság **54 százalékát**, míg a férfiak az **59 százalékát** teszik ki. A 65 év feletti korosztály tekintetében tapasztalható, ahol a nők a lakosság **24 százalékát** a férfiak pedig a lakosság **17 százalékát** teszik ki. A nemek közötti számszaki eltérés jól látható a diagramon.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 536	1 203	127,68%
2017	1 579	1 194	132,24%
2018	1 647	1 170	140,77%
2019	1 697	1 190	142,61%
2020	1 742	1 216	143,26%
2021	1 778	1 220	145,74%
2022	1 769	1 184	149,41%
2023	1 755	1 178	148,98%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Egy település lakónépességének számát több mutató együttes vizsgálatával lehet meghatározni. A leggyakoribb vizsgálati szempont a születés, a halálozás számának alakulása, az elvándorlás és a bevándorlás közötti egyenleg vizsgálata. Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alatti mennyi 65 éven felüli fő jut. Ez az index megmutatja, hogy Szeghalom népességére mi a jellemző: az index minden évben 100% felett van, tehát a 65 év felettiek vannak többen, a Szeghalom lakossága 2011. óta folyamatosan előregedő. Esélyegyenlőség szempontjából az adatok értelmében településünkön az idősök fokozottabb ellátására van szükség. Ez nem jelenti azt, hogy a gyermekek ne igényelnének fokozott figyelmet, különösen akkor például, ha szüleik alacsony jövedelműek.

4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2016	-15,24
2017	-16,78
2018	-14,38
2019	-5,15
2020	-9,68
2021	-14,18
2022	-14,57
2023	-8,99

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

Településünk lakosság megtartó ereje csökken, az elvándorlás a jellemző, ennek fő oka a munkahelyek hiánya. A fiatalok nagy városokban, elsősorban Budapesten tanulnak tovább, így munkahelyet is azokban, illetve azon városok környékén keresnek. Sokan dolgoznak külföldön. (Angliában, Ausztriában, Írországon, Hollandiában, Németországban...). Ha a számokat nézzük akkor megállapítható, hogy az elvándorlás száma egyre nagyobb, legfőképpen 2019 évben kiugró, míg az oda vándorlók száma csökken, a különbség minden évben negatív számokat mutat. Településünk a régióból kifolyólag is hátrányos helyzetű. Az átlagnál kisebb a vállalkozói aktivitás, a vállalkozások többsége egyéni vállalkozás, amely kevés munkahelyet tud biztosítani az itt élőknek. A munkahelyek hiánya, a munkaerő kereslet elmaradása a további elszegényedés és ebből kifolyólag a további elvándorlás veszélyét hordozza magában.

5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2016	-3,70
2017	-0,23
2018	-0,35
2019	-2,22
2020	-3,07
2021	-5,99
2022	-9,31
2023	-5,74

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

A település népszaporulata Szeghalmon is – mint országosan és Békés megyében- negatív előjelű. Minden évben többen halnak meg, mint ahányan születtek. Az élve születések száma hullámzó mértékű, 2022-ben csökkenő. Minden évben magasabb az elhalálozások száma. A halálozások száma az elmúlt évek alatt hasonló értéket mutat. A népességszám fogyásának egyik oka az a nyolcvanas évek óta tartó folyamat, mely szerint az élve születések és halálozások számának különbsége évről évre szignifikánsan negatív értéket mutat. Ezt nevezzük természetes fogyásnak. Mindez magával vonja a lakónépesség előregedését.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Az esélyegyenlőség segíti az, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra., függetlenül attól, hogy gyermek, nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal élő, milyen származású, vagy, hogy milyen az anyagi, társadalmi helyzete.

A társadalmi egyenlőtlenségek megszüntetése Magyarország számára is alapvető jelentőségű. A demográfiai változások, a foglalkoztatás növelése, a képzettség- és képességbeli hiányosságok orvoslása, a vállalkozások versenyképességének javítása csak a társadalmi szolidaritás megerősítésével, a társadalom megújuló képességének fejlesztésével és erőforrásainak bővítésével érhető el.

A HEP a 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdés előírása értelmében kiemelt figyelmet fordít célcsoportjainak a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok, különösen a mélyszegénységben élők, romák, gyermekek, nők, idősök, fogyatékkal élők helyzetére.

Szeghalom Város Önkormányzata igyekszik mindent megtenni annak érdekében, hogy az érintett célcsoportok helyben a saját településükön jussanak lehetőséghez a foglalkoztatás, oktatás, kultúra, sport, a szociális és egészségügyi szolgáltatás, lakhatás, a közlekedés és a kommunikáció területén.

Lehetőséget teremtve arra, hogy a helyi pályázatok meghirdetésével, társadalmi összefogással, anyagi támogatásban részesítse az esélyegyenlőség biztosítására irányuló törekvéseket.

Kiemelt feladat, hogy minden állampolgár, a mélyszegénységben élők, a gyermekek, a nők, az idősek, a fogyatékos személyek, a roma emberek számára megteremtődjön az esélyegyenlőség a társadalmi élet minden színterén: a fizikai és kulturális környezetben, a lakhatás és a közlekedési eszközök vonatkozásában, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkaalkalmak, valamint a kulturális és társadalmi élet, sport és szórakozási lehetőségek területén is.

Szeghalom város élve a törvény adta lehetőségével, és fent említett célok minél hatékonyabb megvalósításának érdekében megalkotja a településre vonatkozó helyi esélyegyenlőségi programját, mely tartalmazza az önkormányzat által ellátott feladatokkal kapcsolatos célokat, megvalósításuk forrásigényét és végrehajtásuk ütemezését.

Célok

A társadalmi problémák összefüggenek egymással, ezért a hátrányos helyzetű emberek társadalmi részvételének javítása érdekében komplex beavatkozásokra van szükség. Nagy jelentősége van a foglalkoztatási, lakásügyi, az oktatási, az egészségügyi, a közbiztonsági és esélyegyenlőségi problémák kezelésének, amelyben a hatékonyság érdekében minden érintett szereplő bevonása szükséges. A HEP megvalósításában az önkormányzaton kívül kiemelt szerepe van a szociális szolgáltatást nyújtó szervezeteknek, a munkaügyi központoknak, a rendvédelmi szervezeteknek, a civil szervezeteknek, valamint a hátrányos helyzetű csoportok érdekvédelmi szervezeteinek.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Szeghalom település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,

a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködésének kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP-nek kiemelten foglalkoznia kell:

- a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányainak csökkentésével, foglalkozási esélyeinek javításával,
- a munkaerő-piaci szegregáció visszaszorításával,
- hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók hátrányainak kompenzálásával,
- a foglalkoztatási, oktatási, egészségügyi, szociális, igazgatási és területfejlesztési célok összehangolásával,
- a közszolgáltatásokhoz és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításával,
- az esetleges lakóhelyi szegregáció felszámolásával,
- a mélyszegénységben élők, romák, nők, kisgyermekesek esélyegyenlőségével és az egyenlő bánásmód érvényesítésével a megfelelő pénzbeli, természetbeni juttatásokhoz való hozzájutásával,
- az esélyegyenlőség javításához kapcsolódó prioritási sorrend meghatározásával,
- a helyben élő nehezebb sorsú, tartós betegségben lévő, fogyatékkal élő, szegénységgel küszködők, hátrányos helyzetben levők segítésével,
- az emberi méltóság tiszteletben tartásával,
- akadálymentes közlekedés biztosításával.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmasítására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan.

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1 A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük.

A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

A helyi esélyegyenlőségi program tartalmazza a helyzetelemzést a hátrányos helyzetű társadalmi csoportok - különös tekintettel a nők, a mélyszegénységben élők, romák, a fogyatékkal élő személyek, valamint a gyermekek és idősek csoportjára - oktatási, lakhatási, foglalkoztatási, egészségügyi és szociális helyzetéről, illetve a helyzetelemzésen alapuló intézkedési tervet, amelyben meghatározásra kerültek a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedések. A helyi esélyegyenlőségi programot a társadalmi felzárkózásért felelős miniszter által meghatározott részletes szabályok alapján készítettük el. A programalkotás során gondoskodtunk a helyi esélyegyenlőségi program és az önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a közoktatási esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia anti-szegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítése során kiemelt figyelmet fordítottunk

- az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre,

- az oktatás és a képzés területén a jogellenes elkülönítés megelőzésére, illetve az azzal szembeni fellépésre, továbbá az egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- a közszolgáltatásokhoz, valamint az egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyenlő esélyű hozzáférés biztosításához szükséges intézkedésekre,
- olyan intézkedésekre, amelyek csökkentik a hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci hátrányait, illetve javítják foglalkoztatási esélyeiket.

Szeghalom Város Önkormányzatának képviselő testülete által elfogadott, az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz kapcsolódó fontosabb helyi szabályozások:

- a települési támogatásról és egyéb szociális ellátásokról szóló 2/2015. (II.24.) számú önkormányzati rendelete
- a helyi közművelődésről szóló 4/2007.(II. 27.) sz. rendelete (egységes szerkezetben a 20/2012. (IX.25.) rendelettel)
- a lakások és a helyiségek bérletére vonatkozó szabályokról szóló 28/2012.(XII.15.) önkormányzati rendelet, *Egységes szerkezetben a 6/2013. (III. 26.) sz.; a 11/2013. (VI. 25.) sz.; 19/2013.(XI.25.) rendelettel*
- Az első lakáshoz jutás támogatásáról szóló 8/1997.(VII.1.) számú rendelete (egységes szerkezetben a 12/2003.(V.27.) számú a 13/2004.(VI.4.) számú a 3/2005.(II.22.) és a 11/2006.(V.30.) számú rendelettel)
- a civil szervezetek támogatási rendjéről szóló 29/2012. (XII. 15.)
- Szeghalom Város Önkormányzata élve a települési önkormányzatok szociális nyári gyermekétkeztetési lehetőségével, lehetőségéhez mértén minden évben pályázatot nyújt be.

A Szocvtv. fontosabb településünket érintő változásai

A Szocvtv. alapján a pénzbeli és természetbeni szociális ellátások segélyezési rendszere 2015 március 01-től jelentős átalakuláson ment át.

Az átalakítás főbb elemei a következők:

- A Szocvtv. alapján kötelező segélyek 2015. március 1 napjától államigazgatási (járási), az önkormányzatok által nyújtott segélyek egységesen önkormányzati hatósági (képviselő-testületi) hatáskörbe kerültek.
- Módosult a Szocvtv. alapján kötelezően biztosítandó ellátások köre
- Bővült az önkormányzatok mozgástere az általuk nyújtott ellátások meghatározásában.

Az önkormányzatok által biztosított ellátás 2015. március 01-től Települési Támogatás címen adható. Szeghalom Város a települési támogatásról és egyéb szociális ellátásokról szóló 2/2015. (II.24.) számú önkormányzati rendelete 2015 március 01 napjával lépett hatályba. Amely rendelet alapján nyújtható ellátások típusa:

- Települési Támogatás rendkívüli élethelyzetben
 - a családban bekövetkezett haláleset, temetés
 - elemi kár
 - bármely, előre nem látható és nem kivédhető rendkívüli esemény
- Települési támogatás időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére

- az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 20 %-át meghaladó gyógyszerköltség
- rezsiköltséghez való hozzájárulás
- téli tüzelő beszerzése
- válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása
- gyermek fogadásának előkészítése
- gyermek iskoláztatása
- nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás, családba történő visszahelyezés előkészítése
- gyermek hátrányos helyzetének kezelése

A támogatás természetben is nyújtható, különösen a gyermek tankönyv- és tanszerellátásának támogatása, a tandíj, egészségügyi szolgáltatásért fizetendő térítési díj, illetve egyéb ellátás kifizetésének átvállalása, tűzifa, élelmiszercsomag, építési anyag biztosítása.

Egyéb támogatás:

- A Képviselő testület évente egy alkalommal, a tárgyév november 1 napjáig a 65. életévüket betöltő Szeghalmon Lakóhellyel rendelkező személyeket támogatásban részesíti a költségvetési rendeletben meghatározottak szerint.
- Tanulói buszbérlet támogatás

Szociális Szolgáltatások:

- Személyes gondoskodást nyújtó alapszolgáltatások biztosítása:
 - családsegítés
 - idősek nappali ellátása
 - étkeztetés
 - házi segítség nyújtás, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
 - gyermekjóléti alapellátások (Szeghalom kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézményén keresztül)
- Szociális étkeztetés
- jelzőrendszeres házi segítségnyújtás
- szociálpolitikai kerekasztal (legalább évente 1 alkalommal)
- köztemetés

Szeghalom város önkormányzata a lehetőségeihez mérten segíti a szeghalmi rászoruló családok lakhatását és otthonteremtését, különös tekintettel a fiatalokra és a kisgyermeket nevelő családokra.

Azon a pályázatok felsorolása, amik az elmúlt időszakban benyújtásra kerültek:

Benyújtott pályázatok (2021):

- „Tisztítsuk meg az országot!” – 4 db kamera beszerzése (TMOP)
- Szeghalom, III. sz. belvízi öblözet rekonstrukciója (TOP)
- Vörösmarty utca I. ütem (Széchenyi utca-Somogyi B. utca között) útfelújítása – BM – Önkormányzati feladatellátást szolgáló fejlesztések támogatása (MÁK)
- Gyümölcsös bemutató kert létrehozása 1 ha területen
- VP6-7.2.1.1.-21.-Varjas külterületi mezőgazdasági út felújítása

- VP6-19.2.1-55-8-21-Az Árpád-házi királyok emlékparkjának közösségi célú fejlesztése

Benyújtott pályázatok (2022):

- Belterületi csapadékvíz rendszer rekonstrukciója (TOP)
- Bölcsődei épület felújítása (TOP)
- Szeghalmi önkormányzati épületek energetikai korszerűsítése (TOP)

Benyújtott pályázatok (2023):

- Számítógép a mindennapi társ 16
- Sportnap Szeghalom
- PEA terv keretében előkészítő tanulmány készítése TOP-PLUSZ konyhafejlesztési pályázathoz (TOP)

Benyújtott pályázatok (2024):

- Szeghalom és Kalotaszentkirály közös tapasztalatcseréje
- Családbarát munkahely a Szeghalmi Polgármesteri Hivatalban

Módosult jogszabályok:

A 2013. évi LXXV. törvény és a 197/2013.(VI.13.) Kormányrendelet módosítja fenti jogszabályokat. A törvénymódosítás értelmében 2014. január 1-jétől az átmeneti segély, a temetési segély és a rendkívüli gyermekvédelmi támogatás önálló ellátási formaként megszűnik, és önkormányzati segéllyé olvad össze. A törvény felhatalmazása szerint a települési önkormányzatnak legkésőbb 2013. december 31-ig kellett megalkotnia az önkormányzati segély megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét.

1. A hatáskörök a szerint kerültek módosításra, hogy a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 41.§ (4) bekezdése lehetővé teszi, hogy a képviselő-testület hatáskörét a jegyzőre átruházza.
2. Az önkormányzati segély esetén az ellátás megállapításánál figyelembe vehető, egy főre számított havi családi jövedelemhatárt az önkormányzat rendeletében úgy kellett szabályozni, hogy az nem lehet alacsonyabb az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének 130%-ánál (37.050.-Ft). (2013. évben az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 28.500.-Ft). Ettől eltérően a megállapított jogosultsági értékhatár magasabb: család esetén 150% (42.750.-Ft), illetve egyedülálló személy esetén 200 % (57.000.-Ft) és gyermekét egyedül nevelő személy esetén 175 % (49.875.-Ft).
3. A korábban a közoktatásról szóló törvényből a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet tényének megállapítása a Gyvt. szabályozása értelmében 2013. szeptember 1. napjától a jegyző feladata. Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében 3 körülményből (szülők alacsony iskolázottsága, alacsony foglalkoztatottsága, illetve a gyermek elégtelen lakókörnyezete) legalább 1 fennáll, halmozottan hátrányos helyzet megállapításához pedig a fenti 3 körülményből legalább kettőnek kell fennállnia. A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet megállapítása a gyermekek részére a köznevelés területén kedvezményeket, támogatásokat, jogosultságokat biztosít.

4. Az étkeztetés esetében a Szt. 62.§(1) bekezdése határozza meg a szociális rászorultság szempontjait, melyek között szerepel a hajléktalanság is, mint rászorultsági szempont.
5. A pénzbeli és természetbeni szociális ellátások rendszere 2015. március 1-től jelentős mértékben átalakul.

Az állam és az önkormányzat segélyezéssel kapcsolatos feladatai élesen elválasztásra kerülnek. A helyi önkormányzatok felelőssége növekszik a helyi közösség szociális biztonságának erősítésében, a szociális segélyek biztosításában.

A kötelezően nyújtandó ellátásokat 2015. március 1-től a járási hivatalok állapítják meg. Ezek az ellátások a következők:

- aktív korúak ellátása,
- időskorúak járadéka,
- ápolási díj (alapösszegű, emelt összegű és kiemelt ápolási díj),
- közgyógyellátás (alanyi és normatív formák),
- egészségügyi szolgáltatásra való jogosultság.

A hatáskörváltás tehát az aktív korúak ellátását érinti, a felsorolt többi ellátást az eddigiekben is a járási hivatalok állapították meg.

Egyéb támogatás biztosításáról a települési önkormányzatok döntenek. Az önkormányzatok által nyújtható támogatás neve egységesen települési támogatás lesz, amelynek jogosultsági feltételeit, típusait az önkormányzatok határozhatják meg.

Az egyes ellátásokat érintő változások:

I. Aktív korúak ellátása (jogszabályi háttér: 1993. évi III. törvény a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról (a továbbiakban: Szt.), 33.§-37/C.§, az átmeneti rendelkezések vonatkozásában: 134.§, 134/B.§)

Az aktív korúak ellátása az aktív korú, nem foglalkoztatott személyeknek nyújtott ellátás, amely olyan személyeknek állapítható meg, akiknek a családjában az egy fogyasztási egységre jutó jövedelem az öregségi nyugdíjminimum 90%-a (25 650 Ft) alatt van, és a családnak nincs a törvényi értékhatárt meghaladó vagyona. Az aktív korúak ellátása keretében kétféle támogatás állapítható meg, a foglalkoztatást helyettesítő támogatás, valamint a rendszeres szociális segély helyébe lépő egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás.

A jelenleg jegyzői hatáskörben lévő aktív korúak ellátásának megállapítása 2015. március 1-től a járási hivatal hatáskörébe kerül. Ettől az időponttól kezdődően az ellátással kapcsolatos ügyek intézésére a járási hivatal jogosult. A kérelmeket továbbra is be lehet nyújtani a polgármesteri hivataloknál, amelyek azt továbbítják a járási hivatalok részére.

Az aktív korúak ellátása keretében megállapítható ellátástípusok és az ellátásra jogosultak körei esetenként változni fognak.

I.1. A foglalkoztatást helyettesítő támogatás szabályaiban nem várható változás azon kívül, hogy a támogatást a járási hivatal fogja megállapítani.

A támogatás havi összege – 2014-óta – 22 800 Ft.

I.2. Rendszeres szociális segély nevű ellátás 2015. március 1-től megszűnik. A korábban erre a támogatásra jogosult személyek más ellátásokra szerezhetnek jogosultságot.

Az új rendszer bevezetésének lépései a következők:

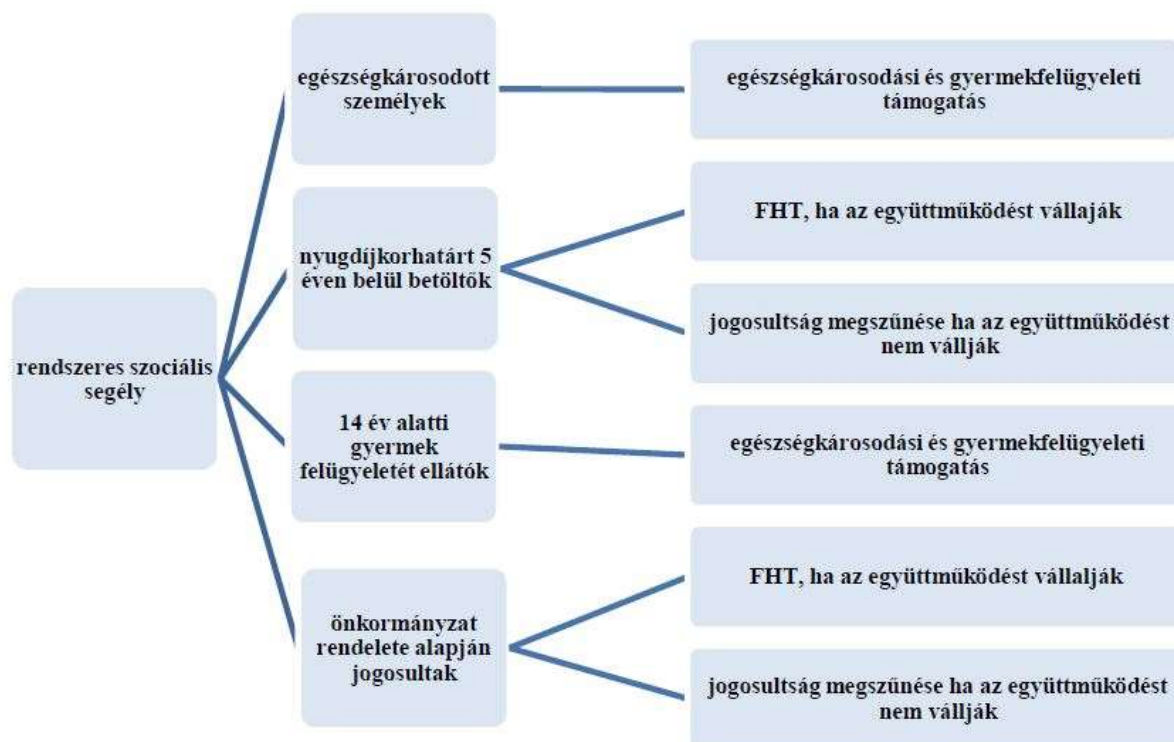
A jelenleg rendszeres szociális segélyre jogosult személyek ellátásra való jogosultságát a jegyző 2015. január 1. és 2015. február 28. között felülvizsgálja.

A felülvizsgálat eredményeként a jegyző határozatban megállapítja, hogy az ügyfél 2015. március 1-től milyen ellátásra lesz jogosult.

Automatikusan, az új egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra lesznek jogosultak azok a személyek, akik azért jogosultak rendszeres szociális segélyre, mert egészségkárosodottnak minősülnek, vagy 14 év alatti gyermekük felügyeletét másképp biztosítani nem tudják.

Ha vállalják a foglalkoztatást helyettesítő támogatáshoz kapcsolódó együttműködési kötelezettséget (álláskeresőként való nyilvántartásba vétel, együttműködés a munkaügyi központtal), akkor foglalkoztatást helyettesítő támogatást kaphatnak a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltők, és azok, akik az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján jogosultak jelenleg rendszeres szociális segélyre.

Ha a nyugdíjkorhatárt 5 éven belül betöltő vagy az önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek alapján rendszeres szociális segélyre jogosult személy az együttműködést nem vállalja, akkor az aktív korúak ellátására való jogosultságát meg kell szüntetni.

Az újonnan bevezetendő **egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (EGYT) összegét** a rendszeres szociális segély összegére vonatkozó szabályok alapján kell majd kiszámítani, egyedül a családi jövedelemhatár összege változik:

Az EGYT havi összege a családi jövedelemhatár összegének és a jogosult családja havi összjövedelmének különbözete, de nem haladhatja meg nettó közfoglalkoztatási bér 90%-át. (A nettó közfoglalkoztatási bér 90%-a, tehát az EGYT maximuma 2015. évben 46 662 Ft.)

A családi jövedelemhatár összege megegyezik a család fogyasztási egységeihez tartozó arányszámok összegének és az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összege 92%-ának szorzatával. (2015. február 28-ig az önm. 90%-áig kellett kiegészíteni a család jövedelmét. Az új

szabályok szerint egy egyedülálló személy esetében a családi jövedelemhatár összege 26 220 Ft, mert a fogyasztási egység arányszáma:1, az önym. 92%-a: 26 220 Ft.)

Az Szt. 2015. február 28-ig hatályos 37/A. § (1) bekezdés alapján rendszeres szociális segély akkor állapítható meg és akkor folyósítható – kivéve az egészségkárosodásuk okán ellátásban részesülő személyeket – ha a személy nyilatkozatában vállalja az együttműködési kötelezettséget a települési önkormányzat által erre kijelölt szervvel. Az Szt. alapján az együttműködés intézményi feltételeiről a települési önkormányzat elsősorban a családsegítő szolgálat útján gondoskodik.

A rendszeres szociális segély ellátórendszerből történő kivezetésével megszűnik a családsegítés szerepe az aktív korúak ellátásában részesülők együttműködési kötelezettségének biztosításában.

Az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásra jogosult ellátotti kör részére speciális élethelyzetük miatt nem került előírásra együttműködési kötelezettség. A foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyek pedig az állami foglalkoztatási szervvel kötelesek együttműködni.

II. Lakásfenntartási támogatás

(jogszabályi háttér az átmeneti rendelkezésekre: Szt. 134/C.§ (1)-(2) bekezdés)

A lakásfenntartási támogatás szabályai 2015. március 1-étől kikerülnek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére.

Lakásfenntartási támogatás iránti kérelmet utoljára 2015. február 28-án lehet benyújtani.

Azoknak az ügyfeleknek a jogosultsága, akik 2015. március 1. előtt kérelmezték a lakásfenntartási támogatást, a következőképpen alakul:

Ha az ellátásra való jogosultságot 2014. december 31-ig megállapították, akkor az ügyfél a korábbi szabályoknak megfelelően egy év időtartamra jogosult a lakásfenntartási támogatásra.

Ha a hatóság 2015. január 1-ét követően dönt a támogatásra való jogosultságról, akkor a lakásfenntartási támogatást csak 2015. február 28-ig lehet biztosítani.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez.

III. Adósságkezelési szolgáltatás

(jogszabályi háttér az átmeneti rendelkezésekre: Szt. 134/C.§ (4) bekezdés)

Az adósságkezelési szolgáltatás szabályai 2015. március 1-étől kikerülnek a szociális törvényből. Ettől az időponttól kezdődően a támogatás ebben a formában nem állapítható meg a kérelmezők részére.

Azoknak az ügyfeleknek a jogosultsága, akik részére 2015. március 1. előtt került megállapításra az adósságkezelési szolgáltatás, a szolgáltatást a korábbi szabályok alapján kell nyújtani.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek számára.

IV. Méltányossági közgyógyellátás

(jogsabályi háttér az átmeneti rendelkezésekre: Szt. 134/C.§ (3) bekezdés)

A méltányossági közgyógyellátás szabályai 2015. március 1-től kikerülnek a szociális törvényből, ettől az időponttól kezdődően biztosítása nem lesz kötelező.

Méltányossági közgyógyellátás iránti kérelmet utoljára 2015. február 28-án lehet benyújtani.

A korábban hatályos szabályokat kell alkalmazni, tehát az ellátásra való jogosultság egy éves időtartamban fennáll az alábbi esetekben:

Ha az ellátásra való jogosultságot 2015. március 1-jét megelőzően megállapították, vagy

Ha az ellátásra való jogosultság megállapítása iránti eljárás 2015. február 28-án folyamatban van.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében biztosíthatnak támogatást a gyógyszerkiadások viseléséhez.

V. Méltányossági ápolási díj

Az ellátás biztosítása az települési önkormányzatok számára jelenleg sem kötelező.

A méltányossági ápolási díj szabályai 2015. március 1-jétől kikerülnek a szociális törvényből.

A 2015. március 1-ét megelőzően megállapított ellátások az önkormányzat mérlegelésétől függően biztosíthatóak 2015. március 1-jét követően, települési támogatás formájában.

Az önkormányzatok a települési támogatás keretében ellátást biztosíthatnak a 18. életévét betöltött tartósan beteg személy ápolását, gondozását végző hozzátartozók részére.

VI. Önkormányzati segély

(jogsabályi háttér: Szt. 45.§)

Az önkormányzatok által biztosított ellátás neve 2015. március 1-jétől egységesen települési támogatás lesz.

E támogatás keretében az önkormányzatok az általuk támogatandónak ítélt, rendeletükben szabályozott élethelyzetekre nyújthatnak támogatást. Az önkormányzat kötelezettsége abban áll, hogy a települési támogatásról rendeletet alkosson. Annak eldöntése, hogy e támogatás keretében milyen célokra, mely feltételek teljesülése esetén milyen összegű támogatást nyújt, teljes mértékben az önkormányzat mérlegelési jogkörébe tartozik.

Az Szt. által szabott egyetlen kötelezettség az, hogy a képviselő-testület a létfenntartást veszélyeztető rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gonddal küzdő személyek részére rendkívüli települési támogatást köteles nyújtani. A létfenntartást veszélyeztető élethelyzet, a létfenntartási gond meghatározása az önkormányzat jogosultsága, hasonlóan az ilyen helyzetekben nyújtandó támogatás összegének meghatározásához.

Az Szt. a települési támogatás keretében biztosítandó juttatások körét példálózóan sorolja fel:

Települési támogatás keretében nyújtható támogatás különösen

- a) a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez,
- b) a 18. életévét betöltött tartósan beteg hozzátartozójának az ápolását, gondozását végző személy részére,
- c) a gyógyszer-kiadások viseléséhez,
- d) a lakhatási kiadásokhoz kapcsolódó hátralékot felhalmozó személyek részére.

Az Szt. szabályozása szerint a lakhatáshoz kapcsolódó rendszeres kiadások viseléséhez nyújtott települési támogatást más jogsabály alkalmazásában lakásfenntartási támogatásnak kell tekinteni.

A települési önkormányzat képviselő-testületének a települési támogatás megállapításának, kifizetésének, folyósításának, valamint felhasználása ellenőrzésének szabályairól szóló rendeletét legkésőbb 2015. február 28-áig kell megalkotnia.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) szociális szolgáltatásokat érintő módosítások

- Az intézményi térítési díj szabályainak változása
- A támogatott lakhatás szabályainak módosítása
- Belépési hozzájárulás bevezetése a tartós bentlakást nyújtó szociális intézményekben
- Az intézményi jogviszony megszüntetésére vonatkozó szabályok módosítása
- A területi lefedettséget figyelembe vevő finanszírozási rendszerbe történő befogadás szabályainak módosítása
- Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás működésének racionalizálása
- Lakóotthoni átalakulás kötelezettségének hatályon kívül helyezése
- Támogatott lakhatás célcsoportjainak változása
- Térítési díj visszamenőleges megállapítása kivételes esetben
- Jogorvoslati rend pontosítása
- A falu és tanyagondnoki szolgáltatás egyes szabályainak módosítása
- A 150 fős korlátra vonatkozó szabályok
- Egyházi kiegészítő támogatás megtérítésére vonatkozó szabály pontosítása
- Jelzalogjog bejegyzés szabályának pontosítása

Az Szt.-hez kapcsolódó kormányrendeletek legfontosabb változásai

- A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények ágazati azonosítójáról és országos nyilvántartásáról szóló 226/2006. (XI. 20.) Korm. rendelet módosításai
- A szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok hatósági nyilvántartásáról és ellenőrzéséről
- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások térítési díjáról szóló 29/1993. (II.17.) Korm. rendelet módosításai
- A támogató szolgáltatás és a közösségi ellátások finanszírozásának rendjéről szóló 191/2008. (VII. 30.) Korm. rendelet módosításai
- Az egyházi és nem állami fenntartású szociális, gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltatók, intézmények és hálózatok állami támogatásáról szóló 489/2013. (XII. 18.) Korm.
- A Nemzeti Rehabilitációs és Szociális Hivatalról, valamint a szakmai irányítása alá tartozó rehabilitációs szakigazgatási szervek feladat - és hatásköréről szóló 95/2012. (V. 15.) Korm. rendelet módosításai

Az Szt.-hez kapcsolódó miniszteri rendeletek legfontosabb változásai

- A személyes gondoskodást nyújtó szociális ellátások igénybevételéről szóló 9/1999. (XI.24.) SZCSM rendelet módosításai. A személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet módosításai

- A gondozási szükséglet, valamint az egészségi állapoton alapuló szociális rászorultság vizsgálatának és igazolásának részletes szabályairól szóló 36/2007. (XII. 22.) SZMM rendelet módosítása

1.2 Az esélyegyenlőségi célcsoportokat érintő helyi szabályozás rövid bemutatása.

Szeghalom Város Önkormányzatának képviselő testülete által elfogadott, az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz kapcsolódó fontosabb helyi szabályozások:

- a települési támogatásról és egyéb szociális ellátásokról szóló 2/2015. (II.24.) számú önkormányzati rendelete
- a helyi közművelődésről szóló 4/2007.(II. 27.) sz. rendelete (egységes szerkezetben a 20/2012. (IX.25.) rendelettel)
- a lakások és a helyiségek bérletére vonatkozó szabályokról szóló 28/2012.(XII.15.) önkormányzati rendelet, *Egységes szerkezetben a 6/2013. (III. 26.) sz.; a 11/2013. (VI. 25.) sz.; 19/2013.(XI.25.) rendelettel*
- Az első lakáshoz jutás támogatásáról szóló 8/1997.(VII.1.) számú rendelete (egységes szerkezetben a 12/2003.(V.27.) számú a 13/2004.(VI.4.) számú a 3/2005.(II.22.) és a 11/2006.(V.30.) számú rendelettel
- a civil szervezetek támogatási rendjéről szóló 29/2012. (XII. 15.)

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

- **Új Roma Stratégia (2019-2030)**
- **Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)**
- **„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)**
- **Nők és Férfiak Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)**
- **Időügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)**
- **Országos Fogytékossági Program (2015-2025)**

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Konceptió** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztése stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Szeghalom Város Önkormányzatának képviselő testülete által elfogadott, az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz kapcsolódó fontosabb helyi szabályozások:

- a települési támogatásról és egyéb szociális ellátásokról szóló 2/2015. (II.24.) számú önkormányzati rendelete
- a helyi közművelődésről szóló 4/2007.(II. 27.) sz. rendelete (egységes szerkezetben a 20/2012. (IX.25.) rendelettel)
- a lakások és a helyiségek bérletére vonatkozó szabályokról szóló 28/2012.(XII.15.) önkormányzati rendelet, *Egységes szerkezetben a 6/2013. (III. 26.) sz.; a 11/2013. (VI. 25.) sz.; 19/2013.(XI.25.) rendelettel*
- Az első lakáshoz jutás támogatásáról szóló 8/1997.(VII.1.) számú rendelete (egységes szerkezetben a 12/2003.(V.27.) számú a 13/2004.(VI.4.) számú a 3/2005.(II.22.) és a 11/2006.(V.30.) számú rendelettel)
- a civil szervezetek támogatási rendjéről szóló 29/2012. (XII. 15.)
- Szeghalom Város Integrált Városfejlesztési stratégiája
- Szeghalom Város Gazdasági programja
- Szeghalom Város környezetvédelmi politikája
- Szeghalom Város Egészségfejlesztési terve
- Szeghalom Város Közlekedésfejlesztési terve, Közlekedési Koncepció

(Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció.)

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Szeghalom a Szeghalmi Többcélú Kistérségi Társulás tagja, így a kistérségi fejlesztésben résztvevő település.

Jelen esélyegyenlőségi tervezés segíti a területfejlesztési koncepció fő célkitűzéseinek megvalósítását, amely elsősorban a foglalkoztatási helyzetre, a gazdasági és oktatási terület célkitűzéseinek megvalósításához járul hozzá. A térségben élők életminőségének javítása, az életszínvonal növelése a foglalkoztatottság szint emelésén és a megújulásra kész helyi közösségeken keresztül.

Megélhetés, munkavállalás helyi feltételeinek javítása, helyi foglalkoztatási kezdeményezések támogatása. Fiatalok lakosság problémáinak felkarolása és kezelése, szociális gondoskodás – a rászoruló rétegek számára (idősek, felnőtt fogyatékosok ellátása), közbiztonság, bűnmegelőzés. Ezek olyan átfogó célok, amelyek a kistérségi és a helyi szereplő által megvalósítandó fejlesztési tevékenységek számára is hosszú távon irányt mutatnak.

Helyi szinten a program segíti a város stratégiai fontos célkitűzéseinek megvalósítását, hogy vonzó település legyen az itt született és élő fiatalok számára, biztosítson olyan feltételeket, hogy szívesen maradjanak.

A családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás a szociális alapszolgáltatások körébe tartozik. A szolgáltatást a Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény (székhely: 5510 Dévaványa, Jéggyár u. 47.) útján biztosítja Szeghalom településen, fenntartója Szeghalom Kistérség Többcélú Társulás.

A Gyermekjóléti Szolgálat összehangoltan, a gyermekeket ellátó, egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgáltatókkal szervezési szolgáltatási és gondozási feladatot végez. A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat az alábbi szervezetek látják el:

1. Védőnő, gyermekorvos, háziorvos
2. Gyámhatóság
3. Óvoda, iskola, pszichológus, logopédus
4. Rendőrség
5. Ügyészség
6. Bíróság
7. Polgárőrség
8. Társadalmi szervezetek

2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a Területfejlesztési és Területrendezési Információs Rendszer adatbázisából és a helyi nyilvántartásokból, adatokból gyűjtöttük össze. Az érintett intézmények, szervezetek beszámolóit, a dokumentumok tartalmát, tapasztalatait használtuk fel. Néhány esetben csak a 2011-es népszámlálás adataira tudtunk támaszkodni.

Egységesen rendelkezésre álló statisztikai mutatókat a helyi esélyegyenlőségi program elkészítéséhez a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelet 1. számú melléklete tartalmazza. E mellett célszerű és szükséges volt támaszkodnunk egyéb adatforrásokra: helyi, térségi, országos kutatások adataira, az önkormányzat által gyűjtött adatokra, illetve a partnerek által nyújtott adatszolgáltatásra. Mindezek alapján vázoltuk fel településünk átfogó helyzetképét esélyegyenlőségi szempontból, illetve az is láthatóvá vált, hogy mely területeken szükséges további adatok gyűjtése.

Továbbá adatkéréssel megkerestük a Békés Megyei Kormányhivatal Munkaügyi Központ Szeghalmi Kirendeltségét, a Szeghalmi Tankerületet, a Szeghalmi Rendőrkapitányságot, készséggel álltak rendelkezésünkre.

Az egyes célcsoportok tekintetében problémát okozott a valós helyzet feltérképezése, mivel a Romákra, a mélyszegénységben élőkre vonatkozóan nem készülnek külön kimutatások.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

A nemzetiségre vonatkozó adatokkal kapcsolatban kiemelkedő: Csak Önkéntes nyilatkozat alapján, lehet valakiről nyilvántartani azt, hogy milyen nemzetiséghez tartozik. A 2011 évi népszámlálás nemzetiségre vonatkozó adatai szerint az állandó népesség száma 9704 fő melyből roma nemzetiségűnek 330 fő vallotta magát, amely az akkori népesség 3,4% volt.

Napjainkban egyre gyakrabban használt fogalom a mélyszegénység. Nem csak tudományos fogalom a szociológiában, de a hétköznapi élet jelensége. Azt jelenti, amikor valaki vagy valakik tartósan a létminimum szintje alatt élnek és szinte esélyük sincs arra, hogy ebből önerőből kilépjenek.

A mélyszegénység összetett jelenség, amelynek okai többek között társadalmi és gazdasági hátrányok, iskolai, képzettségi és foglalkoztatottsági deficitekben mutatkoznak meg, és súlyos megélhetési zavarokhoz vezetnek. A szegénység kialakulásának okai többek közt a rendszerváltást követően a munkahelyek megszűnésére, a munkanélküliségre, a munkaerő-piaci esélyek szűkülésére – nem kis részben az oktatás és képzés hiányosságaira –, a jóléti ellátások által kezelni nem tudott egyéni, családi válsághelyzetekre, a megfelelő ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz történő hozzáférés hiányosságaira vezethetők vissza. A mélyszegénység hatása az alapvető létfeltételekben, a lakhatási, táplálkozási körülményekben, az érintettek egészségi állapotában is jelentkezik. A szegénység szempontjából meghatározó társadalmi jellemző a családok gyermekszáma, illetve a gyermekszegénység („a szegénység fiatal arca”: a szegények mintegy 30%-a 0–17 éves korosztályhoz tartozik). Ez az állapot az érintetteket nagyon gyorsan megbélyegzi és a társadalomból való kirekesztettségüket okozza.

A társadalmi leszakadás meghatározó részben tehát a szegénységgel összefüggő körülményekből fakad. A szegregáció mértéke, a társadalmi élet jelentős területeiről való tömeges kizáródás súlyos társadalmi probléma.

Ma Magyarországon minden harmadik ember (kb. 3 millióan) a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A cigányok/romák nagy többsége ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik.

Szeghalom városában a korábban már jelzett foglalkoztatási problémák a családok, háztartások szintjén is problémát jelentenek.

Szeghalmon, mint a környező települések zömében a Család-és Gyermejjóléti Szolgálat tapasztalatai alapján összességében elmondható, hogy ellátottjaik körében tendenciaként értelmezhetően növekedett a tartósan szegény családok, ezzel párhuzamosan a veszélyeztetett gyermekek száma, csökkent a szülők motiváltsága, érdektelenné, apatikussá váltak. A településen élő, szolgálatukkal kapcsolatba kerülő családok jelentős része rendkívül alacsony jövedelemből és egyre rosszabb lakás- és szociális körülmények között él. Az esetek jelentős részében egyik, illetve mindkét szülő álláskereső, az ezzel járó anyagi nehézségek a legtöbb családnál konfliktusokat idéznek elő, melyek kezelése több esetben igényelt segítséget. A higiénés körülmények, és a szülők egészségi állapota is romlást mutat, így a gyermekek testi, lelki fejlődésének feltételei is kedvezőtlenebbek, melyek iskolai sikertelenségekhez, lelki betegségekhez és devianciákhoz vezethetnek.

A helyi önkormányzat feladat- és hatásköreinek ellátása során – törvényben meghatározott módon és mértékben – biztosítja a közfoglalkoztatási jogviszonyban lévő személy feladatellátásba történő bevonását. Az utóbbi években Szeghalmon ennek következtében is érezhetően csökkent az álláskereső száma. Míg 2010-ben 7119 regisztrált munkanélkülit tartottak számon a városban, addig 2016. hasonló időszakában 6409 főt. A változás oka lehet a munkalehetőségek bővülése, kisebb mértékben a munkaképes korú lakosság elvándorlása.

A Kormány legutóbb 2015 márciusában alakította át a szociális ellátórendszert – lényegében az önkormányzatokra bízva a fenntartást. Megszüntették a központi lakhatási és adósságrendezési támogatást. A rendszeres szociális segélyt sokkal kevesebben kaphatják meg. Különösen a nyugdíj előtt álló, nagyjából 17-18 ezer főnek egyedüli esélyként maradt a közmunka, amit kötelező elvállalniuk, ha valamilyen bevételhez akarnak jutni. Az álláskeresői járadékot kilenc hónapról háromra rövidítették.

Szeghalom Városát tekintve, helyi szinten továbbra is az egyik legnagyobb közfoglalkoztató és a munkát koordináló szerv az Önkormányzat. A munkavégzés helyét pedig az Önkormányzat és Intézményei biztosítják.

A település viszonylatában segítséget jelentett, hogy az illetékes járási hivatal foglalkoztatási osztályán keresztül igénybe vehető állami támogatásoknak köszönhetően alap és szakmai képzéseken vehetnek részt a közmunkaprogram keretén belül.

Munkaerő-piaci szempontból a rendszerváltás piacgazdasági átalakulásának legnagyobb vesztese a roma népesség, a munkahelyek, az ingázási- és a munkásszállás lehetőségek beszűkülése miatt. Nehezíti helyzetüket, hogy az aktív keresők között alapkövetelmény a befejezett általános iskolai végzettség megléte, mely a célcsoport tagjai körében jelentős számban hiányzott és jelenleg is csak a képzés elindítás szándékáról lehet beszélni.

Említeni kell, hogy a családsegítő szolgálat különböző, többnyire egyénre szabott, beilleszkedést segítő programot szervezett és a munkába való visszailleszkedés segítésére folyamatos családgondozást, segítő tevékenységet folytatott, illetve civilszervezetek is megoldásokat kerestek.

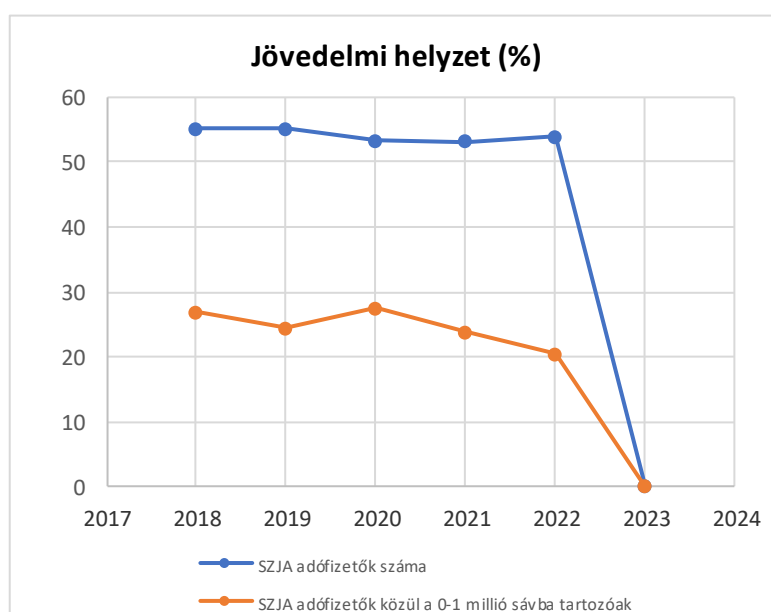
Szeghalom Város igyekszik fokozottan odafigyelni és foglalkozni az itt élő roma lakossággal. Ennek érdekében a közfoglalkoztatási formák és a különböző munkaügyi programok keretében együttműködik az illetékes társ szervekkel.

3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

A roma népesség helyzet több, egymással összefüggő társadalmi, gazdasági probléma eredője. Csak a több probléma területre, mint az oktatás, a foglalkoztatás, szociális és egészségügyi területek és ezek metszeteire egyszerre koncentráló, átfogó problémakezelési megoldások, komplex programok vezethetnek eredményre. A romák helyzetének jobbítását is célzó beavatkozások nyomán követéséhez, értékeléséhez jelenleg nem rendelkezünk megfelelő eszközrendszerrel. Hiányosak és hiányoznak a rendszeres, egymással összevethető adatokat tartalmazó kutatások, elemzések, nem áll rendelkezésre rendszeres adatgyűjtési bázis kifejezetten a roma népesség jövedelmi és vagyoni helyzetét illetően.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2016	55,94	33,81
2017	55,39	30,50
2018	55,20	26,81
2019	55,17	24,42
2020	53,28	27,40
2021	53,22	23,72
2022	53,85	20,43
2023	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

A foglalkoztatottság növelése a társadalmi felzárkózás felzárkóztatás kulcs eleme. A mai munkaerőpiaci helyzet legfontosabb jellemzője a tartósan alacsony munkaerőpiaci részvétel. A hátrányos helyzet kialakulása és fennmaradása az egyéb iskolázottsági és szociológiai tényezők mellett a foglalkoztatottság hiányára vezethető vissza.

A hátrányos helyzetűek munkaerő-piaci belépésének esélye több szempontból is korlátozott. Magyarország Kormányprogramjának egyik sarkalatos célja a cigányság problémáinak nemzeti ügyként és nem pusztán szegénypolitikaként történő kezelését. Igazodva az Új Roma Stratégia 2030-ig tartó Uniós keretrendszeréhez. Melynek célja meghatározni a szegénységben élők, köztük a

Romák társadalmi és munkaerő-piaci integrációja középtávú kihívásait, céljait és a szükséges beavatkozási irányokat.

A szegénység, mint társadalmi „helyzet” nagymértékben befolyásolja a benne élők, a családok életformáját, viselkedését, normarendszerét, amely komoly akadályát jelenti a munkavállalásnak, a szegénységből, mint létformából való kitörésnek. A roma származású emberek zöme tartós munkanélküli, elhelyezkedni nem tudnak, nem akarnak, így a munkaerőpiacról szinte teljesen kiszorultak. A nyolc általános iskolát végzetteknek vagy az ennél alacsonyabb végzettségűeknek, a kormány egy-egy specializálódott munkaprogramja biztosít segítséget.

A társadalmi felzárkózás- politika területi szempontú megközelítése nem nélkülözheti egy olyan hatékony intézményhálózat kialakulását, kialakítását, amely az ország teljes területén, egységes módszertani standardok alapján, meghatározó szerepet játszik a célcsoport számára kialakított programok tervezésében, megvalósításában, végrehajtásában és koordinációjában a leszakadt térségek (többek között Szeghalom és térsége is ebbe tartozik) hátrányainak leküzdésében, az érintett területeken élők körülményeinek javításában.

Békés megyében az Európai unió támogatásával az Országos Roma Önkormányzat közreműködésével valósulhatott meg az elmúlt években a szociális gondozó, ápoló, szociális asszisztens, Óvodai dajka, roma szociális segítő... képzések, melyek tovább folytatódnak az elkövetkező években is. Bízunk abban, hogy a képzéseken résztvevők, és azt sikeresen elvégzők ösztönözhetik és ösztönzik is társaikat a hasonló képzéseken történő tanulásra, szakmai végzettség megszerzésére. Hiszen Ezen személyek személyes tapasztalataikkal, példájukkal bizonyítják, hogy igenis lehet és van mód arra, hogy változtassanak a jelenlegi helyzetükön, elsősorban azzal, ha együttműködnek az érintett szervezetekkel és intézményekkel.

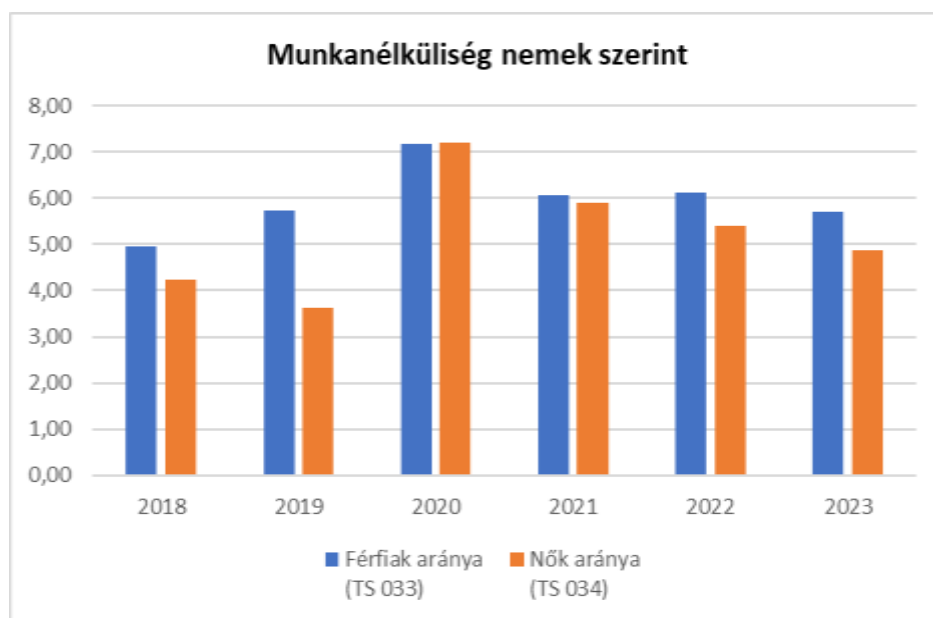
A HEP 1. számú mellékletében elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Ftt.) és a Möt-v-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

Az EU2020-as foglalkoztatási és szegénységi céljainak teljesítése szempontjából különösen fontos a leghátrányosabb helyzetű munkavállalók munkaerőpiacra való integrálása. Ennek érdekében szükséges a foglalkoztatási intézkedések célzása a leghátrányosabb helyzetű csoportokra, az alacsony iskolai végzettségűekre, kiemelten a romákra.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2016	4,86	4,99	4,93%
2017	4,84	4,13	4,49%
2018	4,96	4,23	4,60%
2019	5,74	3,63	4,69%
2020	7,18	7,20	7,19%
2021	6,07	5,91	5,99%
2022	6,12	5,41	5,77
2023	5,71	4,87	5,29

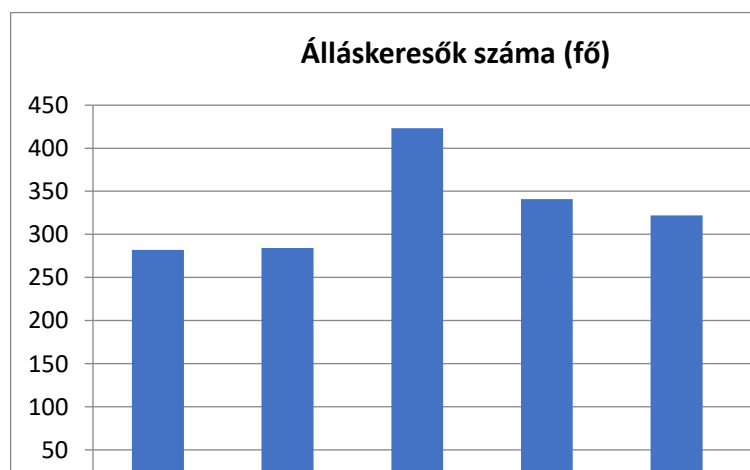
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

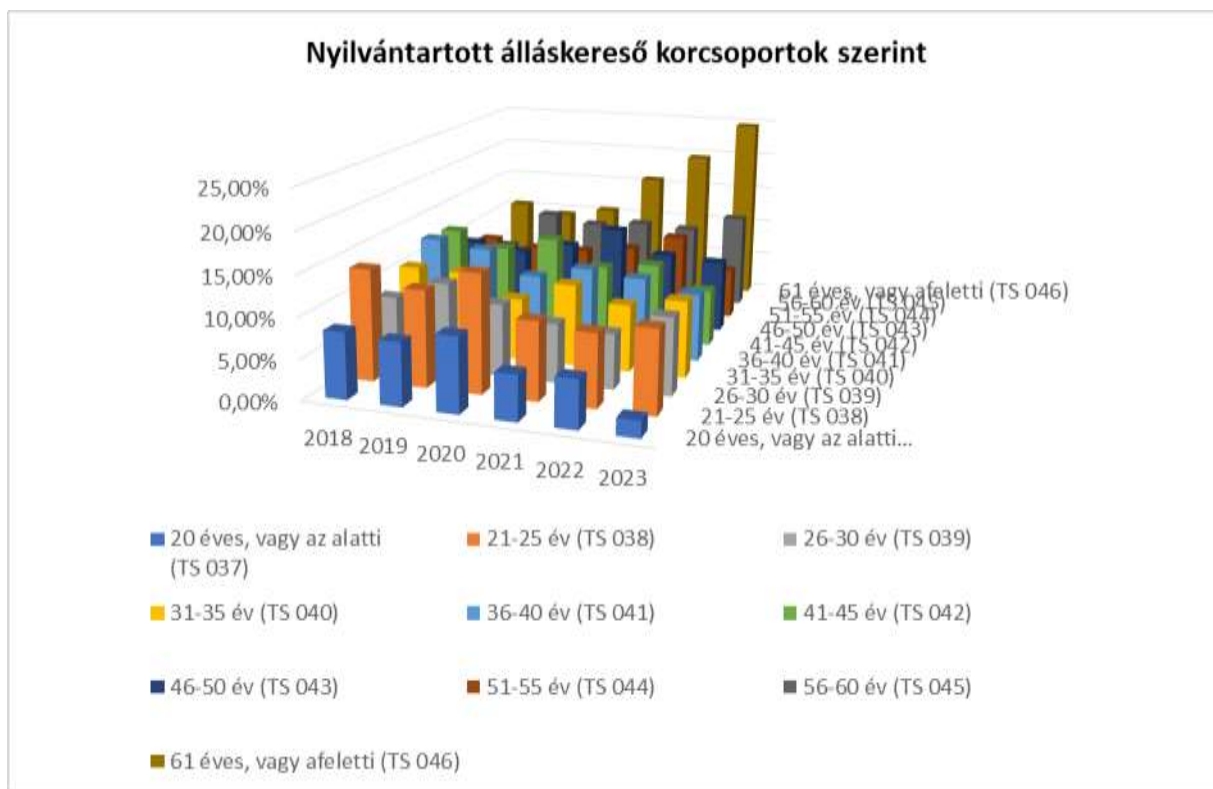

A 3.2.1. számú táblázat éves szinten mutatja a településen élő aktív korú lakosság nemek szerinti lebontott létszámát, valamint az adott évben nyilvántartott álláskeresők létszámát, százalékos arányát. A fenti adatokból látható, hogy a nyilvántartott álláskeresők százalékos aránya a vizsgált időszakban emelkedett, nők és férfiak közvetve, hasonló arányban szerepeltek a nyilvántartásban. A regisztrált munkanélküli/álláskeresők száma **2018 évben 4,60% amely érték 2023 évre 5,29%-ra nőtt.**

3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint									
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő összesen	316	283	282	284	423	341	322	292
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	38,00	27,00	23,00	22,00	39,00	19,00	19,00	6,00
	%	12,03%	9,54%	8,16%	7,75%	9,22%	5,57%	5,90%	2,05%
21-25 év (TS 038)	Fő	51,00	36,00	39,00	34,00	62,00	33,00	29,00	30,00
	%	16,14%	12,72%	13,83%	11,97%	14,66%	9,68%	9,01%	10,27%
26-30 év (TS 039)	Fő	32,00	40,00	24,00	31,00	38,00	25,00	22,00	28,00
	%	10,13%	14,13%	8,51%	10,92%	8,98%	7,33%	6,83%	9,59%
31-35 év (TS 040)	Fő	20,00	21,00	30,00	30,00	33,00	35,00	27,00	28,00
	%	6,33%	7,42%	10,64%	10,56%	7,80%	10,26%	8,39%	9,59%
36-40 év (TS 041)	Fő	36,00	30,00	36,00	34,00	38,00	36,00	32,00	25,00
	%	11,39%	10,60%	12,77%	11,97%	8,98%	10,56%	9,94%	8,56%
41-45 év (TS 042)	Fő	37,00	32,00	35,00	30,00	52,00	31,00	32,00	21,00
	%	11,71%	11,31%	12,41%	10,56%	12,29%	9,09%	9,94%	7,19%
46-50 év (TS 043)	Fő	26,00	22,00	26,00	24,00	42,00	43,00	31,00	27,00
	%	8,23%	7,77%	9,22%	8,45%	9,93%	12,61%	9,63%	9,25%
51-55 év (TS 044)	Fő	28,00	24,00	23,00	21,00	32,00	29,00	34,00	19,00
	%	8,86%	8,48%	8,16%	7,39%	7,57%	8,50%	10,56%	6,51%
56-60 év (TS 045)	Fő	28,00	20,00	16,00	31,00	42,00	36,00	33,00	36,00
	%	8,86%	7,07%	5,67%	10,92%	9,93%	10,56%	10,25%	12,33%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	20,00	31,00	30,00	27,00	45,00	54,00	63,00	72,00
	%	6,33%	10,95%	10,64%	9,51%	10,64%	15,84%	19,57%	24,66%

Forrás: TelR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

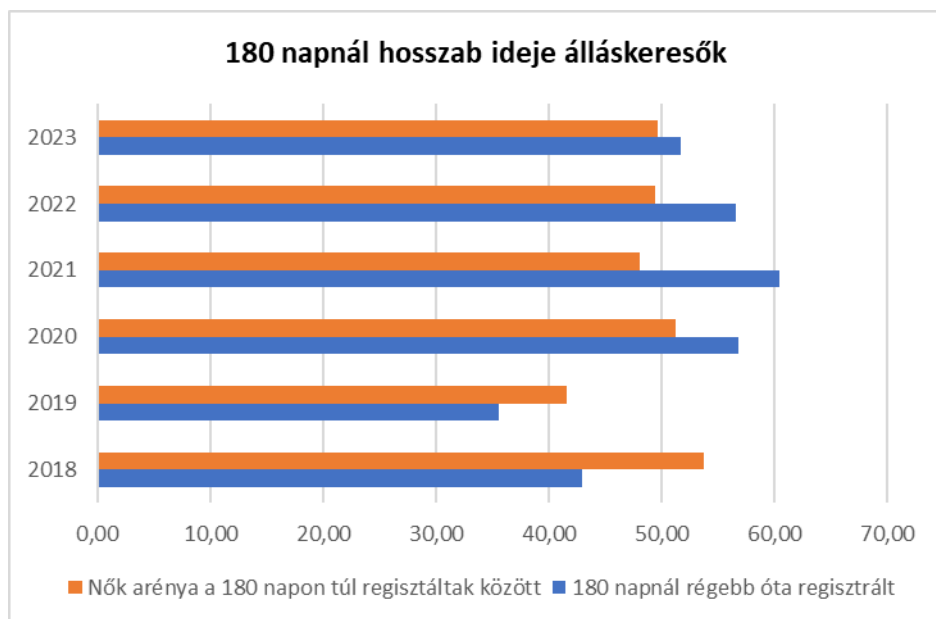
2023 évben az álláskeresők száma 2018 évhez képest emelkedett a Covid világjárvány 2020-as megjelenése következtében, a 20-49 éves kor közötti lakosság körében. Ez még az a korosztály, aki könnyebben talál munkát magának, egy részük külföldön, mások pedig a kedvezőbb munkaerőpiaci mutatókkal rendelkező Budapestre és a nagyobb városokba és azok vonzáskörzetükbe költöznek, és ott találnak munkát maguknak.

2018 évben magas volt a 21-25 év közötti álláskeresők száma 13,83% valamint a 36-40 év közötti álláskeresők száma 12,77%. 2023 évben a 21-25 év közötti álláskeresők száma csökkenést mutat 10,27% és megnőtt az 61 éves kor felettié száma 10,64%-ról 24,66 %-ra.

61 éves kor felett ez a szám növekedő tendenciát mutat. Ami elsősorban a nyugdíjas kor előtti generációt érint. Akik sokkal nehezebben találnak új munkahelyet maguknak, valamint nehezebben hagyják el a családi környezetet.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	40,82	57,36
2017	40,99	61,21
2018	42,91	53,72
2019	35,56	41,58
2020	56,74	51,25
2021	60,41	48,06
2022	56,52	49,45
2023	51,71	49,67

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

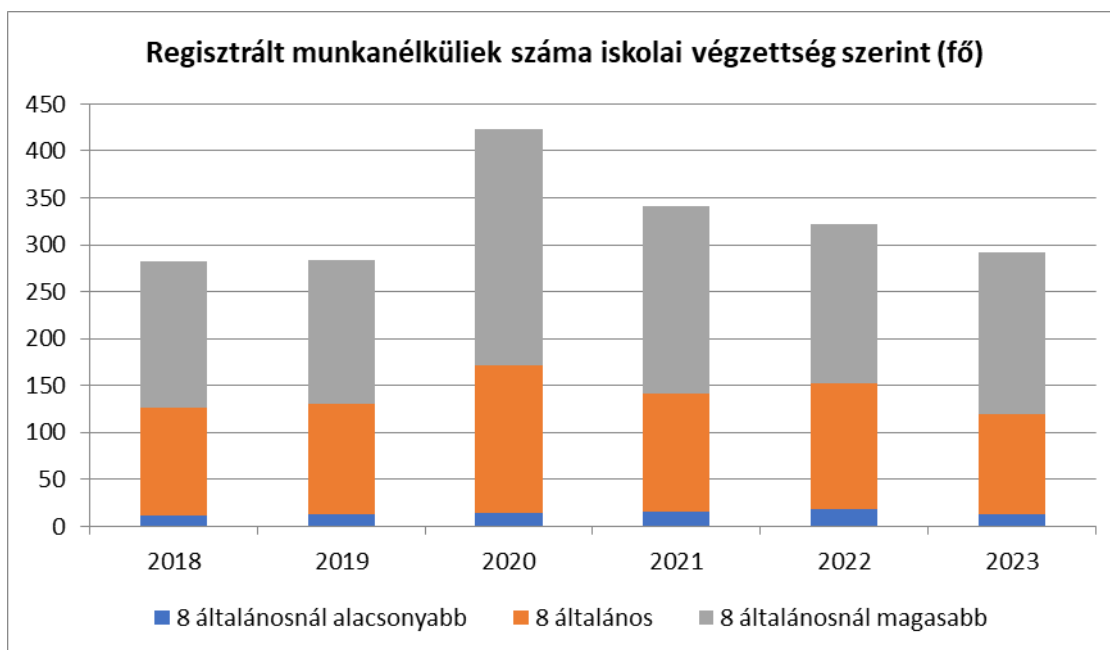

A regisztrált munkanélküliek száma minimálisan csökkenő tendenciát mutat, a 2020-es évhez képest. A létszám változására hatással van a közfoglalkoztatásban lévők képzési programjainak szervezése, mely esetenként megemelte, a tanfolyam elvégzését követően pedig lecsökkentette.

b) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresők megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
	Fő	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	316	14	4,43%	125	39,56%	177	56,01%
2017	283	11	3,89%	116	40,99%	156	55,12%
2018	282	11	3,90%	116	41,13%	155	54,96%
2019	284	13	4,58%	117	41,20%	154	54,23%
2020	423	14	3,31%	158	37,35%	251	59,34%
2021	341	15	4,40%	127	37,24%	199	58,36%
2022	322	18	5,59%	134	41,61%	170	52,80%
2023	292	13	4,45%	106	36,30%	173	59,25%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

2023-ra hullámozó mutatószámokat látunk az általános iskolai végzettséggel nem rendelkezők számaiban.

Az elsődleges munkaerőpiac kedvező mozgásából adódóan az egyszerű fizikai munkaterületeken is nagyobb lehetőség van az elhelyezkedésre, mint a korábbi években. (pl.: KUKA Robotics Kft., Felina Hungaria Kft., Novation Kft.)

Az elhelyezkedési esélyeket az alacsony iskolázottság, a szakképzettség hiánya is nehezíti. Tehát mindez megerősíti azt a tényt, hogy igenis szükség van, többek között a szakmunkásképzés presztízsének és minőségének javítására a jól képzett fizikai munkát végezni tudó, gyakorlati szakemberek iránti igény növekedése miatt. Nem utolsó szempont a lakóhelyen, vagy ahhoz közel lévő oktatási intézmények bevonása, az irányított szakember képzés lehetőségének kialakítása.

A munkaerő szükséglet magas színvonalú kielégítéséhez figyelembe kell venni, hogy a gyakorlati tapasztalatok szerint a munkáltatók a jelenleginél alaposabb, szélesebb körű és gyakorlat orientáltabb szakképzést igényelnek és kívánnak. A konkrét szakképzettséget adó lehetőségeket manapság sokkal inkább a rendelkezésre álló oktatási szakember gárda és az adott eszközpark, valamint a tanulói érdeklődés és elkötelezettség határozzák meg, mint a gazdaság munkaerő igénye. Hiszen térségünkre jellemző, hogy sajnálatos módon nem megfelelő a jó szakember anyagi ösztönzése elsősorban a munkabérek tekintetében, ami azt jelenti, hogy a jó és tapasztalt szakemberek inkább a nagyobb városokba és külföldre mennek, ahol a helyi viszonylatokhoz képest kétszeres vagy annál több fizetési feltételek mellett tudnak munkát vállalni.

A partnerek közötti érdekelttség megjelenítésével növelni kell a külső gyakorlólhelyek szerepét a gyakorlati oktatásban. A szakmai specifikumok megismeréséhez és betanítására inkább alkalmasak a munkahelyek. A szeghalmi szakképzés jelen fázisában ezen oldalról közelíti meg a szakember képzést a helyi szakképző iskolában. Hiszen városunkban fontos szerepet tölt be a gazdasági igényeknek megfelelő képzési rendszer biztosítása.

Az alacsony iskolai végzettségű munkanélküliek számára, célzott programokkal elérhetővé kellene tenni a munkába álláshoz szükséges munkaerőpiaci szolgáltatásokat, szak és felnőttképzési programokon keresztül a képzettség megszerzésének lehetőségét.

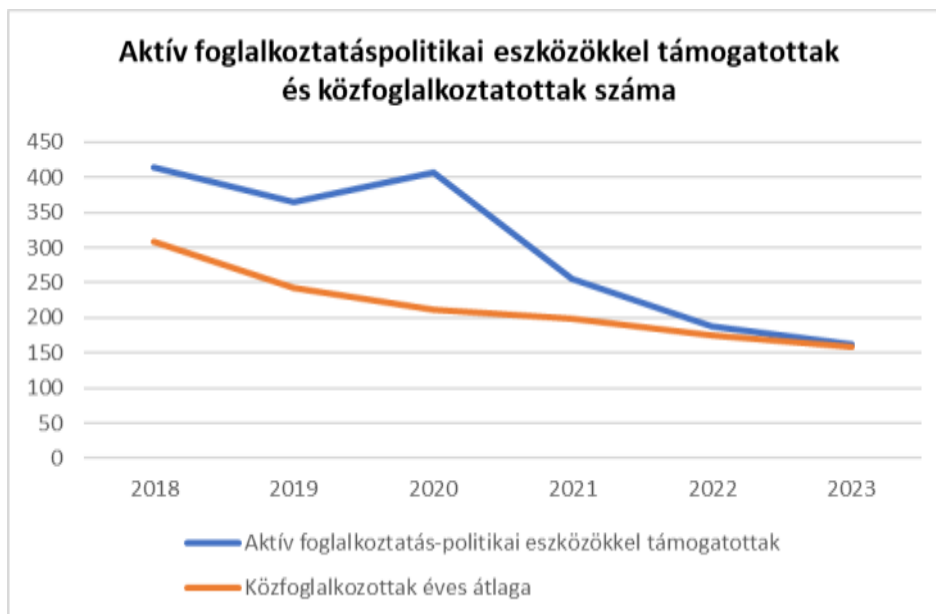
Szeghalmon kívül a környékbeli településeken, Vésztőn és Füzesgyarmaton is van lehetőség középfokú végzettség, elsősorban gimnáziumi érettségi megszerzésére irányuló képzés. A

felnoítottatásra beiratkozók elsősorban az érettségi megszerzését tűzik ki fő célul. A szakképesítés megszerzésére irányuló felnőttképzés elsődlegesen a Munkaügyi Központ szervezésében valósul meg.

c) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2016	495	439
2017	488	373
2018	414	308
2019	364	243
2020	406	212
2021	255	198
2022	187	175
2023	163	158

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A közfoglalkoztatás egy, a munkaviszonytól elkülönülten kezelendő, állam által részben vagy egészben finanszírozott speciális jogviszony, amelynek célja, hogy a közfoglalkoztatott sikeresen vissza-, illetve bekerüljön az elsődleges munkaerőpiacra. A közfoglalkoztatás a jelenlegi piaci és gazdasági környezetben számottevő lehetőséget jelent a hátrányos helyzetű álláskereső – kiemelten a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra (a továbbiakban: FHT) jogosultak – átmeneti jellegű, határozott időtartamú foglalkoztatására.

A közfoglalkoztatási támogatások típusai:

- rövid időtartamú foglalkoztatás támogatása
- hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás támogatása
- országos közfoglalkoztatási program támogatása
- start munkaprogram támogatása
- közfoglalkoztatás mobilitását szolgáló támogatás
- vállalkozás részére foglalkoztatást helyettesítő támogatásban (bérpótló juttatásban) részesülő személy foglalkoztatásához nyújtható támogatás

A közfoglalkoztatási jogviszony alapján a közfoglalkoztatott jogosultságot szerez társadalombiztosítási- és a nyugellátásra (táppénz, nyugdíj). Ennek megfelelően –a munkabérhez hasonlóan– a közfoglalkoztatási bér után is meg kell fizetni a munkáltatói terheket, valamint a közfoglalkoztatott bruttó béréből is levonásra kerülnek az adó- és járulékterhek.

Az önkormányzatok, mint közfoglalkoztatók esetében a hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás keretében, más foglalkoztatóknál az országos közfoglalkoztatási programokhoz kapcsolódóan a közfoglalkoztatók igényei szerint indultak szakmai képzések, amelyek – a képzés jellegétől függően- tanúsítvány vagy OKJ-s bizonyítvány megszerzésével zárultak.

A képzéseknek kettős célja volt, ezek jelenleg is kiemelten fontosak: a foglalkoztatók már meglévő dolgozóikat is támogathatják azzal, hogy munkájuk elvégzéséhez szükséges szakképesítés megszerzéséhez segítik őket, de az alacsony iskolai végzettségű álláskeresőket beiskolázására önálló programok is indulnak. Az elérni kívánt eredmény mindkét esetben az, hogy az új szakképesítéssel a dolgozók (re)integrálódjanak az elsődleges munkaerőpiacra.

El kell mondani, hogy a közfoglalkoztatás csak átmeneti megoldást nyújt a munka nélkül maradt lakosság számára, nem lehet tartós célként meghatározni a közfoglalkoztatási programban való részvételt. 2021 évben ez a szám 198 fő, ami igen kis arányú foglalkoztatást jelent.

A közfoglalkoztatásban résztvevő romák/cigányok számát nem tartjuk nyilván, mivel ez a kérdés önkéntes bevalláson alapuló.

2021 évben lehetőség nyílt országos, Startmunka mintaprogramok szervezésére is, amelyben a foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülő személyek kaptak lehetőséget értékteremtő munkavégzésre. A 100%-os állami támogatással megvalósuló országos programok által igyekezett biztosítani munkát.

A különböző támogatásokra (munkaadónak, álláskeresőnek), munkaerőpiaci programokra a továbbiakban is szükség lesz annak érdekében, hogy a hátrányos helyzetű álláskeresőket foglalkoztatását elősegítsük, a képzések által a foglalkoztathatóság szintjét emeljük és az egyéni elképzeléseit a munka világába történő bekerülésének érdekében támogassuk. A nagy létszámot megmozgató közfoglalkoztatási programok komoly kihívás elé állítják az önkormányzatot, mely által településünk egyik nagy foglalkoztatójává válhat ezekre az időszakokra.

Ahhoz, hogy a munkaerő piaci helyzete városunkban javuljon, hogy az ismételten álláskeresővé válók helyzetét a különböző képzésekbe történő bevonással, munkavállalási tanácsadással és munkába helyezéssel kedvező irányba befolyásolhassuk, sok-sok kapcsolatot kell kiépítenünk. Meg kell ismernünk az álláskereső adott munkavállalási pozícióját, munkavállalási hajlandóságát. A munkába helyezéshez nélkülözhetetlen, feltérképezni és megismerni a szűkebb és tágabb körzetünk foglalkoztatóit, azok gazdasági, piaci helyzetét, munkaerőigényeit, és elvárásait.

Feladata az Önkormányzatnak a munkavállalók és munkáltatók kapcsolatfelvételének elősegítése, a legmegfelelőbb álláskereső közvetítése a számára legmegfelelőbb állá. Ezen feladataink során kiemelt jelentősége van a szeghalmi Járási Hivatallal való megbízható kapcsolatnak is.

A Szeghalmi Járási Hivatal vezetőségével, dolgozóival szinte napi munkakapcsolat alakult ki, mely során a településünkön élők foglalkoztatási helyzetének javításáért, a városban működő munkáltatók munkaerőpiaci igényeinek minél magasabb szintű és színvonalú kielégítéséért tevékenykedünk közös erővel.

A Belügyminisztérium döntése alapján Szeghalom Város Önkormányzata 2021. évben Járási startmunka mintaprogramokra épülő támogatásokban részesült.

Hagyományos hosszabb időtartamú közfoglalkoztatás keretében is nyújtottunk be kérelmeket, melyekre támogatásokban részesültünk. Támogatásban részesült az önkormányzat nyári diákmunka keretében történő foglalkoztatásra is, valamint csökkent munkaképességű személyek foglalkoztatására is.

A közfoglalkoztatásban való részvételt a közfoglalkoztatásról szóló 2011. évi CVI. törvény szabályozza. A közfoglalkoztatási garantált bér megállapításáról szóló 170/2011. (III.24.) Korm. rendelet szabályozza a közfoglalkoztatásban dolgozók munkabérét.

2021. évben is ösztönzés a közfoglalkoztatásban résztvevők számára az elhelyezkedési támogatás. Az a közfoglalkoztatott, aki 30 napon belül azért szünteti meg munkaviszonyát, mert a versenyszférában kíván elhelyezkedni és legalább határozatlan időre szóló munkaviszonyt létesít a munkabére mellett a foglalkoztatás helyettesítő támogatás összegére is jogosult.

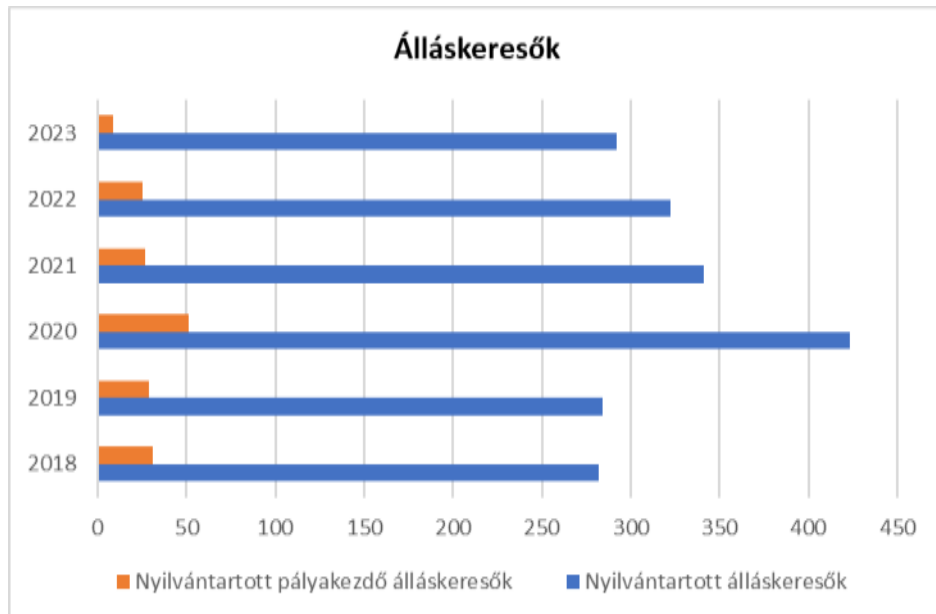
d) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Szeghalom a 47. sz. főút mentén helyezkedik el, így Békéscsaba – Szeged, illetve Berettyóújfalú-Debrecen irányában a közúti tömegközlekedés egyaránt jól megoldható. Legközelebbi szomszédos város a főutat követve Körösladány, központja Szeghalom központjától 14 km-re található. A megyeszékhely Békéscsaba, központja 55km-re, Budapest 200km-re helyezkedik el Szeghalomtól. Vannak nagy cégek így a Csaba Metál, Felina Hungária Kft, KUKA Robotics, akik saját autóbuszokkal oldják meg dolgozóiknak a munkahelyre történő elutazást a környező településekről. A foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének helyi potenciálja közlekedés szempontjából kielégítőnek mondható.

e) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen; képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2016	316	55
2017	283	39
2018	282	31
2019	284	29
2020	423	51
2021	341	27
2022	322	25
2023	292	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya lehetőséget biztosít a regisztrált fiatal álláskeresők számára, a támogatott képzések elvégzésére. A programok célja, hogy az álláskeresők nagyobb eséllyel tudjanak elhelyezkedni a munkaerő piacon.

A képzések helyszínének nagy többsége Békéscsabán található:

mint pl.: Szakképesítéssel rendelkezőknek nyelvi képzések, Angol nyelvből: alap, közép, és felsőfokú nyelvvizsgára felkészítő képzések. Német nyelvből alap, és középszintű nyelvi képzések indulnak.

Támogatott formában gépjárművezetői képzések, C+E+Tehergépkocsi vezető alapképesítés és „D” kategória + autóbuszvezetői alapképesítés.

Ezen felül: Asztalos, Elektronikai műszerész, Épület- és szerkezetlakatos, Fegyveres biztonsági Őr, Pék, Villanyszerelő, Vállalkozási és bérügyi ügyintéző ...

Az álláskeresők a képzések idejére jogosultak keresetpótló juttatásra, a lakóhely és a képzés helyszíne között az utazási költséget is megtérítik, valamint a teljes képzési díj és az első vizsga költsége sem az ügyfelet terheli.

Ezen programok célja a 25 év alatti fiatalok, valamint a 25-64 és közötti álláskeresők, különös tekintettel az az alacsony iskolai végzettséggel rendelkezők megsegítése. A képzések elvégzését követően lehetőség nyílik támogatott foglalkoztatásra, lakhatási és vállalkozóvá válási támogatásra.

f) munkaerő-piaci integrációt segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

Szeghalom Város a Békés Megyei Kormányhivatalhoz tartozó Békés megye és a Szeghalmi Járási Hivatal illetékességi területéhez tartozó település.

A Foglalkoztatási Osztály 2015 április 01-től szervezetileg a Járási Hivatal osztályaként működik. Szakmai munkáját a Járási Hivatal és a Kormányhivatal megyei szintű szerve, a Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Főosztály irányítja és koordinálja.

A Békés megyei Kormányhivatal Társadalombiztosítási és Foglalkoztatási Főosztályszakmai tevékenységének alapját alapvetően a Pénzügyminisztérium, a közfoglalkoztatási feladatok ellátása terén a Belügyminisztérium, a képzések területén az Innovációs és Technológiai Minisztérium által meghatározott célkitűzések adják.

g) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Az érintett célcsoport esetében a településünkön az önkormányzati foglalkoztatás javarészt a közfoglalkoztatási programokon keresztül valósul meg és ott alkalmazzák többek között a roma lakosságot. Az önkormányzat intézményeit áttekintve elmondható, hogy helyi roma lakos is van a foglalkoztatottjai között.

Kettő, az akcióterületen dolgozó szociális munkás ; fiatalok számára délutáni foglalkozások szervezését, közben egyéni tanácsadások, személyre szabott cselekvési és fejlesztési tervek készítését, megvalósítását; Baba-Mama Klubot; háztartásvezetéssel, gazdálkodással kapcsolatos csoportos tanácsadások szervezését; kompetencia fejlesztő foglalkozások szervezését; álláskeresői tréningeket; pszichológiai, mentálhigiénés tanácsadást; jogi tanácsadást; közmunka program és közcélú foglalkoztatás központjának kialakítását az Újtelepi településrészen; helyi üzemekbe, gyárakba, foglalkoztatókba látogatások szervezését; képzések lefolytatását az egyéni fejlesztési terveknek megfelelően; óvoda által tervezett programokat és kapcsolódó eszközbeszerzést; általános iskola meglévő foglalkozásainak célzottan az akcióterületre bővítését; egészségnapok, sportnapok hetek szervezését; drogprevenciós előadássorozatot; bűnmegelőzési előadásokat; bűnmegelőzési stratégia és cselekvési tervek kidolgozását; polgárőrök továbbképzését foglalja magába.

i) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei

Településünkön a digitális ismeretek megszerzésére az Tildy Zoltán Általános Iskolában, a Péter András Gimnáziumban és a Gyulai SZC Szigeti Endre Technikum és Szakképző Iskolában is informatikai képzésben vesznek részt a diákok központi képzés szerint. Az informatikai ismereteik megszerzéséhez szükséges számítástechnikai eszközök a tanulók rendelkezésére állnak. Szeghalmon több internetszolgáltató is megtalálható, illetve a város belterületét teljesen lefedi a kábeltelevíziós hálózat is.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások.

A törvénymódosítás értelmében 2015 január 01-től a szociális terület is jelentős változáson ment át és ezzel összhangban az önkormányzati rendelet is módosításra került.

Szeghalom Város Önkormányzata Képviselő testületének az 5/2018.(V.2.), a 12/2018.(IX.25.), 13/2018.(X.25.) önkormányzati rendelettel módosított, 2/2015. (II.24.) számú rendelete a települési támogatásról és egyéb szociális ellátásokról.

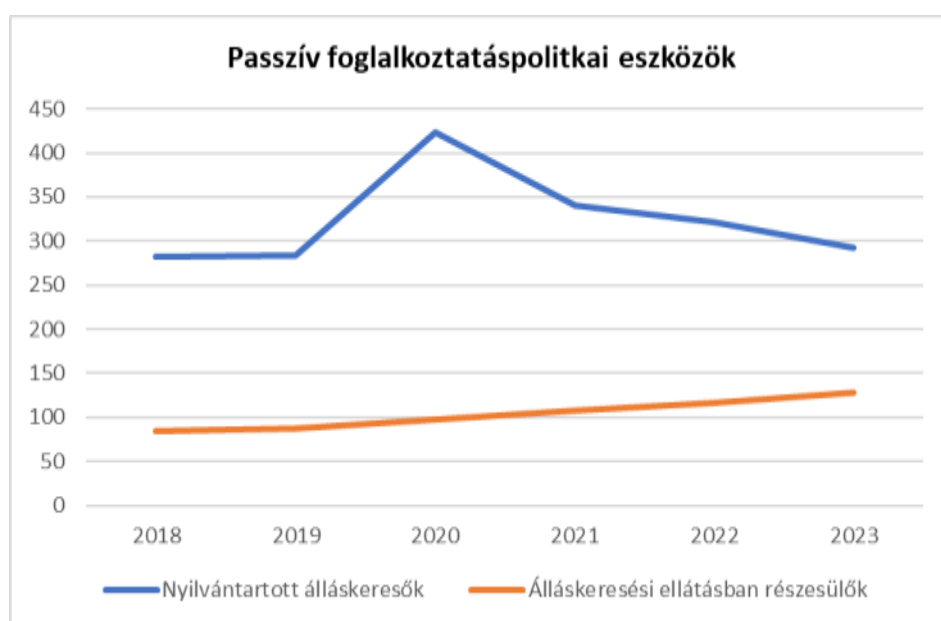
A képviselő testület az ellátások biztosításával, a szociális szempontból rászorult családok életminőségén kíván javítani, segítséget nyújtani az önhibájukon kívül rendkívüli élethelyzetbe került, valamint az időszakosan vagy tartósan létfenntartási gondokkal küzdő személyek és családjuk részére. Az állam és az önkormányzatok segélyezéssel kapcsolatos feladatai egyértelműen elváltak egymástól és átalakult a finanszírozás rendszere.

Valamennyi jövedelem kompenzáló támogatás, így az aktívkorúak ellátásának megállapítása a járási hivatalok hatáskörébe került. Az aktívkorúak ellátásával kapcsolatban kétféle ellátás típus állapítható meg, egyrészt a foglalkozást támogatás, másrészt az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás (ez utóbbi a megszűnő rendszeres szociális segély helyébe lép). Járási hatáskörben marad az időskorúak járadéka, az ápolási díj, a közgyógyellátások, valamint az egészségügyi szolgáltatásokra való jogosultság.

Az Önkormányzatnál kiadáskompenzáló támogatások igényelhetők, melyek egységesen „Települési támogatás” elnevezésre hallgatnak. Ezek a korábbi átmeneti, családi krízis-, lakásfenntartási, gyógyszerkiadási, ápolási, temetési segély vagy más egyéb címen kifizetett segélyek.

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.				
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	316	5,18%	71	22,47%
2017	283	4,79%	70	24,73%
2018	282	4,91%	84	29,79%
2019	284	5,04%	88	30,99%
2020	423	7,75%	98	23,17%
2021	341	6,51%	107	31,38%
2022	322	6,29%	117	36,34%
2023	292	5,83%	128	43,84%

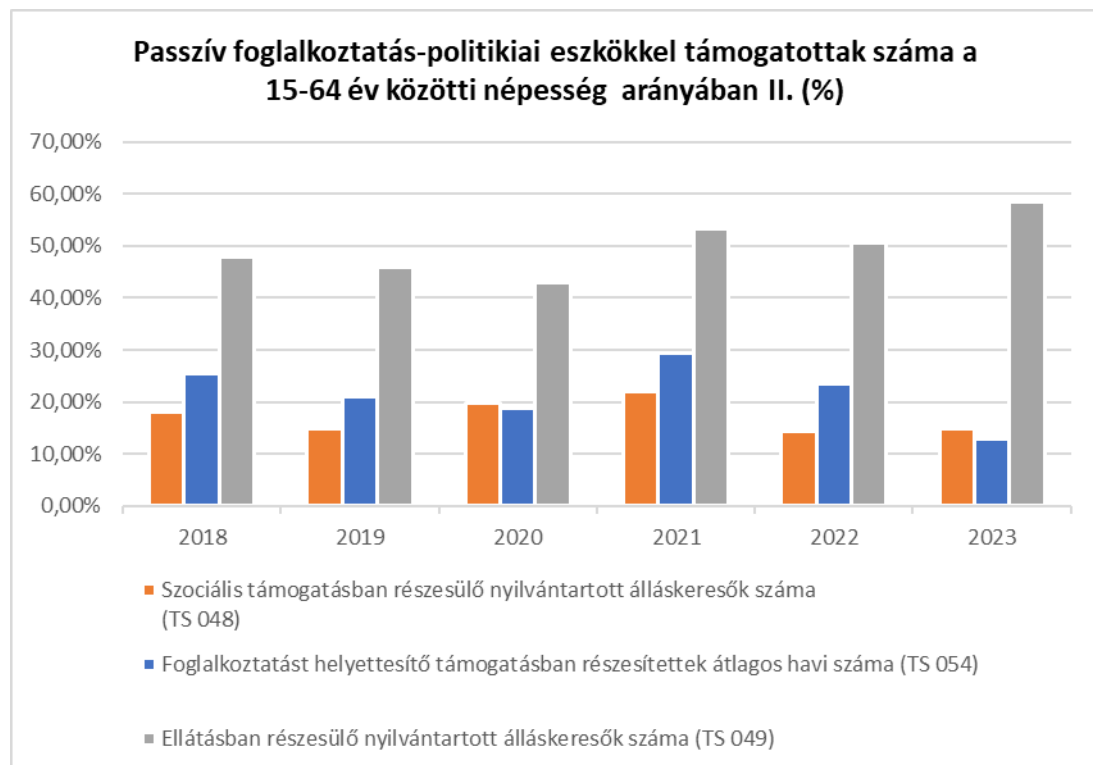
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A számok azt mutatják, hogy nőtt az álláskeresői ellátásban részesülő álláskeresők száma. 2023-ban a nyilvántartott álláskeresők száma 5,83%, az álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 43,84 %.

3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.						
Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2016	80	25,32%	n.a.	-	151	47,78%
2017	70	24,73%	85	30,09%	140	49,47%
2018	51	18,09%	72	25,53%	135	47,87%
2019	42	14,79%	60	21,02%	130	45,77%
2020	84	19,86%	79	18,71%	182	43,03%
2021	75	21,99%	100	29,32%	182	53,37%
2022	46	14,29%	75	23,38%	163	50,62%
2023	43	14,73%	38	12,89%	171	58,56%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

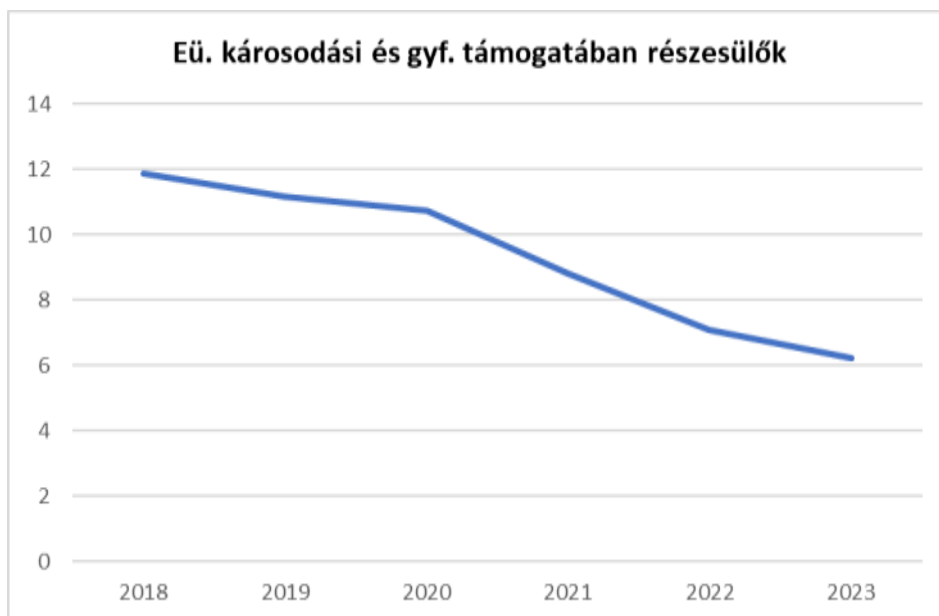
Az ellátásokban, támogatásokban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 2017 után csökkent, majd a 2020-as vilájárvány hatására emelkedett. [2023-ban a szociális támogatásban részesülő álláskeresők száma 14,73%, foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesülők száma havonta 12,89%, ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma 58,56%.](#)

Közfoglalkoztatásban csak a kirendeltség által közvetített álláskeresők, elsősorban FHT-ra jogosult személyek foglalkoztathatóak, akik a felajánlott munkalehetőséget az iskolai végzettség és szakképzettség figyelembevételével kötelesek elfogadni, emellett az önkormányzat rendeletben előírhatja jogosultsági feltételként, hogy a juttatásban részesülő a lakókörnyezetét tartsa rendben. A területhez tartozó ügyintézés, feladat ellátást a Polgármesteri Hivatal Szociális Csoportja, Személyügyi ügyintézője és a Műszak csoportja biztosítja. A szeghalmi munkanélkülieket a Békés megyei Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya tartja nyilván.

Szeghalom Város Önkormányzata 2011. évtől folyamatosan részese a közfoglalkoztatási programoknak. A közfoglalkoztatás a munkaviszony egy olyan speciális formája, ahol a közfoglalkoztatott részére lehetőséget ad arra, hogy sikeresen visszakerüljön a munkaerőpiacra.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás	
Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő
2016	n.a.
2017	10
2018	12
2019	11
2020	11
2021	9
2022	7
2023	6

Forrás: TelR, KSH

A táblázatban szereplő adatok mutatják a Szeghalmon egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesülők számát, amely minimálisan csökkenő tendenciát mutat. Ezen adatok az adott tárgyév december 31-én támogatásban részesülők számát mutatják.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

Az egyenlő bánásmód követelményének megsértését jelenti különösen az Ebktv. 8. §-ában meghatározott tulajdonságok szerint egyes személyeket közvetlen vagy közvetett hátrányos megkülönböztetéssel sújtani a lakhatást segítő állami vagy önkormányzati támogatások, kedvezmények vagy kamattámogatás nyújtásával kapcsolatosan, hátrányos helyzetbe hozni az állami vagy önkormányzati tulajdonú lakások és építési telkek értékesítése vagy bérbeadása feltételeinek meghatározása során. Az önkormányzati bérlakások diszkriminációmentes pályáztatásának követelményének szem előtt tartása elsődleges szempont.

Szeghalmon a lakóövezet jellege szerinti elsősorban családi házas és lakótelepi jellegű lakásokban laknak az emberek. 2021 évben 3998 db volt a lakásállomány szám.

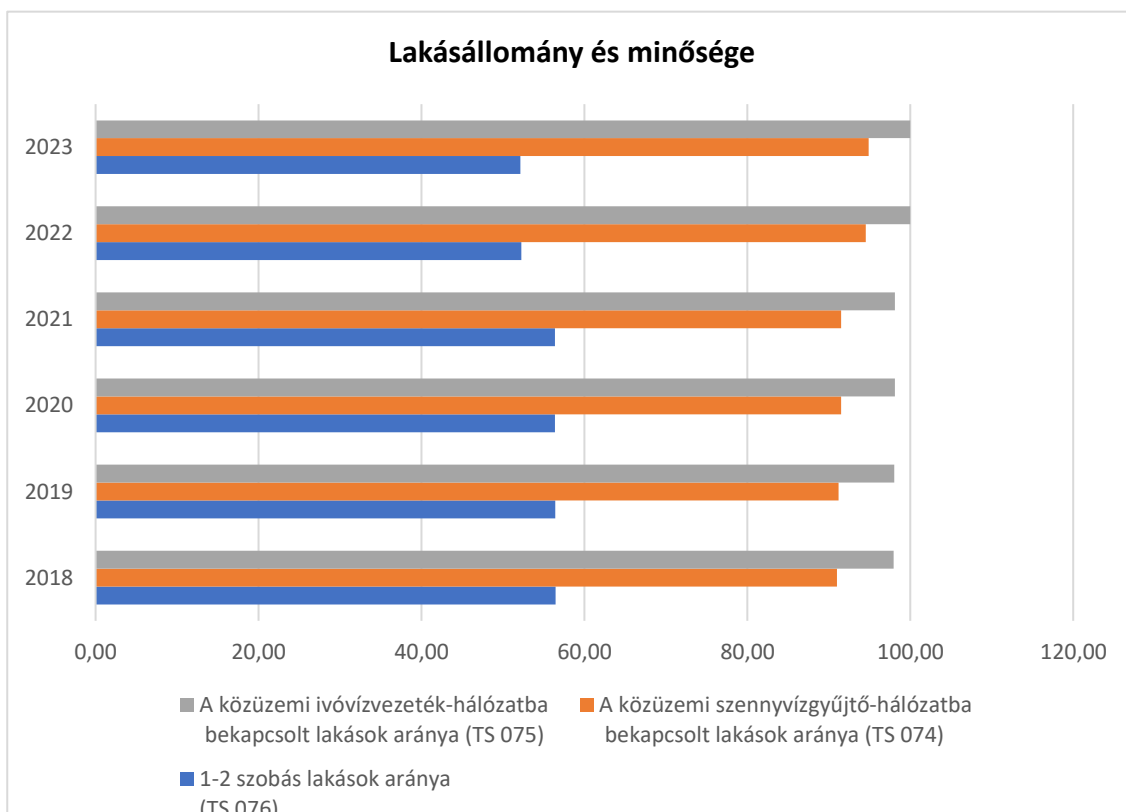
Önkormányzati lakások és helyiségek eladásáról 9_1994.(VI.27.)

Első lakáshoz jutás támogatásáról 8_1997.(VII.1.)

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány

Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2016	3968	9	2,27	56,80	90,83	97,66
2017	3974	7	1,76	56,69	90,41	97,56
2018	3996	22	5,51	56,48	90,99	97,95
2019	3999	3	0,75	56,44	91,20	98,02
2020	4000	3	0,75	56,40	91,53	98,13
2021	3998	0	0,00	56,40	91,50	98,12
2022	3877	5	1,29	52,28	94,53	100,00
2023	3886	9	2,32	52,16	94,90	100,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, önkormányzati adatok

Szeghalmon a lakásállományok száma igen csekély emelkedést mutat, míg 2016-ban 3968 lakás volt nyilvántartva, 2023-ra ez a szám csupán 3886. Elsősorban ez azt jelenti, hogy inkább a meglévő telkeken vásárolt épületeket, lakásokat újítják fel és építenek a helyére újat.

a) bérlakás-állomány

Önkormányzati lakások és helyiségek bérletéről 28_2012.(XII.15.) sz. helyi rendelet alapján, Szeghalom Város Önkormányzat a lakásokat:

- b) szociális rászorultság alapján,
- c) bérlőkijelölési jog alapján
- d) lakáscsere esetén
- e) törvényben előírt elhelyezési kötelezettség alapján
- f) e rendeletben meghatározott közérdekű célok megvalósítása érdekében adja bérbe.

A Képviselő-testület a rendelet hatálya alá tartozó lakások bérbeadásával kapcsolatos bérbeadási döntések meghozatalát a Szociális és Egészségügyi Bizottságra (továbbiakban: Bizottság) átruházza azzal, hogy a szerződések aláírására a bizottsági döntést követően a polgármester jogosult. A bérlakások igénylésével kapcsolatos pályázati eljárások, kérelmek és a bérleti szerződések megkötésével kapcsolatos előkészítő, végrehajtó adminisztratív feladatokat a Polgármesteri Hivatal lakásügyekkel foglalkozó szervezeti egysége (a továbbiakban: Hivatal) látja el. A szociális rászorultság alapján történő bérbeadás pályázati eljárás lefolytatása keretében történik. Pályázni a szociálisan rászoruló személy jogosult.

A város lakosainak egyenlő esélyük van a lakhatáshoz és a lakáshoz való hozzáféréshez.

Jelenleg 69 bérlakás van kiadva melyek a város területén szétszórtnak helyezkednek el.

Városunkban az önkormányzati bérlakások egy része folyamatosan értékesítésre került.

Szeghalom Város Önkormányzata figyelmet fordít az önkormányzati tulajdonú bérlakásoknál a komfort meglétére, az utóbbi 2 évben homlokzati nyílászárók folyamatos cseréjét eszközölte, valamint folyamatosan felújítja a belső tereket is.

b) szociális lakhatás

Szeghalmon a szociális lakásállomány állandó. A meglévő szociális bérlakásokat folyamatosan korszerűsíti. Elsősorban a nyílászárók cseréjével.

c) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Szeghalom Város nem ad bérbe lakásként nem lakáscélú ingatlanokat

e) lakhatást segítő támogatások

A mindennapi életfenntartás mellett a lakás fenntartására fordított kiadások igen megterhelőek a célcsoport családja számára. 2015-ben megszűnt a lakásfenntartási támogatás, mint folyósítás. A települési támogatás keretein belül kíván, ideiglenesen segítséget nyújtani az önkormányzat ezen célcsoport tagjainak.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	1 996
2018	n.a.	2
2019	n.a.	0
2020	n.a.	5
2021	n.a.	0
2022	n.a.	0
2023	n.a.	3

Forrás: TelR, KSH Tstar

f) eladósodottság

A gazdasági válság nem kíméli a vidék lakosságát sem. Városunkban egyre többen kerülnek nehéz helyzetbe, egyre több család lehetetlenedik el a felvett jelzáloghitelek és a rezsi költségek fizetése tekintetében.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

a) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Szeghalom, Szegregátumok

Szeghalmon nincsenek telepek.

Szeghalom Északi városrészén az általánosan Újtelepként, valamint a vele közvetlenül szomszédos, Vásártérként nevezett területen a KSH a 2011-es népszámlálási adatok alapján két szegregátumot és három szegregációval veszélyeztetett területet határolt le.

A szegregációval veszélyeztetett területek közvetlenül a szegregátumként definiált területek mellett helyezkednek el. Az önkormányzat adatai alapján továbbá a Vásártér utca környezete is problémás területnek minősül. A területet a KSH a 2015-ös mutatórendszer alapján nem jelölte ugyan szegregátumnak, de már a város 2008-ban készült Integrált Városfejlesztési Stratégiájában is szegregált területként írták le, azóta a területen jelentősebb változás nem történt.

A KSH által és az önkormányzat által lehatárolt területekről elmondható, hogy az alacsony státuszú lakosok aránya jelentősen meghaladja a városi átlagot, ennek megfelelően a különböző segélyekben részesülők száma, a munkanélküliek és a foglalkoztatott nélküli háztartások aránya is magas. Egységesen problémát jelent a városközponttól, így a közszolgáltatásoktól való nagy távolság (2-2,5 km), valamint a rossz infrastrukturális ellátottság, az alacsony komfortfokozatú lakások magas aránya, a szilárd burkolat nélküli utcák jelenléte (a 2. számú szegregátum kivételével), valamint az ár- illetve belvíz veszélyeztetettség. A területek mindegyikén magas (kb. 20% körüli) a roma lakosság aránya.

A terület történelmi távlatban is a szegényebb réteg lakóhelyeül szolgált, hagyományosan alacsony presztízsű része Szeghalomnak. A lakóházak jelentős része (mintegy 30%-a) az 1930-as, 40-es években épült ONCSA ház, amelyek már akkor is a legszegényebb néprétegek számára épültek, komfortosításuk is csak részben történt meg.

Az elmúlt években a területen célzottan a szegregáció enyhítését, megelőzését tervező, az itt élők életminőségét javító intézkedéseket nem végeztek, kisebb léptékű infrastrukturális fejlesztések történtek (járdák kiépítése), illetve elsősorban az iskolák pályázatain keresztül megvalósult programok zajlottak le (TÁMOP 3.2.1 (Kulturális intézmények részvétele a tanórán kívüli nevelési feladatok ellátásában) program megvalósítására a Művelődési-, Sport- és Szabadidő Központ nyert támogatást. KEOP 6.1.0 (A fenntartható életmódot és az ehhez kapcsolódó viselkedésmintákat ösztönző kampányok) programot bonyolítottak le a középiskolákban. A KLIK helyi tankerülete TÁMOP 3.1.4 (Innovatív iskolák fejlesztése) és TÁMOP 3.3.14 (Hazai és nemzetközi testvériskolai kapcsolatok kialakítása) programok lebonyolítására nyert támogatást).

A terület szociális célú városrehabilitációs, város szegregációs problémák által leginkább sújtott terület, a város alacsony státuszú népességének jelentős része itt él.

Ezen utcák: az Újtelep X. utca - Újtelep VIII. utca - Újtelep VII. utca - Petőfi Sándor utca - vasút mentén déli irányban - Vásártér utca - Nádasdy utca - Luc gödör nyugati határa - Hunyadi utca - Torda utca - Újtelep XIX. utca - Újtelep XX. utca - Újtelep XV. utca - Újtelep északi határa.

Az itt élők lakhatási problémáit, a kedvezőtlen foglalkoztatottsági, képzettségi, szociális helyzetet nem lehet egyetlen programmal kezelni. Az egy hosszú távú komplex program kezdete, ugyanakkor nem csak a további leszakadás megállítását célozza, hanem meg is alapozza a terület teljes integrálását a településszövetbe.

Ezeknek az oktatási, foglalkoztatási, szociális, közösségfejlesztési stb. szolgáltatásoknak a bevezetése elsősorban a meglévő szolgáltatásokhoz való jobb hozzáférést, illetve a meglévő szolgáltatások kiegészítését, a célcsoport sajátos igényeihez való igazítását célozzák, ezzel hozzájárulva a célcsoport szélesebb körű társadalmi integrációjához.

b) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

c) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai

A szociális bérlakásokra való igény folyamatos városunkban. Önkormányzatunk a Területi Operatív Program keretében nyert pályázatot „Leszakadt településrészek felzárkóztatása” című pályázati felhívásra. Az Újtelepi városrész került benyújtásra, mint „Szociális város rehabilitáció az Újtelepen” pályázati címmel. Az Újtelepen található a szociális bérlakások egy része. A szegregációs folyamat a jelenlegi helyzetben erősödést mutat. Célzott foglalkoztatási programokkal, az itt élők számára szervezett közösségi akciókkal, a lakókörnyezet komfortosabbá, energiatakarékosabbá tételével a terület szegregációs folyamati megállíthatóak. Város rehabilitációs pályázati programok segítségével.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Szeghalom lakosainak, egyenlő esélyük van az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez. A szolgáltatások nemtől, kortól, származástól és minden egyéb tulajdonságtól függetlenül igénybe vehetőek. Erről külön kimutatás jelen célcsoport tekintetében nem áll rendelkezésre.

Magyarország alaptörvénye kimondja, hogy mindenkinek joga van a testi és lelki egészséghez.

a) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

E fejezet jogszabályi környezetét az alábbiakban foglaljuk össze. Elsőként kiemeljük az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvényt, mely előírja, hogy a települési önkormányzat az egészségügyi alapellátás körében gondoskodik:

- a háziorvosi, házi gyermekorvosi ellátásról,
- a fogorvosi alapellátásról,
- az alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátásról,
- a védőnői ellátásról,
- az iskola-egészségügyi ellátásról.

A szociálisan rászorultak részére személyes gondoskodást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A Szt. értelmében a személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és szakosított ellátásokat. (falugondnoki szolgáltatás, étkeztetés, házi segítségnyújtás, családsegítés, jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, közösségi ellátások, támogató szolgáltatás, utcai szociális munka, nappali ellátás) és szakosított ellátásokat (az ápolás, gondozást nyújtó intézmény, a rehabilitációs intézmény, lakóotthon, átmeneti elhelyezést nyújtó intézmény).

Szeghalom Város Önkormányzata képviselő testülete megállapította, és kialakította az egészségügyi alapellátások körzeteit, a területi ellátási kötelezettségre a szerződést az alapellátásban résztvevő orvosokkal megkötötte, így biztosítva a lakosság részére az egészségügyi ellátáshoz való hozzáférést.

Az orvosi, egészségügyi ellátást évek óta ugyanannyi 4 házi felnőtt illetve 2 gyermekorvos látja el teljes körűen. A felnőtt és a gyermek körzetek orvosi rendelőinek az elhelyezkedése az ellátottság szempontjából megfelelő. Az egészségügyi intézmények akadálymentesítettek.

Működik az iskolafogászat 1 fő orvossal. Önkormányzati tulajdonú rendelőben.

A háziorvosi rendelők műszaki színvonala és felszereltsége alapvetően megfelelő.

Az elmúlt évek alatt haláleset, illetve nyugdíjazás miatt került sor praxis cserére. A tapasztalat szerint nehéz ide csábítani a szakorvosokat.

Az esélyegyenlőség szempontjából az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz való hozzáférés vonatkozásában nagyon hiányzik a városban a gyermek és ifjúkori pszichológiai ellátás.

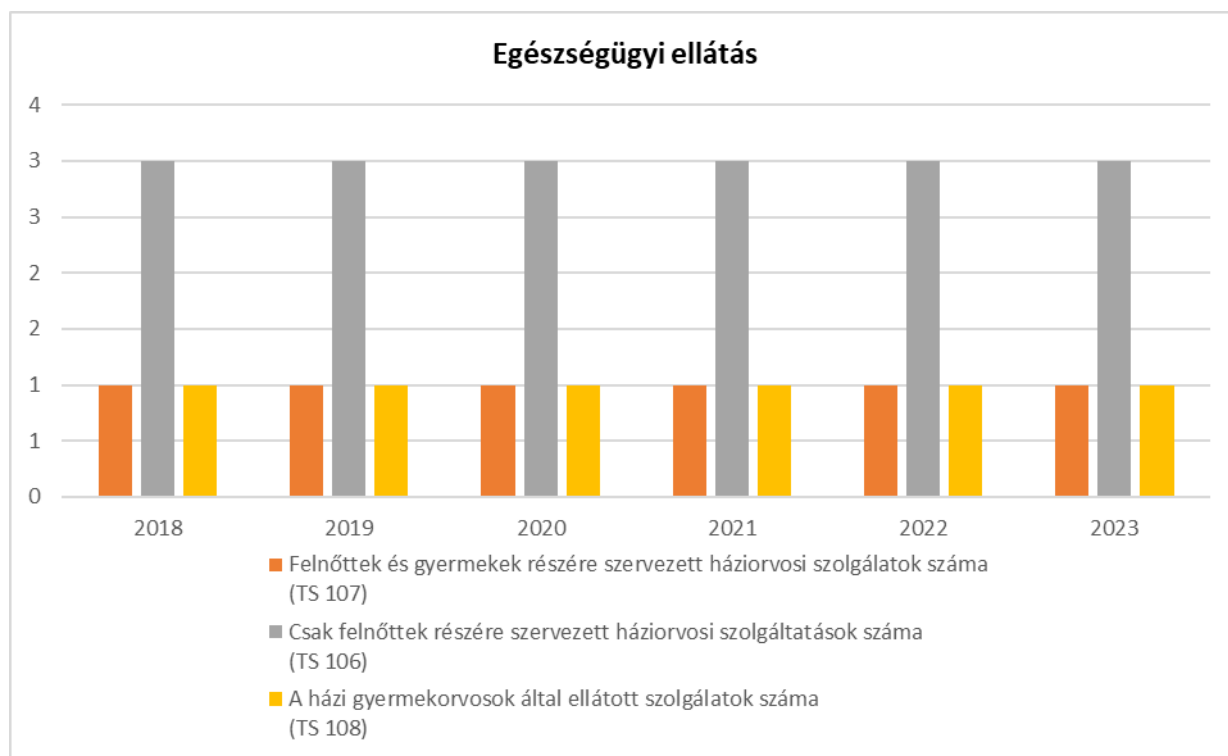
Probléma esetén Gyulára kell utazni.

Továbbá a Szeghalom kistérség többcélú társulás feladat a térségben a központi orvosi ügyelet fenntartása, Országos Orvosi Ügyelet Nonprofit Kft látja el a feladatot közbeszerzés útján nyert 2015-ben.

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziiorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertárak száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	4	2	2	n.a.	n.a.
2017	1	3	1	2	228	43,37
2018	1	3	1	2	234	39,57
2019	1	3	1	2	219	32,87
2020	1	3	1	2	195	35,55
2021	1	3	1	2	168	34,86
2022	1	3	1	2	211	27,65
2023	1	3	1	2	204	25,57

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Ez az adat szintén az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászorult személy részére - egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához - az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. A közgyógyellátás megállapítható alanyi jogon: tartósan beteg gyermekek részére, rokkantsági ellátásban részesülőknek, hadi gondozottaknak, normatív és méltányossági alapon jövedelem függvényében. Az ellátást kérni a Szeghalmi Járási Hivatal Kormányablakában lehet.

Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők számában az elmúlt években csökkent.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a hozzátartozó [a közeli hozzátartozók meghatározásáról ld. a Ptk. 685. § b) pontját], ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi.) Helyi információkra és tapasztalatokra építve sokan választják ezt a lehetőséget, mint jövedelmi forrást a családtagok.

Az Ápolási díj, mint juttatás megszűnt az Önkormányzatnál 2013 évtől. A kormányhivatal vette át.

Amennyiben valaki szociálisan rászorult, jogosult lehet a közgyógyellátás igénybevételére annak érdekében, hogy megőrizhesse egészségét, vagy helyreállítsa azt. Háromféle jogcím alapján állapítható meg a támogatás: alanyi jogcímen, normatív jogcímen (a járási hivatalok intézik és állapítják meg), méltányossági alapon (települési Jegyző intézi és állapítja meg). A közgyógyellátás keretében a beteg által kifizetett gyógykezelésekhez, gyógyászati segédeszközök és gyógyszerek vásárlásához járul hozzá az állam. A közgyógyellátást a beteg részére az orvos rendelheti meg, amennyiben a jogosultság általa megállapításra kerül, és a beteg rendelkezik érvényes közgyógyellátási igazolvánnyal.

A közgyógyellátás jogosultsági ideje normatív alapon kapott ellátás esetén egy évre kerül megállapításra, alanyi jogon folyósított közgyógyellátás két évre kerül a járási hivatalok által megállapításra. A közgyógyellátás számos beteg ember részére nyújt hathatós pénzügyi segítséget, hiszen a gyógyszerek ára évről évre emelkedik, míg a nyugdíjak értéke kevésbé.

b) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkori kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A háziorvosok statisztikai adatai szerint a felnőtt lakosság megbetegedései között, az első helyen a magas vérnyomás és a keringési zavarok okozta szívbetegségek állnak. Ezt a mozgásszervi betegségek követik. Szintén magas arányban fordul elő a lakosság körében a cukorbetegségek válfajai valamint a légúti megbetegedések.

A nőgyógyászati daganatos megbetegedések megelőzésében nagy szerepet játszó méhnyakrákszűrésre a helyi nőgyógyászati szakrendelés keretein belül adott a lehetőség.

Prevenációs szűrővizsgálatok a nővédelem területén:

- Mammográfiai szűrés, vizsgálat elérhetősége Pándy Kálmán Kórház Rendelőintézetében Gyulán.
- Méhnyakrák szűrővizsgálat lehetősége Szeghalmon is a Nőgyógyászati szakrendelésen.

A háziorvosok jelentős prevenció munkát végeznek, a városunkban

Koragyermekkor kötelező szűrésekhez hozzáférés:

- Védőnői látogatások alkalmával a családok otthonában
- Tanácsadóban, 1 hónapos, 3 hónapos, 6 hónapos, 1 éves, 2 éves, 3 éves, 4 éves, 5 éves, 6 éves korban a védőnői szűrővizsgálatok alkalmával.

Iskola egészségügy területén:

- 2. osztály, 4. osztály, 6. osztály, 8. osztály, 10. évfolyam, 12. évfolyam kötelező védőnői szűrése, ami kiterjed a szomatikus és mentális fejlettség vizsgálatára is.

c) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Szeghalom Város Önkormányzata az újtelepi városrész, valamint a Vásártér utca környékének fejlesztését tervezi szociális célú városrehabilitációs program keretében.

A szociális városrehabilitációs program ESZA típusú elemekből és infrastrukturális beruházásból tevődik össze. Az ESZA típusú tevékenységek közösségfejlesztést célzó programokból, az érintett lakosság bevonását, beilleszkedést segítő programokból, tervezett fejlesztéseket elfogadó programokból, pénzügyi, családszervezési és életmód vezetési tanácsadásokból, munkaerő-piaci beilleszkedést segítő programokból, önálló jövedelemszerzésre való képesség fejlesztését célzó programokból, gyerekek óvodai-iskolai felzárkóztatását segítő kiegészítő oktatási és készségfejlesztési programokból, egészségfejlesztést célzó programokból, szolgáltatásokhoz való hozzáférés javítását célzó programokból, valamint bűnmegelőzést, a közbiztonság javítását elősegítő programokból tevődnek össze. Az infrastrukturális fejlesztés során, az akcióterületen (újtelepi településrész) bérlakások energetikai felújítása, korszerűsítése (hőszigetelés, nyílászáró csere, fűdémzsigetelés stb.) valósul meg. A célcsoport számára rendelkezésre álló, közösségi célra hasznosítható épület felújításával, a közösségi céloknak megfelelő átalakításával, a meglévő játszótér fejlesztésével, a szabadidős pályák kialakításával, a központi buszmegálló kialakításával, a települési zöldfelületek felújításával az Újtelepen közösségi tér épül ki a program hatására.

d) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Napjainkban nagyon sok szó esik az egészséges táplálkozásról, amit nem könnyű megvalósítani. Már az alapanyagok megválasztására nagy gondot fordítunk.

Törekednünk kell a következők betartására:

- Növelni kell a zöldségek és gyümölcsök fogyasztását
- Csökkenteni kell a só és cukor felhasználását
- Törekedni kell a teljes kiőrlésű kenyerek, péksütemények fogyasztására
- A tejtermékeknél az alacsony zsírtartalmú termékeket fogyasszunk
- Mozogjunk rendszeresen
- Naponta legalább ötször étkezzünk

Az egészséges táplálkozást fokozatosan kell bevezetnünk, így a gyermeknek könnyebb lesz az átállás. Az óvónők, a pedagógusok, illetve a szülők segítségével közösen a közétkeztetéssel együtt kell megpróbálnunk, hogy a gyermekeink egészségesen nőjenek fel.

Próbáljunk odafigyelni, amíg nem késő, hogy minél kevesebb túlsúlyos, allergiás, cukorbeteg stb. gyermek legyen.

Önkormányzatunk két konyhát működtet az Ady utcán, illetve a Tildy utcán. Mindkét konyha több mint negyven éve üzemel, ezért is volt fontos a felújításuk. Az Ady utcai konyha felújítási tervei elkészültek és sikeresen elnyerte a 2016-2017. évi TOP pályázati felhívást. A közbeszerzési eljárás 2018 év elején lefolytatásra került és helyi nyertes pályázóval a kivitelezési munkák szeptemberre elkészültek.

e) sportprogramokhoz való hozzáférés

A sport programokhoz való hozzáférés magába foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek test kulturális, rekreációs és szabadidős tevékenységétől, a rendszeres testmozgástól a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig. Beleértve a testnevelés, testedzés és az egészség megőrzés minden kapcsolódó területét.

Szeghalom Város Önkormányzata a szabadidő sportot a különböző programok szervezésével, a rendezvények támogatásával, a létesítmények biztosításával, ezen események propagálásával tudja hatékonyan támogatni. Mindez az Oktatási Közművelődési és Sport Bizottság szakmai irányításával, és az anyagi támogatást Önkormányzati költségvetésében biztosított forrás adja. A rendezvények és az egyesületek támogatása elsősorban pályázatás alapján történik.

Elkészült a Semmelweis úton egy új játszótér kiépítése, ahol a játszótér mellett kisebb kondipark is épült, illetve közösségi térként elhelyezésre kerültek padok, és egy filagória.

Önerőből került megvalósításra a játszótér közvilágítása, és a térfelügyelő kamera elhelyezése.

A helyi sporttelepen pedig ez évben fejeződött be a 11 eszközből álló kondipark létesítése. Mindez EFOP pályázati felhívásra konzorciumban, ahol Vésztő Városa a konzorcium vezetője, és összesen öt település vesz benne részt.

Természetesen a létesítmények kizárólag a használati szabályok betartásával vehetők igénybe.

A városban elérhető sport rendezvények, (Zumba, tánc, karate, foci, kézilabda, kosárlabda, futóverseny...) sportlehetőségek mindenki számára egyenlő eséllyel elérhetőek, igaz vannak közöttük fizetős rendezvények. De elvi akadálya sehol nincs annak, hogy a sportrendezvényeket, sportfoglalkozásokat, bárki nemtől, kortól, származástól függetlenül látogathassa, és azokon részt vehessen.

Ami hiányt okoz és sarkalatos kérdés városunkban az úszás oktatás megvalósítása létesítmény hiánya, úszómedence hiánya miatt, mely csak a közeli Városok így Füzesgyarmat, Dévaványa, illetve a közeli nagyobb városokban lehetséges. Alapvető szükséglet és az oktatás része is a gyermekek úszásoktatásának megvalósítása, megteremtése Városunkban.

f) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Szeghalom város szociális szolgáltatásait a Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekejóléti Intézményen keresztül látja el. A városban lévő intézményegység telephelyként működik.

Az intézmény jelenlegi struktúráját tekintve, kilenc településen valósítja meg az adott településeken élők igényeihez és szükségleteihez igazodó szociális alap és szakellátásokat.

Az intézmény által nyújtott szolgáltatások Szeghalmon:

- Étkeztetés,
- Házi segítségnyújtás,
- Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás,
- Családsegítés,
- Gyermekjóléti szolgáltatás
- Támogató szolgáltatás
- Időskorúak nappali ellátása
- Pszichiátriai betegek nappali ellátása
- Fogyatékossgal élők nappali ellátása
- Idősek Otthona

g) drogprevenációs szolgáltatások

Településünkön évek óta oktatók, rendőrök foglalkoznak a D.A.D.A. oktatás keretein belül a tanulókkal, de felnőttek, hozzátartozók részére is tartanak előadásokat. Az általános és középiskolában foglalkozások alkalmával ismertetik meg a tanulókkal azokat a módszereket, aminek segítségével elkerülhető az áldozattá válásuk. A fiatalok különböző tesztek, kérdőíveket töltenek ki, illetve az általuk kiválasztott témában előadást szerveznek. A Szociális Iroda már egy éve a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság Bünyügyi Igazgatóság Büntmegelőzési Osztályával kapcsolatban áll, rendszeresen információkat, hírleveleket kapunk, melyeket tartalmától függően juttatunk el az ifjúsághoz, lakossághoz.

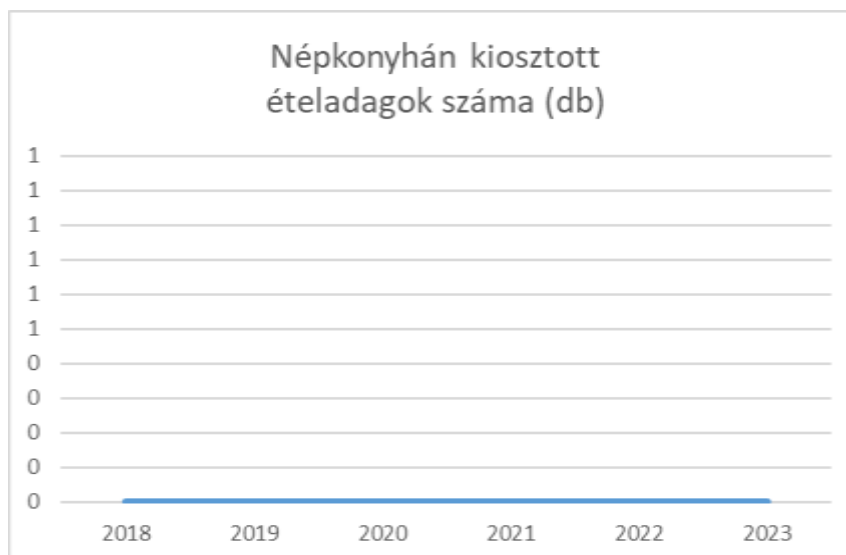
h) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés területén nem tapasztalható hátrányos megkülönböztetés Szeghalom Városban.

- i) előnyben részesítési (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül

3.6.2. Népkonyha	
Év	Népkonyhán kiosztott ételadagok száma (db)
2016	n.a.
2017	n.a.
2018	n.a.
2019	n.a.
2020	n.a.
2021	n.a.
2022	n.a.
2023	n.a.

Forrás: Önkormányzati adat

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A helyi közélet bemutatására részben a helyi **Körös-Sárrét Televízió** ad lehetőséget, amely szeghalmi székhellyel működött, egészen 2015 decemberéig. Apróbb változások történtek a televízió működésében. 2016 januárjától neve megváltozott és a székhelye Vésztőre került át tulajdonosváltást követően. 2017 egy nagyon fontos évszám volt a Körös-Sárrét Televízió életében! Ekkortól vette kezdetét egy teljesen új helyi műsorszolgáltatási-struktúra. Addig csak analóg műsorszórással működött, majd 2017-től digitálisan, DVB-C rendszeren keresztül is sugározza HD felbontásban műsorait. Azóta a nézők nagyságrendekkel jobb képminőségben, zavarmentesen foghatják digitálisan a televízió adását. Számukra minden, ami a településeken történik, hírértékű. Aktuális, fontos és érdekes témákat dolgoznak fel videóikban, melyben a településen élőket is bevonják. Alapértékeik közé tartozik a nyitottság, szakmaiság, őszinteség és a méltóság! Új rovatokkal bővült műsor-kínálatuk. Ilyen az Egészségtár, Hivatali szemle, Közszolgálat, Kultúra, Látószög rovatok, melyeken keresztül szélesebb körben kívánták bemutatni Vésztő, Szeghalom és Dévaványa mindennapjait, illetve friss hírekkel, információkkal és felhívásokkal szolgálni az adott település lakói számára. Adásaikat szerdánként 19.00 órától, illetve vasárnaponként 10.00 órától tekinthetik meg.

A városi honlap (www.szeghalom.hu) a városra vonatkozó főbb adatokat, helyi önkormányzati jegyzőkönyveket, határozatokat, rendeleteket tartalmaz, azok olvasásának lehetőségével széleskörű tájékoztatást biztosítanak. Természetesen megtalálhatóak vagyunk a Facebook közösségi oldalon is.

A helyi civilszervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel hozzájárulnak a város fejlődéséhez. Az önkormányzat pályázati lehetőség biztosításával, rendszeres tájékoztatással és folyamatos párbeszéd fenntartásával rendszeres tájékoztatással segíti munkájukat. Számos civil szervezet önkéntes munkájával és adományok gyűjtésével enyhíti a hátrányos helyzetű családok mindennapjait.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A város lakói számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek. Az önkormányzat az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, az egyházakkal, és az egyéb szervezetekkel.

a) közösségi élet színterei, fórumai

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, intézmények, a templomok, a civil szervezetek. Szeghalmon számos olyan színtér áll a lakosság rendelkezésére, amely a közösségi életnek teret biztosít.

Szeghalmon helyben biztosítottak a közoktatási intézmények: óvoda, általános iskola, alapfokú művészeti oktatás, pedagógiai szakszolgálat, középiskola, szakképzés, ahol évente több mint 1700 gyermek és tanuló nevelését, oktatását végzik a pedagógusok.

Önkormányzatunk a fenntartója az óvodának, és működtetője az általános és alapfokú művészeti iskolának.

Ezen kívül fenntartásában működik két kulturális intézmény. A Nagy Miklós Városi Könyvtár és Sárreai Közérdekű Muzeális Gyűjtemény, valamint a Művelődési, Sport- és Szabadidő Központ. Mindkettő integrált intézmény. A Művelődési, Sport- és Szabadidő Központ magában foglalja a Művelődési Központot, a Városi Sportcsarnokot és Sporttelepet, az Ambrus Mozgót és a Várhelyi Ifjúsági Táborát. Idősek Napközi Otthona is működik városunkban.

A város népességének összetételében az időskorúak aránya - az országos átlagnak megfelelően - emelkedő tendenciát mutat. A nyugdíjban részesülők között igen magas az egyszemélyes háztartások száma.

Az Idősek Klubja olyan nappali ellátást biztosító intézmény, amelyben az ellátásra jogosult igénybe vevők számára tud szociális, egészségi és mentális állapotuknak megfelelő ellátást biztosítani.

Számos civil szervezet tevékenykedik településünkön:

Fiatalok Közössége Szeghalomért Egyesület, Körös-sárreai Civil Szervezetek Szövetsége, Körös-Sárreai Hagyományörző Íjász Egyesület, Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesületének Szeghalom Városi Csoportja, Sárreai Népdkörri Egyesület, Szeghalmi Hagyományör Egyesület, Szeghalmi Sporthorgász Egyesület, Szeghalmi Tenisz Egyesület, Szeghalmi Safi Biliárd Klub, Galamb- és Kisállattenyésztők Egyesülete, Sárreai Gasztronómiai Egyesület, Péter András Baráti Kör, Szeghalmi Futball Klub, Szeghalmi Mentőalapítvány, Szeghalmi Polgárörtség Közhasznú Szervezet, Sárreai Pákászvilág Hagyománytisztelőinek Egyesülete, Szeghalmi Kulturális Egyesület, Senshi Egyesület, S'GYM Testépítő és Erőemelő Egyesület, Technikai Sportok Egyesülete, Szeghalmi Női Kézilabda, Gyermek Ifjúsági és Szabadidősport Egyesület, Pro Musica Egyesület, Körös-Sárreai Katasztrófa- és Polgári Védelmi Egyesület, Vöröskereszt Szeghalmi Szervezete, Vakok és Gyengénlátók Szeghalom Kistérségi Csoportja, Sárreai Népdkörri Egyesület, Együtt a Gyermek Mosolyáért Alapítvány, Gyermek Jövőjéért Alapítvány, A Holnap Iskolájáért Alapítvány.

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2021)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
4	igen	2 673	2

b) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Az önkormányzat, az intézmények és a civil szervezetek rendezvényeit bárki látogathatja érdeklődési körének megfelelően. Ezeken a rendezvényeken nem jellemzőek az atrocitások, a viták. Városunkban polgárőrség működik. A rendezvényeken elsődlegesen Ők látnak el őrző, védő feladatokat. Ismerik a roma lakosság nagy részét, kezelni tudják az esetleges konfliktusokat. Nem jellemző az etnikai konfliktus.

c) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Adományok gyűjtésével, azok eljuttatásával a rászorulóknak a Vöröskereszt Helyi Szervezete, a Mozgáskorlátozottak helyi csoportja, a Vakok és Gyengénlátók Szeghalom Kistérségi Csoportja, a Nyugdíjas Klub foglalkozik saját tagjaik bevonásával. 2021 évben az adventi hétvégén a helyi általános iskola tanulóinak a szervezésében csomag gyűjtésre került sor melyeket az arra rászoruló, hátrányos helyzetű családokhoz juttatta el a helyi Családsegítő egyesület. A csomagok tartós élelmiszert, ruházatot, könyveket és játékokat tartalmaztak.

d) a helyben élő nemzetiségek kulturális sokszínűségének bemutatása és kulturális identitásuk megőrzésének lehetőségei

Településünkön egy nemzetiségi önkormányzat működik, a Szeghalom Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat. A nemzetiségekhez tartozók kulturális identitásának megőrzése céljából a Roma Nemzetiségi Önkormányzat tevékenysége az alábbi pontban kerül leírásra.

e) helyi lakossági önszerveződések

A helyi lakosságnak lehetősége van érdeklődési köre, egészségi állapota, élethelyzete alapján különböző közösségekhez csatlakozni. Szeghalmon több választási lehetőségük is van az itt élőknek: különféle sportkörök, tánccsoportok, művészetkedvelők, természetjáró csoportok, egészségi problémákhoz kapcsolódó csoportok, melyeket a fenti pontok taglalják.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

Magyarországon a romák kétségkívül az ország legkiszolgáltatottabb csoportjai közé tartoznak. Zömük létminimum alatt él és valamilyen szinten a többségük társadalmi és fizikai értelemben is szegregált településünkön. Az elmúlt években javult körülményben az általános iskolát és szakiskolát elvégzők száma. Pontos adatok felmérések hiányában azonban ezekről nem rendelkezünk statisztikai számadatokkal.

Szeghalmon, 2019 őszén kezdte meg működését a Szeghalom Város Roma Nemzetiségi Önkormányzat. Megalakulásuk célja, a hátrányos helyzetben, mélyszegénységben élő rászoruló roma családok segítése. Terveik között szerepel ételosztás, roma gyermekek iskolai lemorzsolódásának csökkentése, felvilágosító előadások szervezése, roma kulturális rendezvények, gyermekműsorok, sportnapok szervezése, lebonyolítása.

Együttműködési területek:

- Önkormányzatunk a foglalkoztatáshoz való hozzáféréshez nyújt segítséget a helyi Munkaügyi Központtal karöltve.
- A roma származású emberek gyakran fordulnak a Polgármesteri Hivatal Szociálpolitikai Irodájához, ahol különböző pénzbeli és természetbeni szociális ellátásokat vehetnek igénybe.

A halmozódó hátrányok felszámolásához összehangolt, a gazdaságra, az oktatásra, a közlekedési viszonyokra, az egészségügyre, a lakhatási feltételekre és a szociális szolgáltatásokra egyszerre kiterjedő intézkedésekre, komplex térségi fejlesztési programokra, valamint antidiszkriminációs intézkedésekre van szükség, elsősorban a romák által lakott területeken.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Folyamatosan emelkedik a közüzemi díjhátralékkal rendelkezők száma	Adósságkezelési tanácsadás
A célcsoport egészségi állapota az átlagosnál rosszabb, ritkán vagy nem látogatják a szűrővizsgálatokat	A szűrővizsgálatok népszerűsítése bevonva az egészségügyben és a szociális hálóban dolgozókat
A célcsoport részben vagy teljes egészében nem tudja a gyógyszereket kiváltani	Részben Helyi települési támogatás keretében megoldani
Gond az alapvető Élelmiszer megvétele	Részben Helyi települési támogatás keretében megoldani
Meglévő (hátralékos) lakáshitel törlesztő részlet nem fizetése miatt kockázat az otthonok elvesztése, a nagyfokú eladósodottság	Szükség esetén segítség nyújtás, a kapcsolat felvétel, a tájékoztatás érdekében a Nemzeti Eszközkezelővel
alacsony Iskolázatlanság, szakképzetlenség	Kapcsolattartás a munkaüggyel, Pályázat, ingyenes képzés

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés 1991. évi LXIV. törvényében kihirdette a Gyermekek jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007. (V. 31) sz. határozatával a „Legyen jobb a gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja volt, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de elsősorban azokra a gyermekekre kell a hangsúlyt helyezni, akiknek az érdekei a legjobban sérülnek. és ezek elsősorban a hátrányos helyzetű családban született és élő gyermekekre vonatkozik. Ezért fejleszteni kell a gyermekes családokat célzó személyes szolgáltatásokat, szakellátásokat, valamint ezen gyermekek képességeinek a kibontakozását segítő projekteket. A

stratégia sikerének egyik alap feltétele, hogy minden helyi közösség felismerje ennek létjogosultságát, kiemelkedő szerepét.

Szeghalmon a Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és gyermekjóléti Intézménnyel együttműködve segítjük a hátrányos helyzetű családokat és velük együtt a gyermekeket.

Az intézmény ellátott feladatköre: Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás. Melynek fenntartója a Szeghalom Kistérség Többcélú Társulás. A társulást a Polgármesterek alkotják.

A társulás tagjai Bucsa, Csökmő, Füzesgyarmat, Kertészsziget, Körösladány, Körösújfalú, Szeghalom, Vésztő. A Szeghalom Kistérségi társulás feladata a térségben a központi orvosi ügyelet fenntartása, melyet az Országos Orvosi Ügyelet Nonprofit Kft. lát el. Ezt a feladatot 2015-ben nyerte el közbeszerzés útján.

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve krízis helyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség, megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

Szeghalom Város lakossága 2021 december 31-én 8260 fő volt, amelyből 1220 fő a 0-14 éves korosztály.

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	4 339	4 351	8690	49,93%	50,07%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			280	3,22%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	650	570	1220	7,48%	6,56%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	127	101	228	1,46%	1,16%

Forrás: TeIR, KSH Tstar

a) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

A veszélyeztettség olyan – a gyermek vagy más személy által tanúsított – magatartás, mulasztás vagy körülmény következtében kialakult állapot, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza (Gyvt. 5. § n) pont).

A védelembe vétel a gyermekvédelmi gondoskodás keretében tartozó hatósági intézkedés. Ha a szülő vagy más törvényes képviselő a gyermek veszélyeztetettségét, az alapellátások önkéntes igénybevételével megszüntetni nem tudja, vagy nem akarja, de alaposan feltételezhető, hogy segítséggel a gyermek fejlődése a családi környezetben mégis biztosítható.

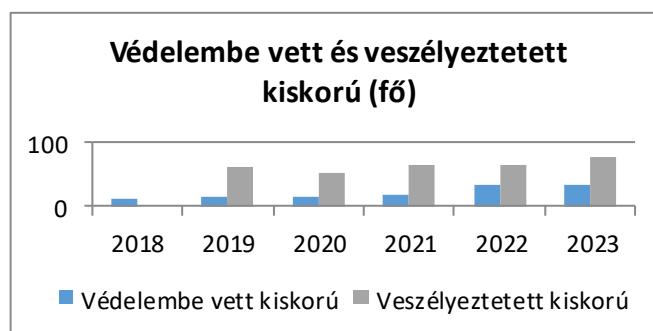
A Szeghalmi Család –és Gyermekjóléti Szolgálat minden évben 6 alkalommal szakmaközi megbeszélést szervez melynek célja, hogy egy-egy téma kapcsán a jelzőrendszeri tagok tapasztalataikat megoszthassák egymással, továbbá lehetőség nyíljon az aktuális problémák megbeszélésére.

Együttműködés a Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézménnyel, aki minden év elején beszámolót készít az előző évi működéséről a helyi Képviselő testületnek.

Személyi feltételeket tekintve, Szeghalom településen 2 fő felsőfokú szociális végzettséggel rendelkező (szociális munkás és szociálpolitikus) családsegítő látja el a szociális segítőmunkát. A szeghalmi hatósági ügyekben érintett gyermekek ügyeit két fő eszménedzser – végzettségüket tekintve szociálpedagógusok – koordinálja, akik a járás más településein is látnak el feladatokat.

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2016	15	n.a.
2017	22	n.a.
2018	12	n.a.
2019	15	62
2020	15	52
2021	17	64
2022	33	64
2023	33	78

Forrás: TeIR, KSH Tstar

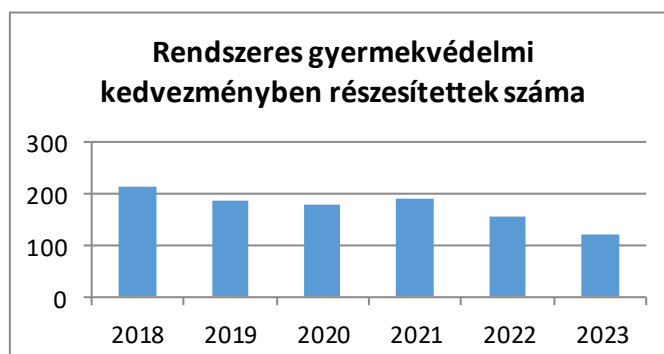
A védelembe vétel elrendelésével, gondozási –nevelési terv készül, mely meghatározza a gondozási folyamatban résztvevők teendőit. Sajnos előfordul, hogy a védelembe vétellel nem szüntethető meg a gyermekek veszélyeztetettsége, ekkor kerülhet sor a gyermekek ideiglenes hatályú elhelyezésére és/vagy nevelésbe vétel elrendelésére.

b) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

A pénzbeli és természetbeni ellátások célja, hogy megelőzze és csökkentse a gyerekek anyagi típusú veszélyeztetettségét, megakadályozza azt, hogy egy gyereket kizárólag a család rossz anyagi helyzete miatt kelljen kiemelni a családból: Rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, Kiegészítő gyermekvédelmi támogatás, Rendkívüli gyermekvédelmi támogatás, Gyermektartásdíj megelőlegezése, Otthonteremtési támogatás.

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2016	n.a.
2017	260
2018	216
2019	187
2020	181
2021	192
2022	158
2023	120

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

A gyermekvédelmi kedvezményben részesülők száma a jövedelmi viszonyokban történő változások, valamint a gyermekek számának csökkenése miatt mutat alacsony szintet a diagramon, 2018 január elsejétől történt némi változás az egy főre jutó jövedelem számításánál. Miszerint egyedülállók esetén az egy főre jutó jövedelem a mindenkori öregségi nyugdíj minimum összegének 145%-át ami 41.325,-Ft , családban élők esetén az egy főre jutó jövedelem az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át ami 38.475,- Ft nem haladhatja meg. Ez olyan kicsi változás, ami nem befolyásolta túlságosan a gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek számát.

c) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők száma, aránya,

Szeghalom Város önkormányzata képviselő testületének az az 5/2018.(V.2.), a 12/2018.(IX.25.), 13/2018.(X.25.) önkormányzati rendelettel módosított a települési támogatásról és egyéb szociális ellátásokról 2/2015. (II.24.) számú rendelete foglalja keretbe ezen juttatásokat. rendelet célja, hogy a szociális biztonság érdekében az 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Sztv.) rendelkezéseinek megfelelően meghatározza Szeghalom Város Önkormányzata által biztosított települési támogatás, egyes szociális ellátások (a továbbiakban együtt: szociális ellátások) formáit, szervezetét, a szociális ellátásokra való jogosultság feltételeit, valamint a kérelmek benyújtásának módját és egyéb eljárási szabályokat. A rendelet hatálya az életvitelszerűen Szeghalmon élő, ott lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező személyekre terjed ki. A Polgármesteri Hivatal a kérelmezőnél környezettanulmányt készít. A települési támogatás címén elsősorban azokat a személyeket kell települési támogatásban részesíteni, akik önmaguk, illetve családjuk létfenntartásáról más módon nem tudnak gondoskodni, vagy alkalmanként jelentkező többletkiadások vagy a gyermek hátrányos helyzete miatt anyagi segítségre szorúlnak. Eseti támogatás. Ahol a kérelmező családjában az egy főre eső jövedelem az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 200 %-át, egyedülálló kérelmező esetében az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 250 %-át nem haladja meg.

Ezen a címen különösen az alábbi esetekben indokolt a települési támogatás:

- a) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 20 %-át meghaladó gyógyszerköltség
- b) rezsiköltséghez való hozzájárulás
- c) téli tüzelő beszerzése
- d) válsághelyzetben lévő várandós anya gyermekének megtartása
- e) gyermek fogadásának előkészítése
- f) gyermek iskoláztatása
- g) nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás, családba történő visszahelyezés előkészítése

A támogatás természetben is nyújtható, különösen a gyermekek tankönyv- és tanszerellátásának támogatása, a tandíj, egészségügyi szolgáltatásért fizetendő térítési díj, illetve egyéb ellátás kifizetésének átvállalása, tűzifa, nevelésbe vett gyermek kapcsolattartásának elősegítése, élelmiszercsomag, építési anyag biztosítása.

Szeghalom Város minden évben csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszeréhez melynek jogszabályi háttéréül a felsőoktatásban részt vevő hallgatók juttatásairól és az általuk fizetendő egyes térítésekről szóló 51/2007. (III. 26.) Kormányrendelet és a nemzeti felsőoktatásról szóló 2011. évi CCIV. törvény szolgál.

Az ösztöndíjban kizárólag a települési önkormányzat területén állandó lakóhellyel rendelkezők részesülhetnek. Amennyiben az Önkormányzat ismét csatlakozik a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj pályázathoz, mind az „A”, mind a „B” típusút köteles kiírni.

Pályázatok 2021 évre vonatkozóan:

Bursa Hungarica „A” típusú ösztöndíj pályázat

Az ösztöndíjpályázatra azok a települési önkormányzat területén lakóhellyel rendelkező, hátrányos szociális helyzetű felsőoktatási hallgatók jelentkezhetnek, akik felsőoktatási intézményben (felsőoktatási hallgatói jogviszony keretében) teljes idejű (nappali munkarend) alapfokozatot és szakképzettséget eredményező alapképzésben, mesterfokozatot és szakképzettséget eredményező mesterképzésben, osztatlan képzésben vagy felsőfokú, illetve felsőoktatási szakképzésben folytatják tanulmányaikat.

Az ösztöndíjra pályázhatnak a 2021 szeptemberében felsőoktatási tanulmányaik utolsó évét megkezdő hallgatók is. Amennyiben az ösztöndíjas hallgatói jogviszonya 2022 őszén már nem áll fenn, úgy a 2022/2023. tanév első félévére eső ösztöndíj már nem kerül folyósításra.

Az ösztöndíjra pályázatot nyújthatnak be azok a hallgatók is, akiknek a hallgatói jogviszonya a felsőoktatási intézményben a pályázás időpontjában szünetel. Az ösztöndíj folyósításának feltétele, hogy a 2021/2022. tanév második félévére a beiratkozott hallgató aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkezzen.

Nem részesülhet ösztöndíjban az a pályázó, aki:

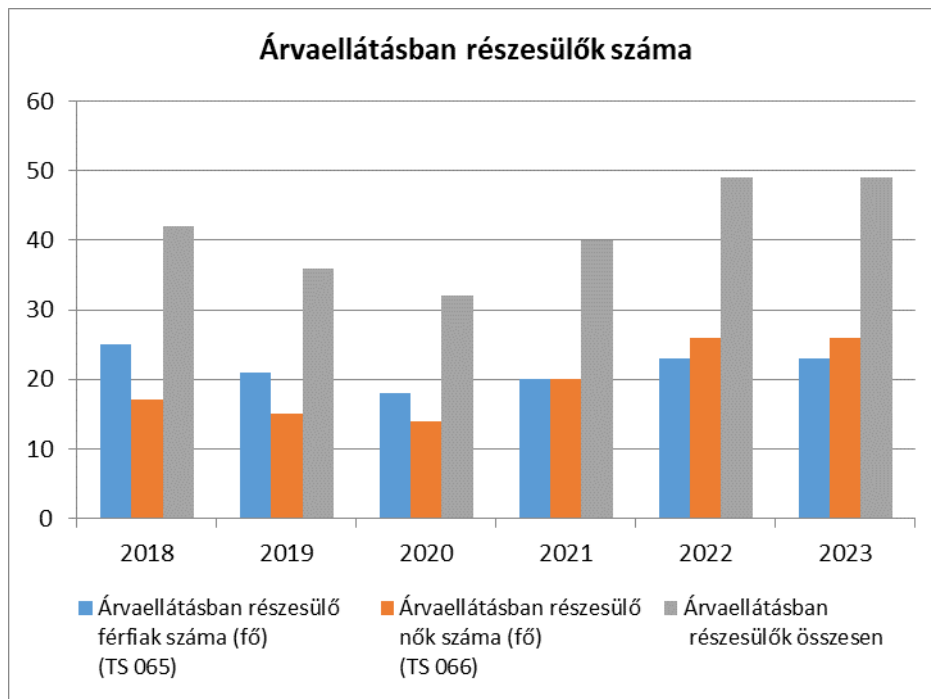
- a Magyar Honvédség és a rendvédelmi feladatokat ellátó szervek hivatásos és szerződéses állományú hallgatója
- doktori (PhD) képzésben vesz részt
- kizárólag külföldi intézménnyel áll hallgatói jogviszonyban és/vagy vendéghallgatói képzésben vesz részt.

Az ösztöndíjat minden pályázati fordulóban újra kell pályázni.

Minden évben kevés a benyújtott pályázat, ami annak is betudható, elsősorban, hogy az egy főre jutó jövedelem alapján nem sokan férnek be a pályázatba. Az elutasításokra is az egy főre jutó jövedelem meghaladása miatt került sor. Ami azt a következtetést vonja maga után, hogy a szegénységben élő és Hátrányos helyzetű gyermekek, zömében nem jutnak el a felsőfokú tanintézményekbe, hiszen anyagilag ez egy igen megterhelő plusz kiadást jelent a családok részére. A Bursa Ösztöndíj által kapott összeg mértéke pedig csekély az un. „fenntarthatósági” költségekhez képest. A felmerülő költségek, többek között: Utiköltség, lakhatási költségek, étkezés, tankönyvek, jegyzetek, tanszerek beszerzése...

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2016	27	23	50
2017	24	16	40
2018	25	17	42
2019	21	15	36
2020	18	14	32
2021	20	20	40
2022	23	26	49
2023	23	26	49

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

Szeghalom Város Önkormányzat biztosítja a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat:

- a) gyermekjóléti szolgáltatás
- b) gyermekek napközbeni ellátása
- c) gyermekek átmeneti gondozása

Az ellátást Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézményén keresztül nyújtja.

Az önkormányzat által létrehozott szociálpolitikai kerekasztal tagjai: a polgármester, a jegyző, a szociális bizottság elnöke, a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat helyi vezetője.

A helyi szociálpolitikai kerekasztal szükség szerint, de évente legalább egy alkalommal ülésezik.

A szociálpolitikai kerekasztal ülésén meghívottként részt vehet az ÁNTSZ helyi képviselője, a háziorvosok, a védőnői szolgálat, az iskola és az óvoda vezetője.

Szeghalom város Önkormányzata minden évben adományt gyűjt a rászoruló gyermekek részére a Városi rendezvényeken.

d) kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők száma, aránya

Szeghalom településen az iskolai étkeztetés feladatát a Szeghalom Város Önkormányzat Intézményműködtető Központja látja el, saját konyha működtetésével, helyben történő kiszolgálással.

Kedvezményes iskolai étkeztetésben az alap étkeztetett gyermekek száma 2021 évben átlagosan 635 fő volt ebből 43 fő bölcsődei, 261 fő óvodai, 311 fő általános iskolai tanuló és 20 fő középiskolai tanuló. Az ingyenes étkezők átlagos létszáma 396 fő, 50% -os kedvezményben részesülők 91 fő, a támogatásra nem jogosultaké 148 fő.

e) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Városunkban nem tartunk nyilván magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekeket.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

Tanuló buszbérlet díjának 100%-os támogatása nyújtható annak a Szeghalom-Újtelep, Állomási-Újtelep és Szeghalom külterületi lakóhellyel rendelkező és életvitelszerűen itt is élő, a helyi általános iskolába járó tanulónak, akinek családjában az egy főre jutó havi nettó jövedelem nem haladja meg az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 200 %-át.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

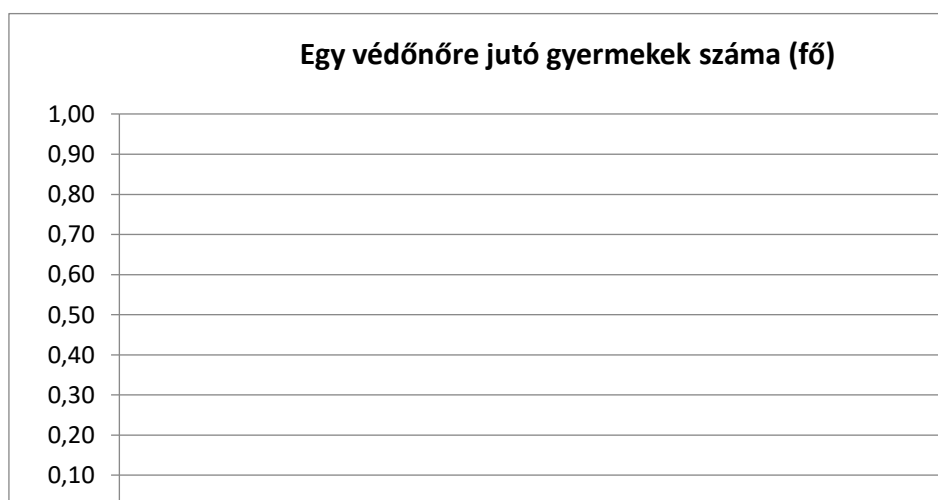
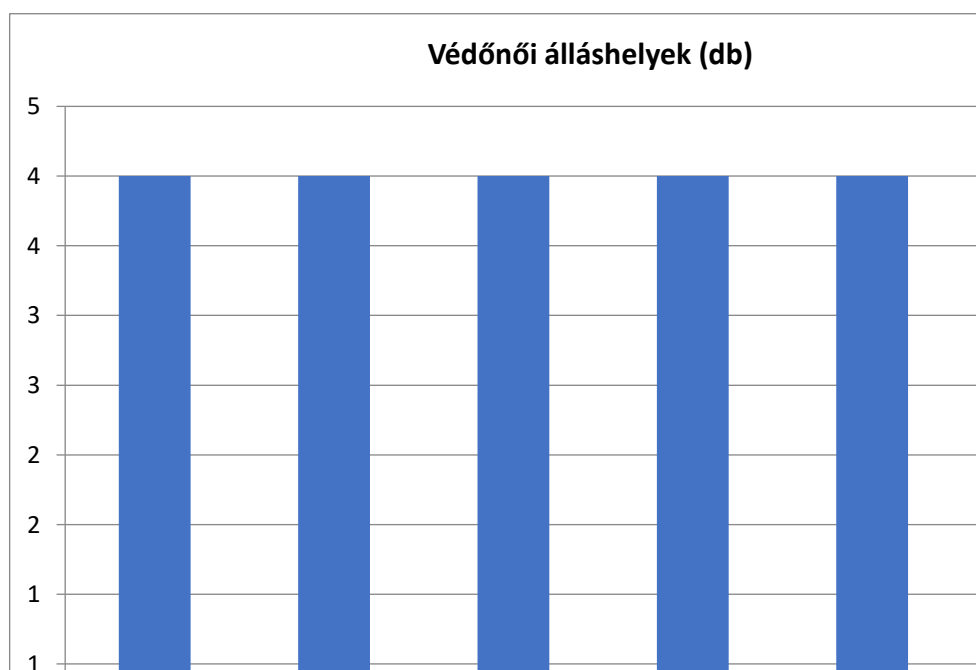
Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családba fogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,
- b) a szülő vagy a családba fogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családba fogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor az Szt. 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált településfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéséhez szükséges feltételek.

a) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutott ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2016	4	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	4	n.a.	-
2019	4	n.a.	-
2020	4	n.a.	-
2021	4	n.a.	-
2022	4	n.a.	-
2023	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

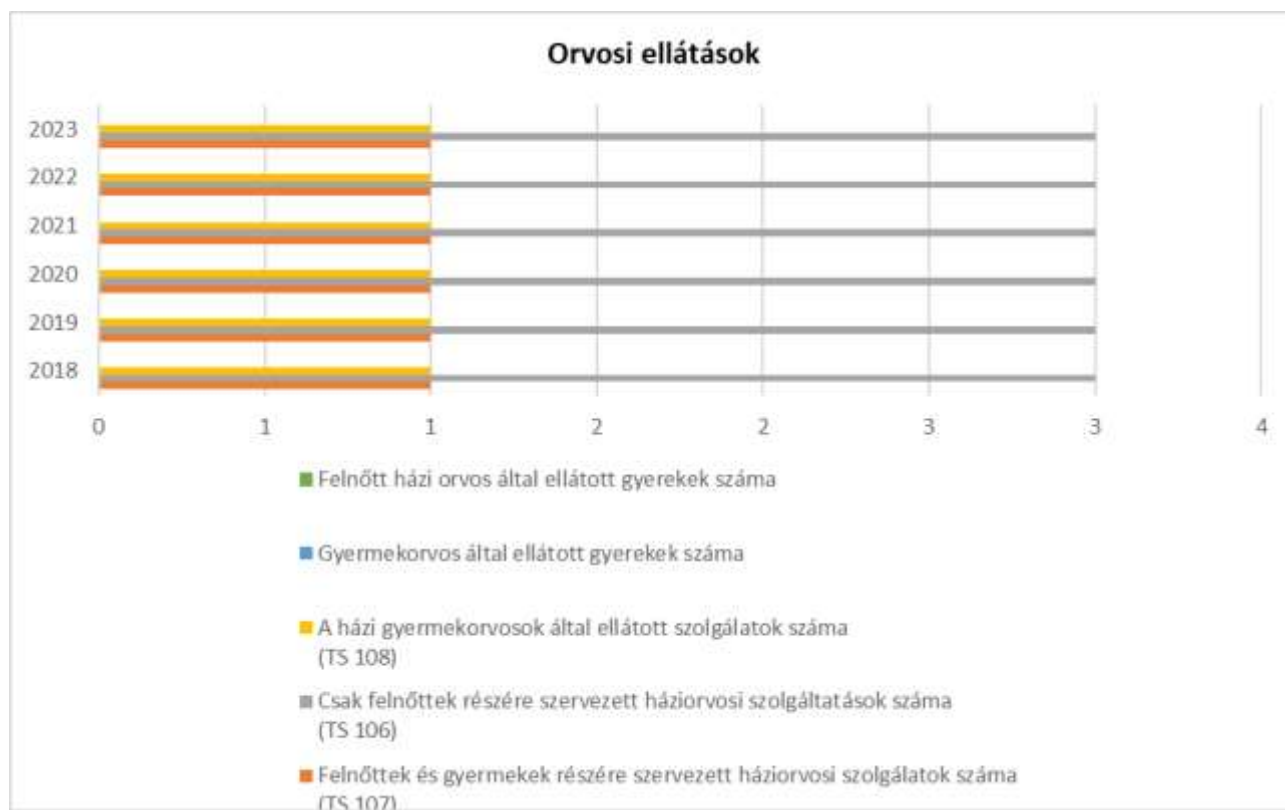
A védőnői ellátás napjainkban az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által finanszírozott alapellátási feladat.

A hátrányos, ill. halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése teljes mértékben megoldott.

b) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2016	0	4	2	n.a.	n.a.
2017	1	3	1	n.a.	n.a.
2018	1	3	1	n.a.	n.a.
2019	1	3	1	n.a.	n.a.
2020	1	3	1	n.a.	n.a.
2021	1	3	1	n.a.	n.a.
2022	1	3	1	n.a.	n.a.
2023	1	3	1	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

c) 0–7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

A Pedagógiai Szakszolgálat kiváló kezdeményezése eredményeként 2017 évtől bevezetésre kerültek a 6/10 alkalmas iskola-előkészítő foglalkozások az iskolába menő nagycsoportos gyermekek számára.

A foglalkozások alkalmával a Szakszolgálat szakemberei a különböző területeken előforduló részképességek fejlesztését helyezik előtérbe az iskolai kritériumokhoz illeszkedően. Mindezt az intézmény az Óvodában kialakított új fejlesztőszobában tudja biztosítani.

Az Óvoda közreműködik a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzésében és megszüntetésében, ennek során együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal és a gyámhivatallal, illetve szükség esetén a gyermek érdekében a Jegyzőhöz fordul. A jelzőrendszer tagjainak kapcsolata folyamatos és rendszeres, eseti megbeszélésre kerülnek az aktuális problémák. A gyermekek a nap jelentős részét az óvodában töltik, ezért a hátrányos és veszélyeztetett helyzetű gyermekek könnyebben „kiszűrhetők”. Az Óvoda a gyermekvédelem egyik fontos intézménye. Felderíti a gyermekek fejlődését veszélyeztető okokat. Családlátogatások, családi körülmények folyamatos nyomon követése, valamint rendszeres fogadó órák szolgálják ezt a feladatot. Nagyon fontos a szülőkkel a bizalmas kapcsolat és a gyakori kölcsönös párbeszéd kialakítása. Segíti a kapcsolatépítést a szülők bevonása az intézmény életébe.

d) gyermekjóléti alapellátás

Városunkban működik gyermekjóléti szolgálat, amely a gyermekek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek a felhasználásával szolgálja, a gyermekek családban történő nevelésének elősegítését:

Feladataik:

- a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése, a megelőző rendszerben,
- a településen élő gyermekek szociális helyzetének, veszélyeztetettségének folyamatos figyelemmel kísérése,
- szükség esetén új ellátások bevezetésének kezdeményezése a települési önkormányzatnál,
- a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- a jelzőrendszer tagjaival való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- felkérésre környezettanulmány készítése,
- évente legalább 6 alkalommal szakmaközi esetmegbeszélések megszervezése és lebonyolítása,
- éves gyermekvédelmi tanácskozás szervezése,
- a gyermekekkel és családjaival végzett szociális munkával a gyermekek problémáinak rendezése, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozása,
- a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és kapcsolattartás esetében,
- az egészségügyi és szociális ellátás- különösen a családsegítő szolgáltatás- valamint a hatósági beavatkozás kezdeményezése,
- a védelembe vett gyermek, gondozási- nevelési tervének előkészítése,

- javaslat készítése a gyermek családjából történő kiemelésére, a leendő gondozási helyre vagy annak megváltoztatására,
- a családgondozás biztosítása - az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve- a család gyermeknevelési körülményeinek megteremtéséhez, javításához, a szülő és a gyermek közötti kapcsolat helyreállításához,
- utógondozói szociális munka biztosítása- az otthont nyújtó ellátást, illetve a területi gyermekvédelmi szakszolgáltatást végző intézménnyel együttműködve- a gyermek családjában történő visszailleszkedéshez.

Gyermekeket érintő kiegészítő szolgáltatások:

- a családtervezési, pszichológiai, nevelési egészségügyi, mentálhigiénés, jogi és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás biztosítása,
- kapcsolattartás figyelemmel kísérése, szükség esetén helyiség biztosítása,
- konfliktuskezelő szolgáltatás biztosítása, vagy az ahhoz való hozzájárulás megszervezése,
- hátrányos helyzetű gyermekek személyes segítése,
- felkérésre az örökbefogadással kapcsolatos feladatok ellátása,
- a gyermekjogi képviselő munkavégzéshez szükséges helyiségek biztosítása,
- segítségnyújtás a nevelési, oktatási intézmények gyermekvédelmi feladatainak ellátásában.

A Gyermekjóléti Szolgálat összehangoltan, a gyermekeket ellátó, egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel, illetve szolgáltatókkal szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatot végez. A jelzés minden esetben írásban történik.

Településünkön évek óta oktatók, rendőrök foglalkoznak a D.A.D.A. oktatás keretein belül a tanulókkal, de felnőttek, hozzátartozók részére is tartanak előadásokat. Az általános és középiskolában foglalkozások alkalmával ismertetik meg a tanulókkal azokat a módszereket, aminek segítségével elkerülhető az áldozattá válásuk. A fiatalok különböző tesztek, kérdőíveket töltenek ki, illetve az általuk kiválasztott témában előadást szerveznek. A Szociális Iroda már egy éve a Békés Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnügyi Igazgatóság Bűnmegelőzési Osztályával kapcsolatban áll, rendszeresen információkat, hírleveleket kapunk, melyeket tartalmától függően juttatunk el az ifjúsághoz, lakossághoz.

A rendőrség felderítő és megelőzési tevékenysége során – kiskorúak által, vagy sérelmükre elkövetett cselekmények során - minden esetben írásban értesíti a Gyermekjóléti Szolgálatot a további intézkedés megtétele érdekében. A Gyermekjóléti Szolgálat pedig a gyámhatóságot értesíti, illetve meghívja az esetmegbeszéléseire.

e) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás

A bölcsőde 64 férőhelyes. Az utóbbi időben jellemző, hogy várólistát kell biztosítani, mivel egyre több 1-2 éves kor körüli gyermek felvételét kéri a szülők munkába állás miatt. Szeghalom településen a nevelési év közben a bölcsődébe felvehető gyermekek száma korlátozott. A Gyvt. 40 §. 2. bek. alapján egy csoportban legfeljebb 12 gyerek gondozható, ha van közöttük 2 éven aluli, 14 fő ha 2 éven felüli. A felvételt a legtöbb esetben úgy tudják biztosítani, ha évközben a hároméves kort betöltő gyermekeket átveszik az Óvodába. A bölcsőde épületének egy része, és a játszóudvar kerítése felújítás alatt van.

Az óvodákba már évek óta nincs túl jelentkezés, ami azt jelenti, hogy az intézmények ellátják a feladatukat és a férőhely száma is megfelelő a jelenlegi igényeknek.

A meglévő óvodapedagógusok szakirányú szakvizsgás továbbképzése kiemelt figyelmet igényel, a sajátos nevelési igényű, és a tehetség csírák felfedezése irányában. Az Óvodák felszereltsége,

megfelelő. Az udvari játékok a szivárvány óvodát kivéve, megfelelő állapotban és mennyiségben állnak a gyermekek rendelkezésére, a folyamatos ellenőrző vizsgálatokat szem előtt tartva.

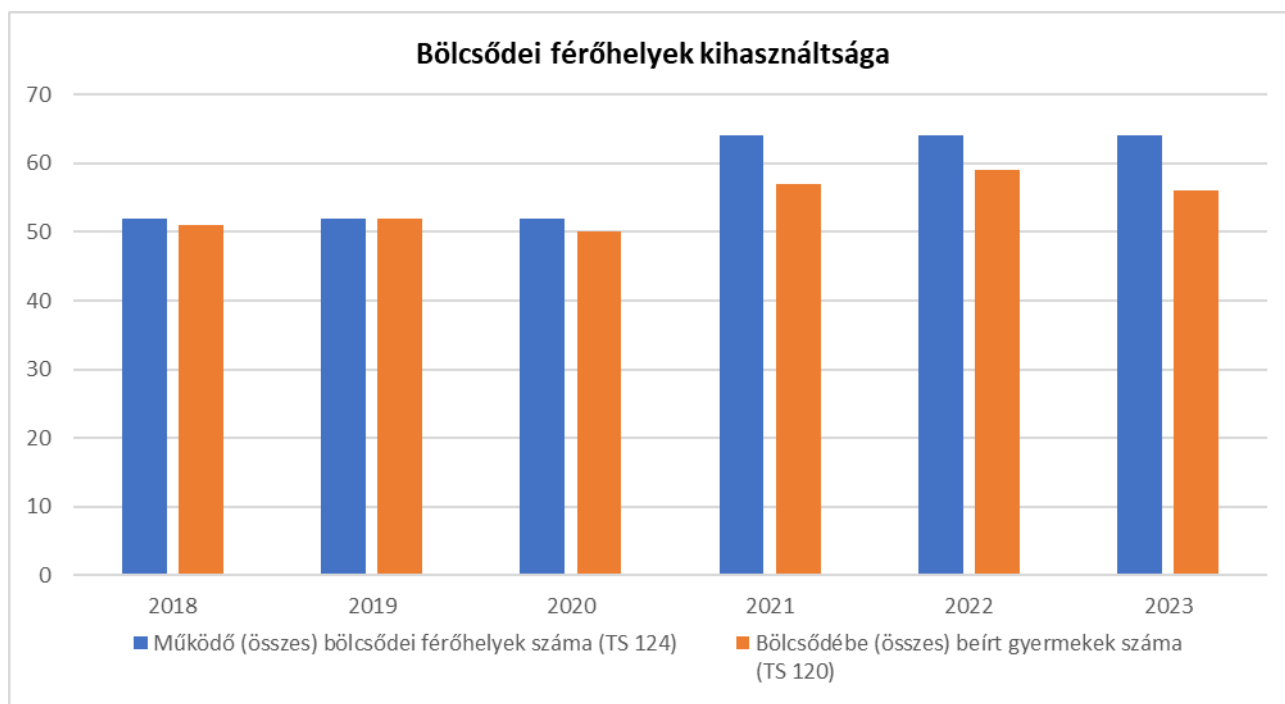
4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	40	40
2018	0	0	0	0	0	0	52	51
2019	0	0	0	0	0	0	52	52
2020	0	0	0	0	0	0	52	50
2021	0	0	0	0	0	0	64	57
2022	0	0	0	0	0	0	64	59
2023	0	0	0	0	0	0	64	56

Forrás: TeIR, KSH Tstar

f) gyermekvédelem

Városunkban a gyermekvédelmi gondoskodást is érintően az alábbi civil szervezetek aktív közreműködésére számíthatunk:

- Gyermekétkeztetési Alapítvány, - adomány,
- Vöröskereszt – adomány,
- Együtt a Gyermekek Mosolyáért Alapítvány
- Gyermekek Jövőjéért Alapítvány
- A Holnap Iskolájáért Alapítvány

A szervezet célja: A társadalmi szolidaritás erősítése, az állampolgárok közösségi kezdeményező- és cselekvő képességének fejlesztése, az egészséges és aktív életre nevelés. Fiatalok önszerveződésének erősítése, társadalmi szerepvállalásuk erősödésének elősegítése. Helyi önszerveződés és a helyi cselekvés közösségi tételeinek javítása. Hátrányos helyzetű társadalmi csoportok munkaerő-piaci és társadalmi integrációjának elősegítése, ismeretterjesztő előadások, tájékoztatók szervezése. Egészségügyi felvilágosítás, egészséges életmódra nevelés. Közösségi találkozók, kulturális estek szervezése. A szabadidőhasznos eltöltését segítő programok szervezése, mások által kínált programok közvetítése. Oktatás, tanfolyamok és tréningek lebonyolítása. Turisztika, kirándulás, természetvédelemre nevelés, sportrendezvények.

- Senshi Egyesület

Az egyesület célja, elsősorban a fiatalok figyelmének felkeltése, a szabadidő hasznos, tartalmas eltöltése, az egészséges életre való nevelés.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A helyi Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat nyújtja a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára, az ilyen

helyzethez vezető okok megelőzésére, a krízishelyzet megszüntetésére, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatást. A családok segítése érdekében veszélyeztetettséget és krízishelyzetet észlelő jelzőrendszer működik. Jelzőrendszer tagjai folyamatosan kapcsolatban állnak a családgondozókkal.

A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatnál 2021 évben a legfőbb problémák a következők voltak típus szerint:

A probléma típusa	Családok száma az elsődleges probléma szerint	Problémák halmozott száma
Életviteli	3	6
Családi-kapcsolati konfliktus	11	17
Családon belüli bántalmazás	4	4
Elhanyagolás	2	4
Gyermeknevelési	4	16
Gyermekintézménybe történő beilleszkedési nehézség	0	0
Magatartászavar, teljesítményzavar	13	18
Fogyatékoság	0	2
Lelki-mentális	1	4
Szenvedélybetegség	0	2
Egészségi probléma	1	3
Foglalkoztatással kapcsolatos	0	1
Anyagi	8	15
Ügyintézéssel kapcsolatos	0	2
Információkéréssel kapcsolatos	0	0
Egyéb	0	0
Összesen:	47	94

A táblázatban kimutatott problémák nagy részét alapellátás keretén belül tudják kezelni. Amennyiben, az alapellátás nem vezet eredményre más hatósági intézkedés válik szükségessé (gyermek védelembe vétele, családból való kiemelés).

A Gyermekjóléti alapellátás célja a családi rendszerben bekövetkezett krízisből való kijutás segítése. Alapellátás keretében gondozni a családot, de ha pozitív változás nem tapasztalható, a gyermek veszélyeztetettségének megakadályozása miatt védelembe vételre kerül sor.

Amennyiben a védelembe vétel nem vezet eredményre, akkor kerülhet sor más hatósági intézkedésre. A gyermekjóléti szolgálattal kötelező az együttműködés, mely szintén ingyenes.

h) egészségfejlesztési, sport-, szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A halmozottan hátrányos helyzetben lévő társadalmi rétegek a kultúrához, sporthoz, az egészséges életmódhoz való hozzáférését a törvényben rögzített jogának érvénysülését segítik közművelődési intézményeink, sportlétesítményeink: a Nagy Miklós Városi Könyvtár és Sárreai Közérdekű Muzeális Gyűjtemény, a Művelődési, Sport- és Szabadidő Központ (a Sportcsarnokkal és a Sportteleppel) mind korszerű, jól felszerelt intézmény. A rendezvényeket érdeklődési körének megfelelően bárki látogathatja.

A Művelődési ház a kulturális rendezvényeinek a számát minden évben bővíti, elsősorban gyermekeknek szóló rendezvénnyel. Népszerűek a szünidőkben szervezett programjaik, melyet szeretettel látogatnak a gyerekek. A gyermek előadások minden egyes alkalommal teltházások. Sikeresek az iskolai és az Ovis mozielőadások, ahol 2 havonta szerveznek vetítést a gyermekeknek.

A Várhelyi tábor ad otthont az erdei iskolai tábornak, illetve egyéb családi rendezvényeknek. A Városi Sportcsarnok és Sporttelep is sok sport és egyéb rendezvénynek nyújt teret. Minden évben ingyenes gyermeknapot tart, fellépőkkel, ahol bemutatkoznak a helyi egyesületek, bemutatót tartanak a tűzoltók és a rendőrök, arcfestés, és játszóház várja a gyermekeket.

i) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfégi, szünidei) ingyenes tankönyv.

Jogszabályi háttér:

- A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.)
- A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások és gyermekvédelmi szakellátások térítési díjáról és az igénylésükhöz felhasználható bizonyítékokról szóló 328/2011. (XII. 29.) Kormány rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet)

A Gyvt. 21/C. § (1) bekezdése kimondja, hogy „A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja.”

A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést a fent leírt rászorulóknak részére a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon köteles megszervezni, és biztosítani, amennyiben azt a szülő, vagy törvényes képviselő kéri.

Ennek megfelelően az önkormányzatoknak a bölcsődés kortól, azaz a gyermek 5 hónapos korától a házasságkötésig, de legfeljebb 18. életévének betöltéséig kell a rászoruló gyermekről gondoskodnia.

Korm. rendelet 13/A. § (1) bekezdése kimondja, hogy „A szünidei gyermekétkeztetés keretében a gyermek lakóhelye, vagy ha a gyermek életvitelszerűen a bejelentett tartózkodási helyén lakik, a tartózkodási helye szerinti települési önkormányzat a déli meleg főétkezés helyben történő elfogyasztásának megszervezéséről gondoskodik. Ha a helyben történő elfogyasztásra nincs lehetőség, így különösen erre alkalmas helyiség hiánya esetén, a szünidei gyermekétkeztetés az étel elvitelével vagy a gyermek számára történő kiszállításával is biztosítható.”

A szünidei gyermekétkeztetés formájában, történő étkezés biztosításának köszönhetően, 2021 évben Szeghalom településen 73 gyermek részesült ingyenes étkeztetésben.

j) eltérő kultúrájú vagy hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Városunkban az eltérő kultúrájú gyermekcsoportok egyenlő lehetőségekhez jutnak. A meghirdetett programok, intézmények táborai, eseményei, rendezvényei nyitottak és hozzáférhetőek. A hátrányos helyzetű gyermekcsoportok esetében vannak táborok, ahol biztosított az ingyenes részvétel pl. Erzsébet tábor, vagy pályázatok által finanszírozott táborok.

k) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor járási, önkormányzati adat, civil érdekképviselők észrevételei

Településünkön nem jellemző, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor. Ez irányban panasz az elmúlt időszakban nem érkezett.

l) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

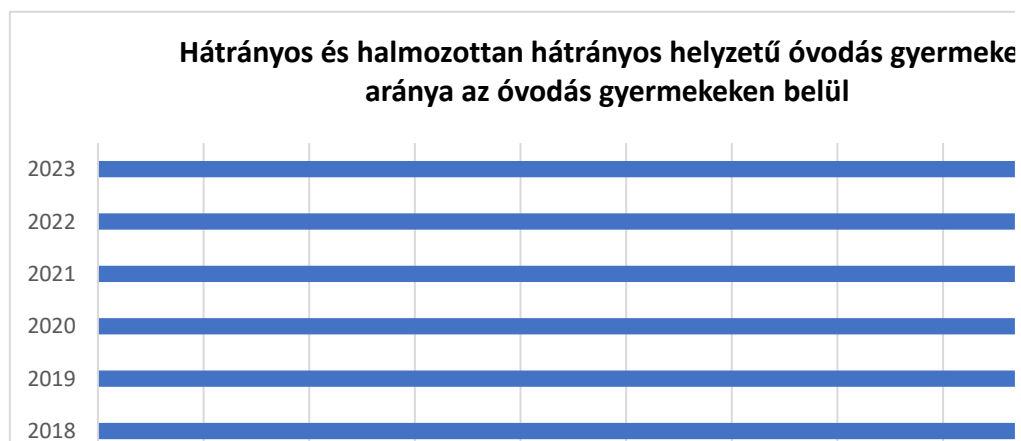
Az intézményi gyermekétkeztetés keretében (ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik) A bölcsődei ellátásban részesülők részére, az ellátási napokon a reggeli főétkezést, a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkezést, Az Óvodában és a Nevelési –oktatási intézményben a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kisétkezést kell biztosítani. A részletes ismertetésben foglaltak szerint Az arra jogosultak részére az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen, illetve 50%-os normatív kedvezménnyel kell biztosítani.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

a) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézménybe és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2016	239	16	6,69
2017	266	27	10,15
2018	279	30	10,75
2019	284	21	7,39
2020	286	15	5,24
2021	297	18	6,06
2022	308	18	5,84
2023	303	8	2,64

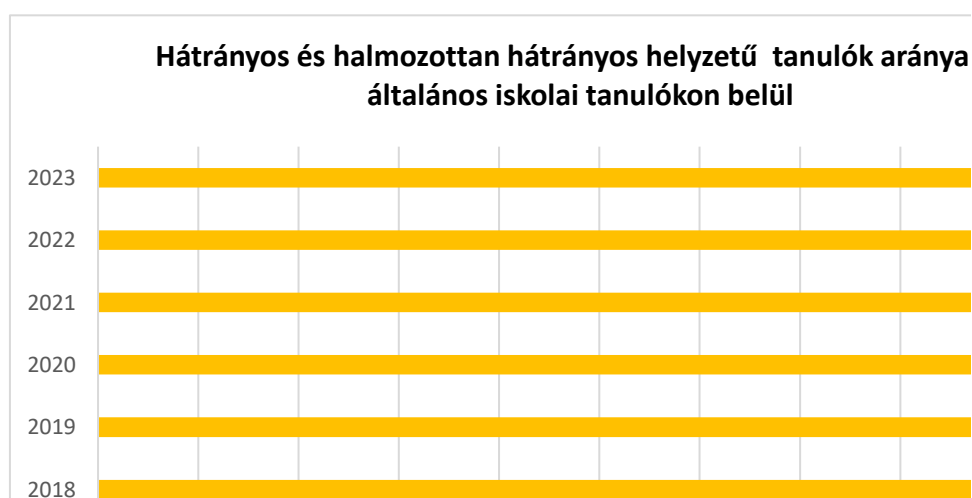
Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók

Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 094)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2016	n.a.	88	14,15
2017	n.a.	61	10,85
2018	n.a.	60	10,95
2019	n.a.	37	6,73
2020	n.a.	41	7,26
2021	n.a.	57	10,16
2022	n.a.	40	7,19
2023	n.a.	24	4,16

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókon belül (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakgimnáziumi tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakgimnáziumi tanulókon belül (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2016	14	5	45	41	18	16
2017	12	4	40	37	14	13
2018	15	5	44	40	12	10
2019	5	1	19	21	5	4
2020	6	2	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2021	0	0	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	3	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2023	3	1	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2016	135	14
2017	107	27
2018	114	15
2019	96	20
2020	110	10
2021	120	10
2022	80	0
2023	50	42

Forrás: TeIR, KSH Tstar

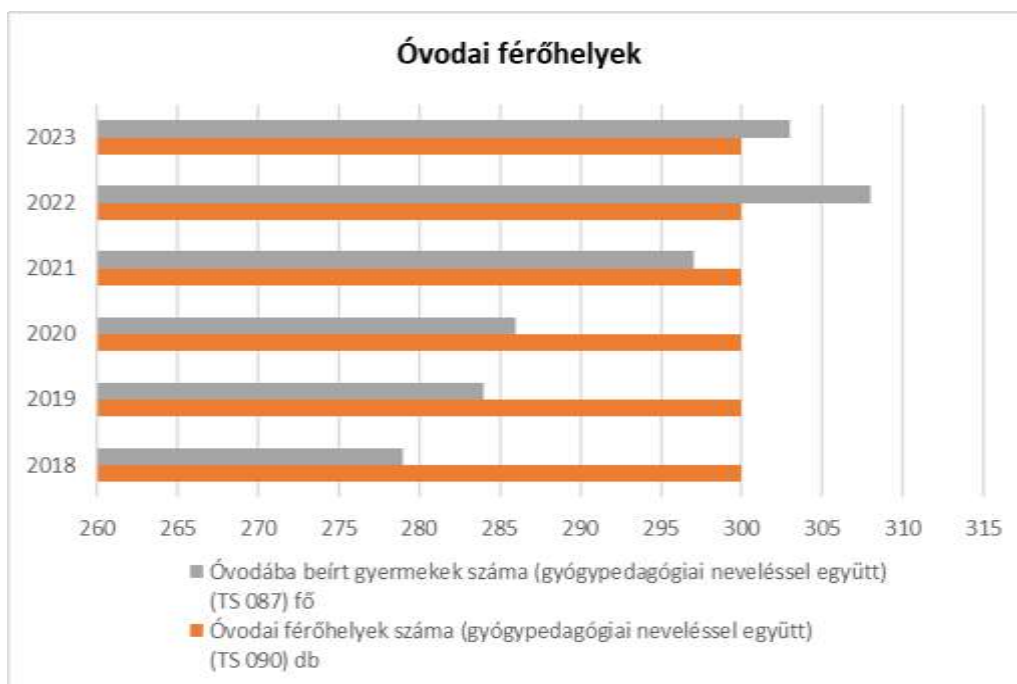

b) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

A helyi intézményekben gyógypedagógus és iskolapszichológus hiány van.

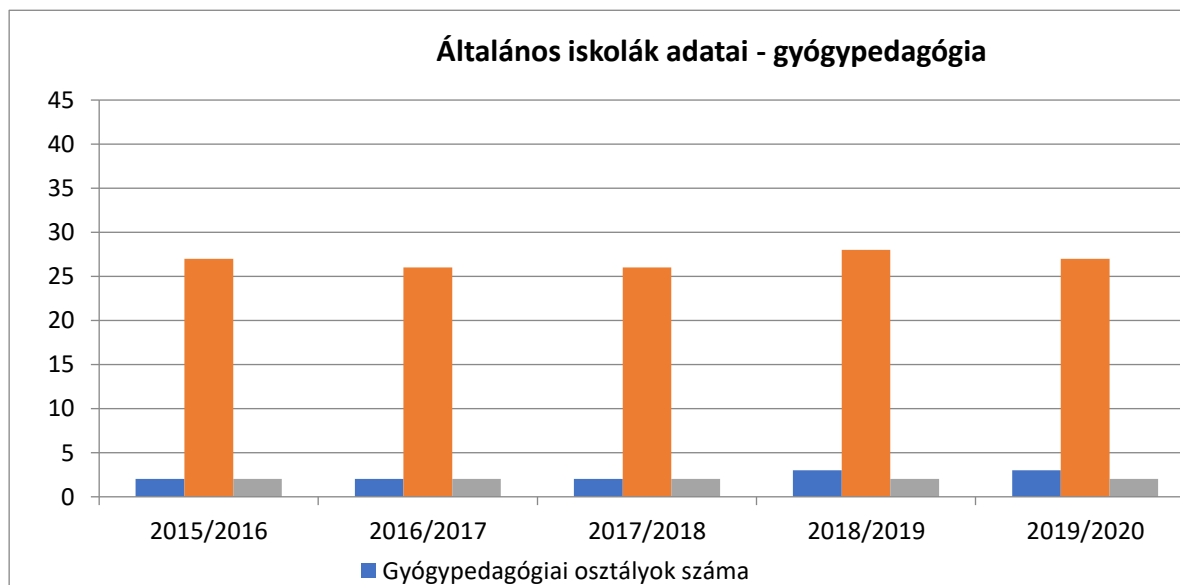
4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai								
Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2016	n.a.	12	300	3	239	0	0	20
2017	n.a.	12	300	3	266	0	0	22
2018	n.a.	12	300	3	279	0	0	23
2019	n.a.	12	300	3	284	0	0	24
2020	n.a.	12	300	3	286	0	0	24
2021	n.a.	12	300	3	297	0	0	25
2022	n.a.	12	300	3	308	0	0	26
2023	n.a.	6	300	3	303	0	0	51

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés

4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek					
Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2016	0	30	2	20,73	2,89
2017	2	29	2	19,38	3,56
2018	2	27	2	20,30	3,28
2019	2	26	2	21,15	3,27
2020	2	26	2	21,73	0,35
2021	3	28	2	20,04	2,67
2022	3	27	2	20,59	2,52
2023	18	42	2	13,74	4,85

Forrás: TeIR, KSH Tstar

4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2016	107
2017	106
2018	97
2019	88
2020	89
2021	77
2022	78
2023	120

Forrás: TeIR, KSH Tstar

c) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregációs jelenségek;

Hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén nem jellemző.

d) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutató eltérések

Nem releváns

e) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

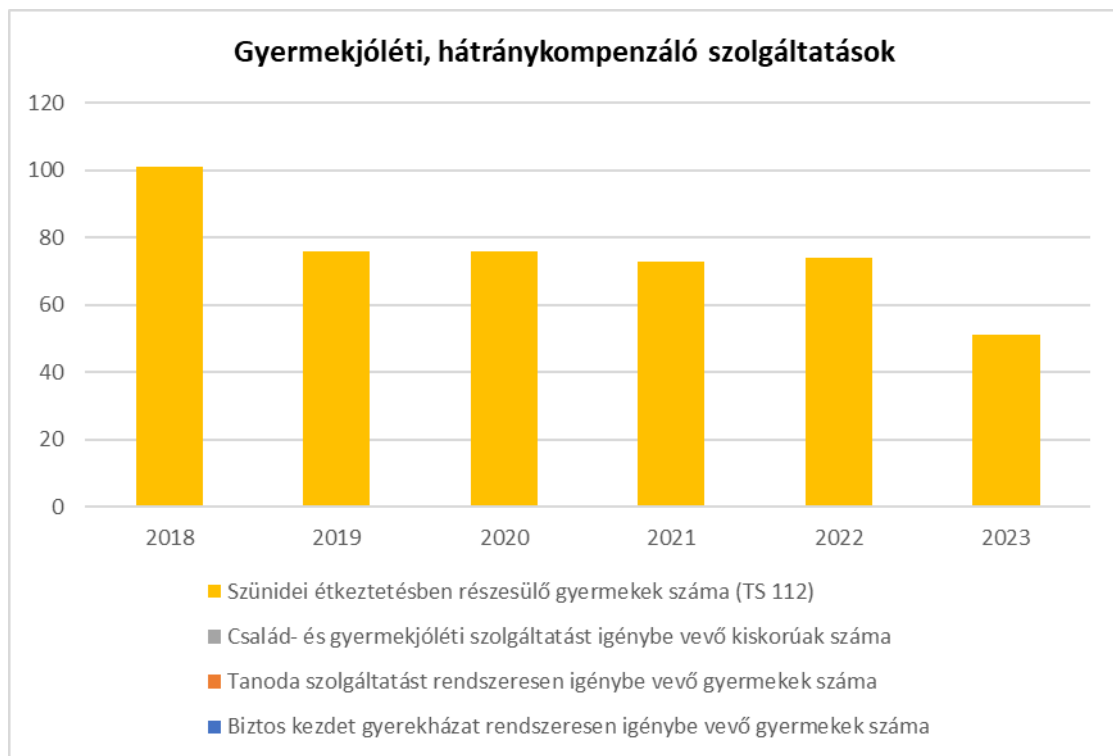
A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény. A jogosultság megállapításának célja annak igazolása, hogy a gyermek szociális helyzete alapján jogosult: - az ingyenes, vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre, egyéb feltétel teljesülése esetén – a szünidei gyermekétkeztetésre, - természetbeni támogatásra (augusztus, november hónapban) - egyéb kedvezmény igénybevételére.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A célcsoport motiválatlansága, sikertelensége	Segítő, támogató pedagógiai rendszer, pszichológus jelenléte
A célcsoport egészségügyi állapota rosszabb az átlagosnál	rendszeres szűrővizsgálatok, helyi egészségügy bevonása, adományok gyűjtése
Családon belüli erőszak növekedés	Szakmaközi megbeszélés, jelzőrendszer működtetése
Sport és Szabadidős tevékenységekhez való jutás nehézsége	Ingyenes táborok szervezése, adományok gyűjtése, sportolási lehetőségek szervezése

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	42
2017	n.a.	n.a.	n.a.	120
2018	n.a.	n.a.	n.a.	101
2019	n.a.	n.a.	n.a.	76
2020	n.a.	n.a.	n.a.	76
2021	n.a.	n.a.	n.a.	73
2022	n.a.	n.a.	n.a.	74
2023	n.a.	n.a.	n.a.	51

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Minden évben a Szeghalom városában élő nők csatlakoznak az Egymilliárd nő ébredése (One Billion Rising) világméretű kampányhoz a nők elleni erőszak ellen. Minden alkalommal eltáncolják a Törd szét a láncot! (Break the Chain!) dalra koreografált mozdulatsort. Ezzel is felhívva a figyelmet a családon belüli erőszakra. Előtte a helyi Művelődési otthonban, előadást tartanak a Nők elleni erőszakról, és a helyi NANE szakértővel folytatott kötetlen beszélgetést követően, névtelenül kérhet segítséget Bárki.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az Ebktv. megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és terhességet is.

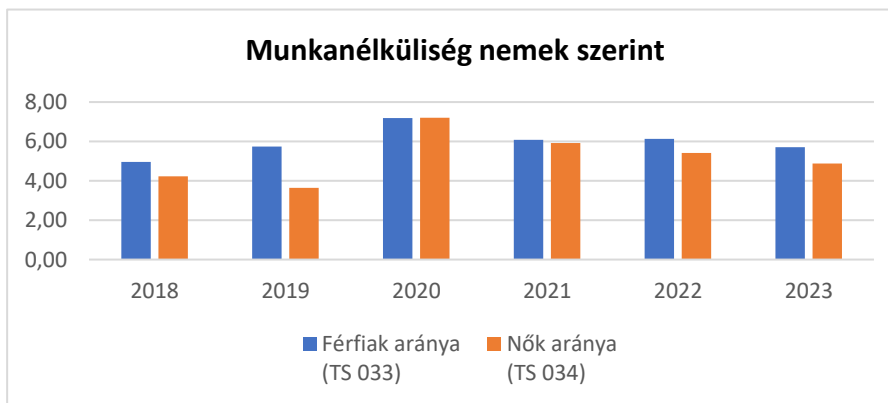
Magyarország alaptörvényének XV. cikke rögzíti, hogy a törvény előtt mindenki egyenlő. Minden ember jogképes. A nők és a férfiak egyenjogúak.

a) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

A nők aktívan vannak jelen a munkaerőpiacon, a hagyományos női szereppel szembeni elvárásoknak is meg kell felelniük. A családi élet és a háztartásban végzett munka nagyobb szerepet ró a nőkre, mint a férfiakra. A kialakult gazdasági helyzet motiválóként hat a nők munkavállalási kedvére. Egyre dominánsabb a kétkeresős család modell. Ettől függetlenül napjainkban a gyermeket is vállaló nők helyzete korántsem egyszerű. A nők gyakran találkoznak azzal a helyzeti problémával, hogy gyermekük megszületése után nem, vagy nehezen sikerül visszailleszkedniük a munka világába. A munkáltatók általában hátrányos megkülönböztetést alkalmaznak velük szemben és a munkaidő alatt gyermekük elhelyezése is nehézséget okoz. Ennek függvényében a kis gyermekes anyák sok esetben el sem kezdenek munkát keresni vagy egy bizonyos idő után feladják, és ez környékünkön elsősorban, a hátrányos helyzetű, szegény, és roma nőkre jellemző elsősorban. Településünkön nem jellemző a nők munkaerő-piaci hátránya. A férfiak és nők adott településen való foglalkoztatottságának mutatói arról nyújthatnak tájékoztatást, hogy milyen arányban érinti a nemeket a munkanélküliség. A munkanélküli férfiak többségben vannak a nőkhöz képest.

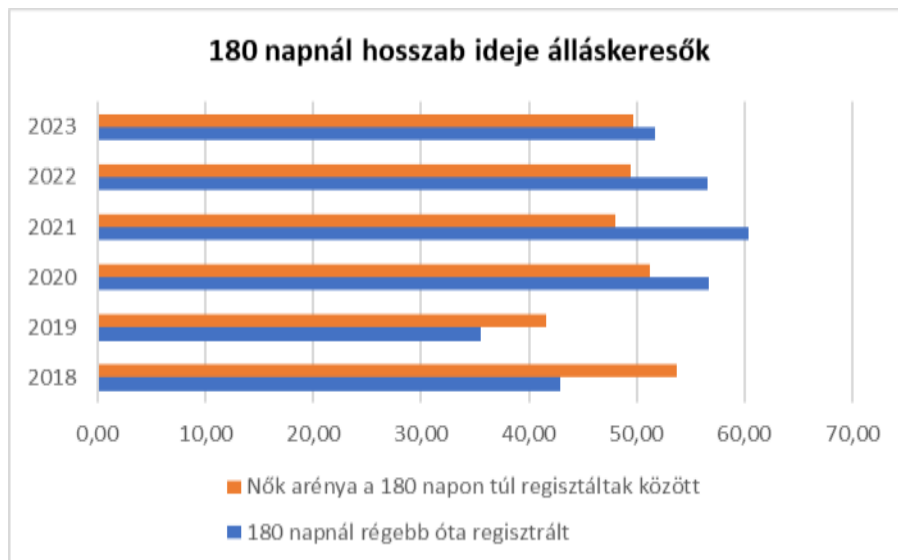
5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott állás keresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2016	4,86	4,99	4,93%
2017	4,84	4,13	4,49%
2018	4,96	4,23	4,60%
2019	5,74	3,63	4,69%
2020	7,18	7,2	7,19%
2021	6,07	5,91	5,99%
2022	6,12	5,41	5,77%
2023	5,71	4,87	5,29%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

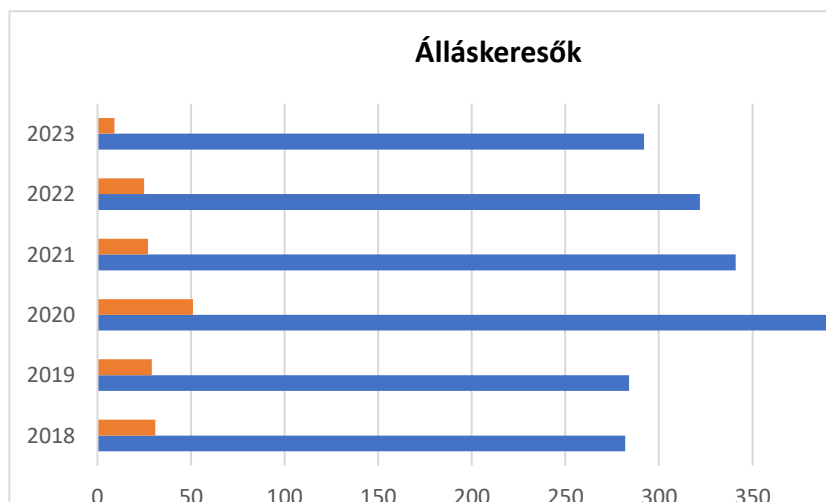
5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott állás keresők (a 3.2.3. táblával azonos)		
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott állás keresőkön belül (TS 058)
	%	%
2016	40,82	57,36
2017	40,99	61,21
2018	42,91	53,72
2019	35,56	41,58
2020	56,74	51,25
2021	60,41	48,06
2022	56,52	49,45
2023	51,71	49,67

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő álláskeresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő álláskeresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2016	316	55
2017	283	39
2018	282	31
2019	284	29
2020	423	51
2021	341	27
2022	322	25
2023	292	9

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

b) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A településen önkormányzati, civil vagy egyéb szervezet által megvalósított programok résztvevői között a nők arányának vizsgálata az 5.1.1. számú táblázattal összevetve mutathat eredményt: ha a munkanélküliek száma és a vizsgált programokon résztvevők száma nem egyenes arányos, annak okai újabb kérdéseket vetnek fel az eltérés irányának és mértékének függvényében. Pl: Az indított programok egyenlő mértékben célozták-e a férfiakat és nőket? A programok teljesíthetők voltak-e kisgyermekes édesanyák számára? Megengedett-e hiányzás például a gyermek megbetegedése esetén? A program, képzés időbeosztása illeszkedik-e a bölcsődék, óvodák nyitvatartási idejéhez? Szeghalmon a nők a foglalkoztatást segítő és képzési programokban való részvétele 50%-os arányban jelenik meg a férfiakkal párhuzamosan.

c) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az iskolázottság a tanulás az egyik legalapvetőbb feltétel a nők esélyegyenlőségének eléréséhez. A megfelelő képzettség megszerzése szinte elengedhetetlen a jól fizető állások betöltéséhez.

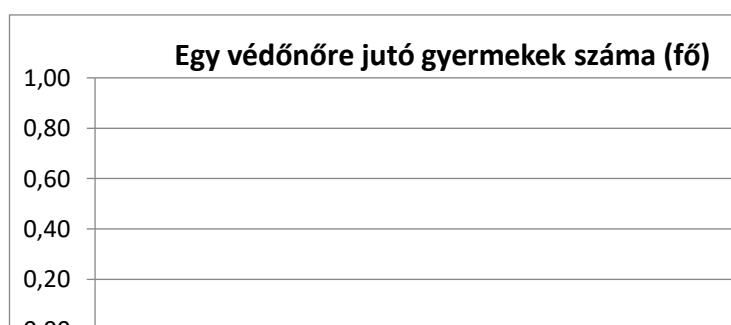
d) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A nők munkaerő-piaci esélyeit és az ideális családtervezést is pozitívan befolyásolja, ha a gyermekek napközbeni ellátása biztosított a településen. Szeghalmon csak az önkormányzat által fenntartott bölcsőde és óvoda működik. A bölcsődei férőhely sajnos nem, az óvodai férőhelyek ellenben, minden szülői igényt kielégítenek. Az Napköziotthonos Óvoda és Bölcsőde nyitva tartása hétfőtől-péntekig 6.30-18.00 óráig tart figyelembe véve a szülők munkaidejét. Családi napközi nincs a városban.

5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2016	4	n.a.	-
2017	0	n.a.	-
2018	4	n.a.	-
2019	4	n.a.	-
2020	4	n.a.	-
2021	4	n.a.	-
2022	4	n.a.	-
2023	n.a.	n.a.	-

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok

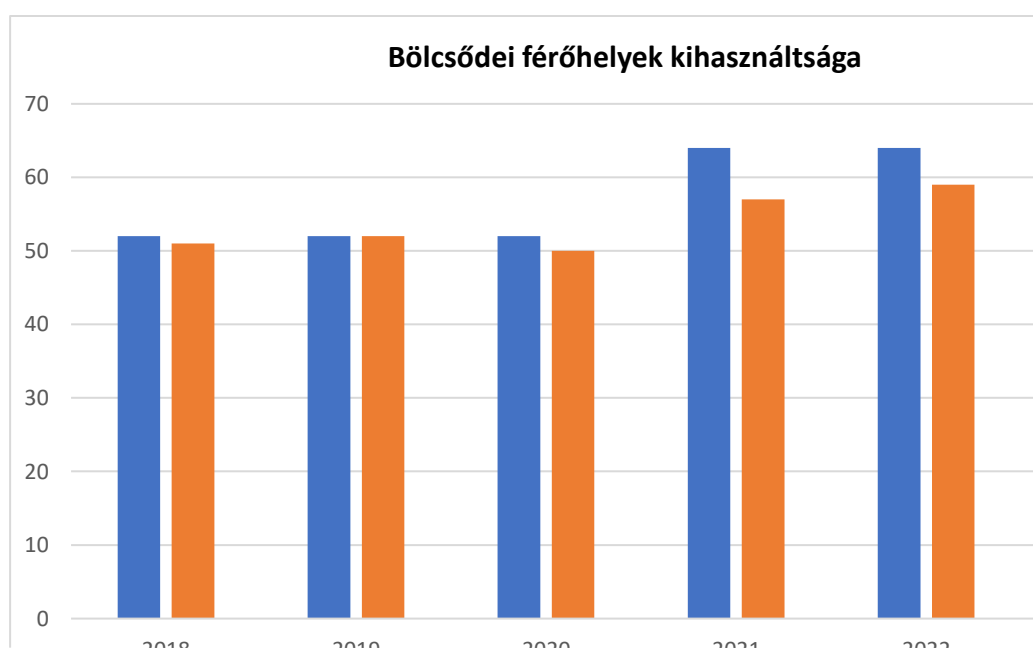
5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2016	n.a.	n.a.
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.
2023	n.a.	n.a.

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés

5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2016	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2017	0	0	0	0	0	0	40	40
2018	0	0	0	0	0	0	52	51
2019	0	0	0	0	0	0	52	52
2020	0	0	0	0	0	0	52	50
2021	0	0	0	0	0	0	64	57
2022	0	0	0	0	0	0	64	59
2023	0	0	0	0	0	0	64	56

Forrás: TeIR, KSH Tstar

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A védőnői szolgálat nemcsak a kisgyermek egészségi állapotának felügyeletét végzi, hanem feladata a kismama (gyakorlati és lelki) segítése, ezzel látja el a felügyelete alá tartozó gyermek megfelelő testi és mentális fejlődésének biztosítását. A védőnő kapcsolatban áll a családdal, a kisgyermekellátó intézményekkel és a gyermekorvossal is, így adott településen árnyalt képpel rendelkezik a családok gyermekellátási és nevelési helyzetéről. Szakemberként hatékony segítséget képes nyújtani a családoknak, ez pedig szorosan összefügg a hozzá tartozó gyermekek számától.

A negyedik körzet védőnője iskola egészségügyi feladatot lát el. Az ő gondozása 6 éves kortól 18 éves korig tart. Az iskola védőnő 0-6 éves korig nem gondoz gyerekeket. A másik három körzetben a területi védőnők 0-6 éves kor között gondozzák a gyerekeket.

5.4 A nőket érő erőszak, kapcsolati erőszak

Minden évben a Szeghalom városában élő nők csatlakoznak az Egymilliárd nő ébredése (One Billion Rising) világméretű kampányhoz a nők elleni erőszak ellen. Minden alkalommal eltáncolják a Törd szét a láncot! (Break the Chain!) dalra koreografált mozdulatsort. Ezzel is felhívva a figyelmet a családon belüli erőszakra. Előtte a helyi Művelődési otthonban, előadást tartanak a Nők elleni erőszokról, és a helyi NANE szakértővel folytatott kötetlen beszélgetést követően, névtelenül kérhet segítséget Bárkí.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaothton, családok átmeneti otthona)

Településünkön nincs anyaothton, családok átmeneti otthona. Fel kell mérni, hogy a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatásokra milyen mértékben van igény. Tájékoztatni kell a lakosságot a településünkhöz legközelebbi anyaothtonról, családok átmeneti otthonáról, azok elérhetőségéről, illetve kapacitásáról. A krízishelyzetben lévő nők számára nagyon fontos tényező az idő, ezért a várólistával működő szállók sok esetben nem tudnak azonnali segítséget nyújtani. Fontos a megfelelő tájékoztatás, és az igények és kapacitás összhangja.

A Családsegítő Szolgálat színvonalas munkáját pszichológus segíti. A részvétel ingyenes, előzetes bejelentkezés alapján történik. Tapasztalatuk szerint a pszichológiai szolgáltatás több órában is ki lenne használva, de az intézmény anyagi helyzete sajnos több órát nem tud finanszírozni. A nevelési tanácsadóban foglalkoztatott pszichológus nagyban hozzájárul a felmerülő problémák kezelésében.

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Szeghalom Város Képviselő testületének létszáma: 9 fő, amelyből 3 képviselő nő. A 4 bizottságban 20 főből, 8 fő nő. Ami a mai Magyarországi viszonyokhoz képest nagyon jó tendenciát mutat.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A településünkön nem jellemző, hogy lenne nőket helyi szinten érintő probléma. Folyamatosan tartva a kapcsolatot a helyi civil, állami vagy egyházi szervezetekkel a felmerülő a nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémákról kapott információk alapján fel kell térképezni, hogy milyen problémák kapnak figyelmet, és milyen a felszámolásukra irányuló kezdeményezések indulnak el.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Párkapcsolati problémák, családon belüli erőszak	Előadások szervezése, a szociális védőháló megismertetése a veszélyeztetett családokkal
Gyermekszületést követően a munkába történő visszatérési elhelyezkedési problémák	Bölcsődei, óvodai férőhelyek számának növelése, a nők visszatérésének segítése a munka világába, családbarát munkahelyek kialakítására való ösztönzés
55 év feletti nők munkavállalásának nehézségei	A foglalkoztatás biztosításának növelése

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

A társadalom idősödése zajló és valahol megállíthatatlan folyamat. A népesség társadalmi méretű idősödése komoly kihívásokat jelent a jelenlegi szociális védelmi rendszerek fenntarthatósága szempontjából. A társadalmi méretű idősödés miatt a nyugdíjak, az egészségügy és a szociális ellátó rendszer bizonyos területeinek igénybevétele megfelelő intézkedések és szemléletváltás nélkül hosszabb távon drasztikusan növekedhet.

Amikor nyugdíjba megy valaki, van egy időszak, amikor át kell állnia a nyugdíjas életre, erre figyel oda a helyi immár 55 éves múlta visszatekintő Szeghalmi Búzavirág Nyugdíjas Egyesület.

Énekkaruk több mint 30 éves, a tánc együttesük 10 éves.

Jelenleg 113 fős a tagságuk, mely a befizetett tagdíjból, pályázati pénzekből, és egyéb adományokból gazdálkodik. Elsősorban kulturális, hagyományörző és egészségmegőrző tevékenységet folytatnak.

Ragaszkodnak a heti egyesületi foglalkozásokhoz, melyeket színes tartalommal töltenek ki.

Fontos számukra az Egészség megőrzés, mozgás, elsősorban tánc formájában, minden évben országos „senior” tánc fesztiválon vesznek részt a tagok (ezek heti Próbákat jelentenek) 2017-évben II. helyezést értek el. Az Énekkar 3 éve első helyezést ért el országos versenyen.

Szerepel a programjaik közt az Aktív lekötöttség, heti próbákkal, intenzív felkészülés (boldogság hormon...) műveltségi vetélkedők, agymozgatók.

Így ennek köszönhetően Szép hazánk Magyarország vetélkedő I. III. helyezést értek el. A helyi Szeghalmi Művelődési Központ, ingyenesen biztosítja az Egyesület működésére és az egyéb foglalkozásokra a helyet. Gyalogtúrával egybekötött Kirándulásokat szerveznek, alkalmanként

gyógyfürdő látogatással. Az idős emberek hosszabb idejű kórházi tartózkodása esetén látogatásokat szerveznek, ill. helyben otthoni látogatást a gyógyulási szakaszban. Saját szervezésű rendezvényeiken átadják a tudást a fiataloknak „generációs találkozások” melyek közös beszélgetésekről, sütés főzésről szólnak. Minden évben Baráti találkozót szerveznek más Nyugdíjas Egyesületekkel: tapasztalatcsere, élmények megbeszélése. Megyei rendezvényekre járnak az unokákkal, családi egészség és sport napokon vesznek részt.

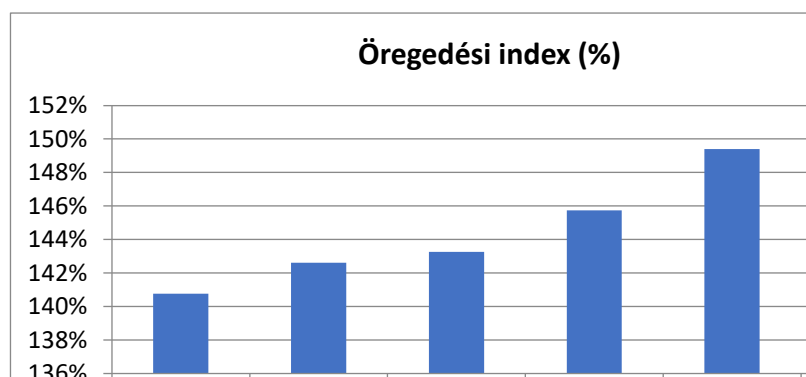
A képviselő-testület évente egy alkalommal a tárgyév november 1. napjáig a 65. életévüket betöltő Szeghalmon lakóhellyel rendelkező és életvitelszerűen Szeghalmon élő személyeket támogatásban részesíti a költségvetési rendeletben meghatározottak szerint.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

Magyarország az öregedő társadalmak közé sorolható. Ennek hátterében az időskorúak számának és számarányának növekedése áll, ami egyrészt a születések számának csökkenésével, másrészt a várható élettartam növekedésével magyarázható.

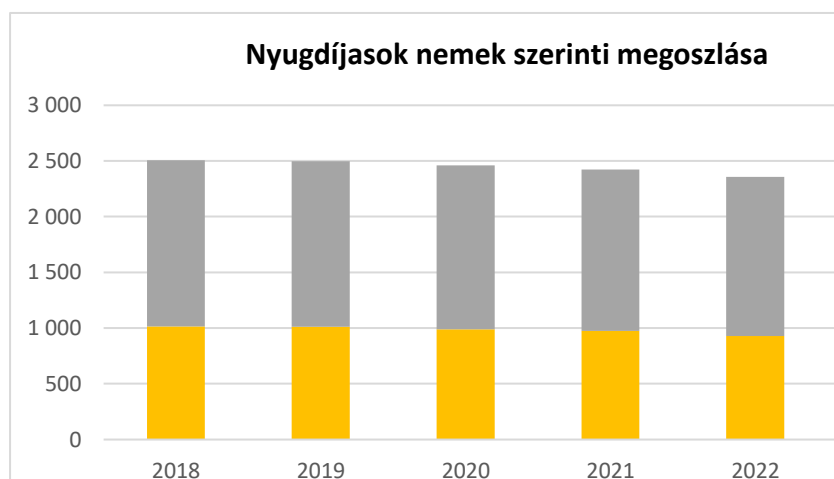
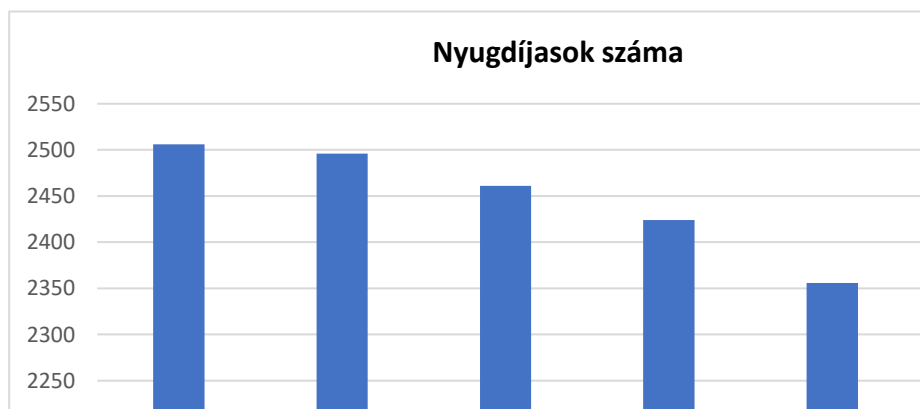
6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2016	1 536	1 203	127,68%
2017	1 579	1 194	132,24%
2018	1 647	1 170	140,77%
2019	1 697	1 190	142,61%
2020	1 742	1 216	143,26%
2021	1 778	1 220	145,74%
2022	1769	1184	149,41%
2023	1755	1178	148,98%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2016	1 032	1 517	2549
2017	1 023	1 492	2515
2018	1 016	1 490	2506
2019	1 012	1 484	2496
2020	989	1 472	2461
2021	974	1 450	2424
2022	929	1427	2356
2023	918	1416	2334

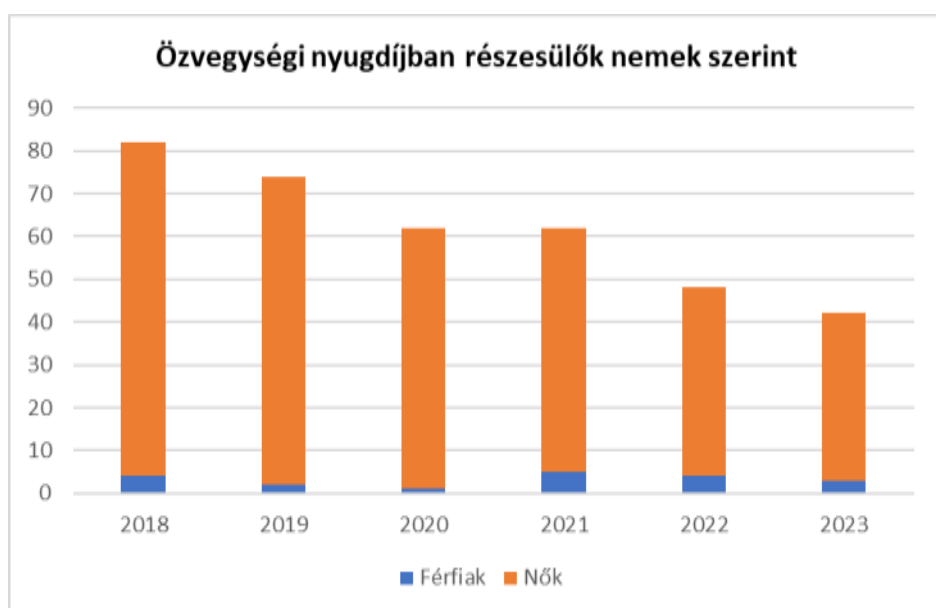
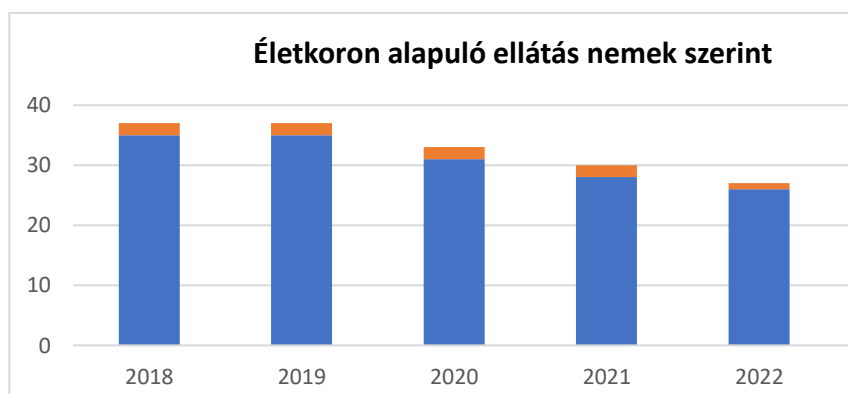
Forrás: TeIR, KSH Tstar

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2016	31	2	704	1 108	7	85	n.a.
2017	31	1	709	1 113	3	78	3
2018	35	2	711	1 133	4	78	5
2019	35	2	731	1 145	2	72	5
2020	31	2	731	1 153	1	61	4
2021	28	2	721	1 151	5	57	3
2022	26	1	702	1141	4	44	3
2023	22	1	693	1142	3	39	3

Forrás: TeIR, KSH Tstar

A táblázatból kitűnik, hogy a nők magasabb számban vannak jelen a nyugdíj ellátás rendszerében. Ennek valószínű oka, hogy a kor előrehaladtával a férfi lakosság halandósága nagyobb, így a nők száma többet mutat.

Szeghalom település kiemelt figyelmet fordít az idős lakosság esélyegyenlőségének a biztosítására.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

a) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

Az aktív idősor, az idős emberek képessé tétele arra, hogy minél tovább aktívak maradjanak mind fizikális és mentális megközelítésben, a társadalomban és a gazdaságban. A foglalkoztatáspolitikán belül célként jelenik meg az idős emberek foglalkoztatási lehetőségeinek a bővítése (részidős foglalkoztatás), a kor alapú diszkrimináció felszámolása, az idősbárát munkahelyi környezet kialakítása. Magyarországon a legnagyobb az aktív népességre jutó nyugdíjasok száma, ezzel ellentétben viszont a foglalkoztatottság hazánkban a legkisebb.

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilván- tartott álláskeresők száma összesen	Év	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
	Fő össze- sen	316	283	282	284	423	341	322	292
41-45 év (TS 042)	Fő	37	32	35	30	52	31	32	21
	%	11,71%	11,31%	12,41%	10,56%	12,29%	9,09%	9,94%	7,19%
46-50 év (TS 043)	Fő	26	22	26	24	42	43	31	27
	%	8,23%	7,77%	9,22%	8,45%	9,93%	12,61%	9,63%	9,25%
51-55 év (TS 044)	Fő	28	24	23	21	32	29	34	19
	%	8,86%	8,48%	8,16%	7,39%	7,57%	8,50%	10,56%	6,51%
56-60 év (TS 045)	Fő	28	20	16	31	42	36	33	36
	%	8,86%	7,07%	5,67%	10,92%	9,93%	10,56%	10,25%	12,33%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	20	31	30	27	45	54	63	72
	%	6,33%	10,95%	10,64%	9,51%	10,64%	15,84%	19,57%	24,66%

Forrás: TeIR, Nemzeti
Munkaügyi Hivatal

b) tevékeny idősor (pl. élethosszig tartó tanulás, idősek, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a közintézményekben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Az idősek, nyugdíjasok amennyiben egészségi állapotuk is megengedi, szívesen végeznének jövedelem kiegészítő tevékenységet, többek között a megélhetési feltételek javítása céljából.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

a) az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A szociálisan rászorultak részére a személyes gondoskodást nyújtó ellátást az állam, valamint az önkormányzatok biztosítják. A személyes gondoskodás magában foglalja a szociális alapszolgáltatásokat és a szakosított ellátásokat is. Az ellátások igénybevételére nem minden idős embernek lehet szüksége, viszont egyre többen vannak olyanok, akik egyik-másik, vagy több ellátás igénybevételére lesznek jogosultak.

Szeghalmon a Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és gyermekjóléti Intézménnyel együttműködve segíti az idősek egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférését.

Az intézmény ellátott feladatköre: Családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás. Melynek fenntartója a Szeghalom Kistérség Többcélú Társulás.

A társulás tagjai 2022 évben Bucsa, Csökmő, Füzesgyarmat, Kertészsziget, Körösladány, Körösújfalú, Szeghalom, Vésztő.

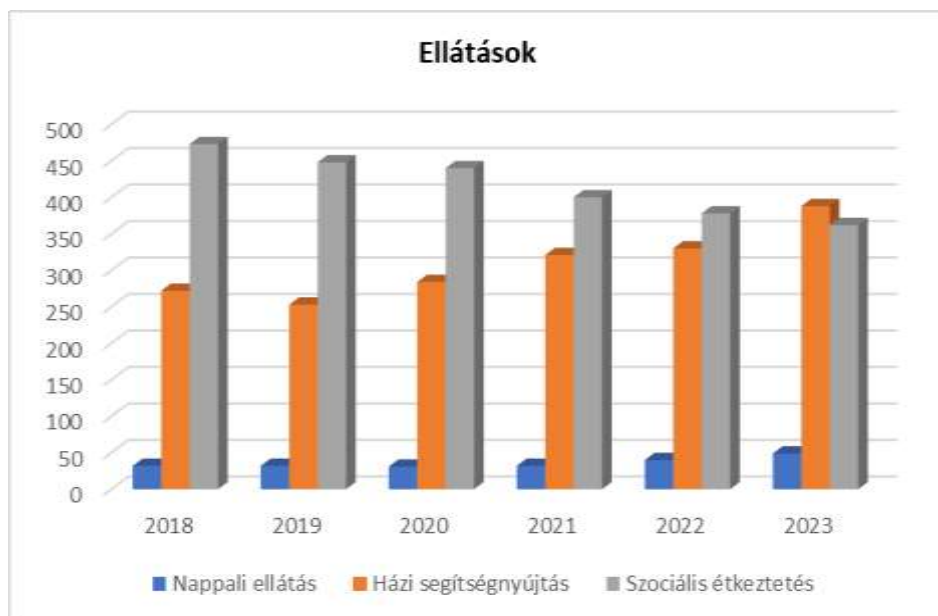
A szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve krízis helyzet miatt segítségre szoruló idős személyek, számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás az egyik fő feladata.

A szociálisan rászorultaknak biztosítja a legalább napi egyszeri meleg étkeztetést, Házi segítségnyújtás keretében a szolgáltatást igénybe vevő személy saját lakókörnyezetében biztosítja az önálló életvitel fenntartása érdekében szükséges ellátást. A házigondozó feladatai ellátása során segítséget nyújt ahhoz, hogy a szolgáltatást igénybe vevő mentális, fizikai, szociális, szükséglete, saját környezetében, életkorának, élethelyzetének és egészségi állapotának megfelelően, meglévő képességeinek fenntartásával, felhasználásával, fejlesztésével, biztosított legyen. A szolgáltatás térítésmentes. Jelzőrendszeres segítség nyújtás a saját otthonukban élő, egészségi állapotuk és szociális helyzetük miatt rászoruló, a segélyhívó készülék megfelelő használatára képes időszerű, vagy fogyatékos személyek részére az önálló életvitel fenntartása mellett felmerülő krízis helyzetek elhárítása céljából nyújtott ellátás.

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma				
Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2016	1 536	32	320	407
2017	1 579	30	301	471
2018	1 647	32	272	473
2019	1 697	32	253	448
2020	1 742	31	284	440
2021	1 778	32	321	400
2022	1769	40	330	378
2023	1755	49	388	362

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

Jól látható a 65 év feletti lakosság számnak a növekedése az elmúlt évek alatt. Valamint az, hogy hullámzó a házi segítségnyújtásban részesülő időskorúak száma.

b) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Szeghalom városában a tevékeny időskor megvalósításához többek között a Művelődési, Sport és Szabadidő központ ad helyet és programot. Elsősorban, mint Szeghalom Város Önkormányzatának kulturális és sport intézménye, a közösségi élet egyik fontos színtere, mely ezáltal hozzátartozik a város lakóközösségeinek, így az idősebb korosztálynak a mindennapi életéhez. Szolgáltatásukkal próbálnak esélyt teremteni a helyi lakosság, így az idősek részére a tanuláshoz, egészségük megőrzéséhez, illetve a kulturált szabadidő eltöltéséhez.

Az Intézmény 2017 áprilisában az EFOP-4,1,7-16 – A közösségi művelődési Intézmény – és szervezetrendszer tanulást segítő infrastrukturális fejlesztési pályázati felhívásra, „Többfunkciós oktató és klubhelyiség kialakítása a Szeghalmi Művelődési Sport- és Szabadidő Központban” címmel pályázatot nyújtott be. Az igényelt támogatás összege 19.786.152,-Ft. Tanulási képzési helyiség kialakítására, és a tevékenységek megvalósításához szükséges kiszolgáló helyiségek korszerűsítésére, tárgyi eszközök, szoftverek beszerzésére.

A Művelődési központ ad helyet a Sárreai népdalkörnek, a Szeghalmi Búzavirág Nyugdíjas Egyesületnek, nyugdíjas klub énekkarának, a Pro Musica kórusnak. Heti rendszerességgel tartják a foglalkozásokat, melyhez az intézmény ingyenesen biztosítja a helyet. Valamint fellépést biztosít számukra a városi rendezvényeken, és segítséget nyújt a működésükhöz.

2017 évben helyt adott a Szeghalmi Búzavirág Nyugdíjas egyesület fennállásának 50. évét bemutató kiállításnak. Az Egyesület a legnagyobb létszámú állandó közössége az Intézménynek, Évtizedek óta tartja a heti foglalkozásait az Intézmény falai között. Ünnepeik közül az Anyák napját rendezik a színházteremben.

A nyugdíjasok az Intézmény szinte minden rendezvényének, színház, mozi, egyéb városi rendezvények állandó látogatói.

c) idősök informatikai jártassága

Ilyen jellegű felmérés nem készült. Ellenben a mai technikai vívmányok világában elengedhetetlen az idős társadalmi rétegnek a bevonása az informatikai tudományba. Elsősorban a szeretteikkel, hozzátartozóikkal, egymással való kapcsolattartásban és a különböző hivatalos eljárásokhoz való technikai informatikai jártasságok elsajátításánál van nagy és fontos szerepe. A Helyi könyvtár minden évben pár alkalmat biztosít ingyenesen, oktatással egybekötve az idősök informatikai jártasságának bővítésére.

d) generációk közötti programok

A Szeghalmi Búzavirág Nyugdíjas Egyesület saját szervezésű rendezvényeiken átadják a tudást a fiataloknak a „Generációk találkozója” melyek közös beszélgetésekről, sütés főzésről szólnak.

6.4 Az időseket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

A helyi közművelődési intézmények alaphelyzetben megfelelőek az időseknek, az életkorral járó sajátos igényeinek célzó programok nyújtásában. De fontos és szükségszerű ezen, lehetőségek tárhelyének a bővítése.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Az idősök elmagányosodása	Helyi programok szervezése, nyugdíjas klub támogatása, kulturális rendezvények szervezése
Megnőtt azon személyek száma, akiknek az életviteléhez segítségnyújtás szükséges	Szociális segítőhálózat megerősítése
Elszegényesedés, alacsony nyugdíj	Helyi támogatás
Alacsony az idősök informatikai jártassága	Az idősök bevonása az információs társadalomba

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Az Országgyűlés összhangban az Alaptörvénnyel és a nemzetközi jog által általánosan elismert szabályaival, megalkotta a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvényt, amely kimondja, hogy a fogyatékos emberek a társadalom egyenlő méltóságú, egyenrangú tagjai, akik a mindenkit megillető jogokkal és lehetőségekkel csak jelentős nehézségek árán vagy egyáltalán nem képesek élni.”

Alapelvek: (1) Az államnak, a társadalom szervezeteinek és tagjainak oly módon kell tevékenységüket végezni, hogy az ne okozhasson olyan károsodást, amely fogyatékoság kialakulásához vezet, illetve olyan körülményeket kell létrehozni, amelyben a fogyatékos emberek képesek lesznek teljesebb életre és a fogyatékoságukból fakadó terheik csökkenthetőek.

(2) A fogyatékos személyekkel kapcsolatos magatartás, tevékenység során úgy kell eljárni, hogy az a fogyatékos állapot rosszabbodását megelőzze, illetőleg annak következményeit enyhítse.

(3) A tervezési, döntési folyamatok során kiemelten kell kezelni a fogyatékos személyek sajátos szükségleteit, és figyelemmel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a bárki által igénybe vehető lehetőségekkel csak különleges megoldások alkalmazása esetén élhetnek.

(4) A fogyatékos személyeket érintő döntések során tekintettel kell lenni arra, hogy a fogyatékos személyek a társadalom és a helyi közösség egyenrangú tagjai, ezért meg kell teremteni azokat a feltételeket, amelyek lehetővé teszik számukra a társadalmi életben való részvételt.

(5) Az állam köteles gondoskodni a fogyatékos személyeket megillető jogok érvényesítéséről, a fogyatékos személyek hátrányait kompenzáló intézményrendszer működtetéséről a nemzetgazdaság mindenkorai lehetőségeivel összhangban.

A fogyatékos személyek az őket mindenki mással egyenlően megillető jogaikkal állapotukból fakadóan kevésbé tudnak élni, ezért indokolt, hogy minden lehetséges módon előnyben részesüljenek.

7.1 A településen fogyatékossgal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

Fogyatékos személy: aki érzékszervi - így különösen látás-, hallásszervi, mozgásszervi, értelmi képességeit jelentős mértékben vagy egyáltalán nem birtokolja, illetőleg a kommunikációjában számottevően korlátozott, és ez számára tartós hátrányt jelent a társadalmi életben való aktív részvétel során.

A Fogyatékossgal élő személyek jogairól szóló egyezmény és az ahhoz kapcsolódó Fakultatív Jegyzőkönyv kihirdetéséről szóló 2007. évi XCII. törvény 1 cikk szerint fogyatékos személy minden olyan személy, aki hosszan tartó fizikai, értelmi, mentális vagy érzékszervi károsodással él, amely számos egyéb akadállyal együtt korlátozhatja az adott személy teljes, hatékony és másokkal egyenlő társadalmi szerepvállalását.

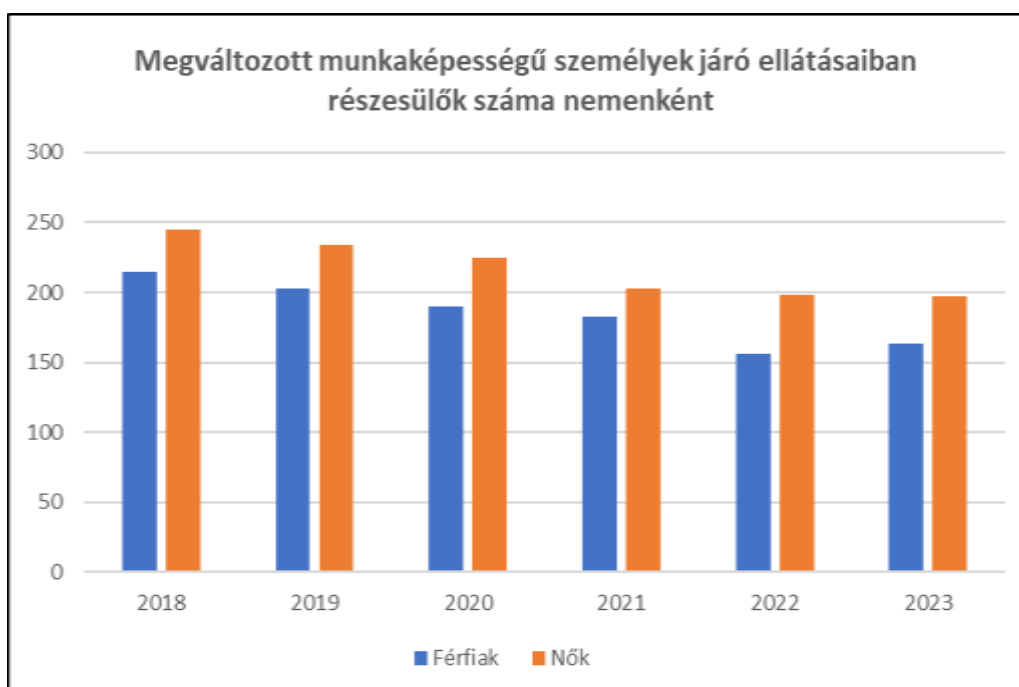
Városunkban a fogyatékkal élők két érdekképviselői szerve tevékenykedik. A Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesülete Szeghalom Városi Szervezete, céljuk a Szeghalom területén élő mozgásfogyatékos emberek szociális biztonságának, önálló életvitelük, jogaik, érdekeik

értékesítése, védelme, képviselete, életminőségük javítása. Szerveznek orvos-beteg találkozót, kirándulásokat gyógyfürdőkbe, családlátogatásokat.

A Vakok és Gyengénlátók Szeghalmi Körzeti Csoportjának célja a látássérültek érdekvédelme, érdekképviselete, társadalmi integrációjának, esélyegyenlőségének elősegítése. Szerveznek ügyességi vetélkedőt, gasztronómiai vetélkedőt, városnézést, karácsonyi ünnepséget.

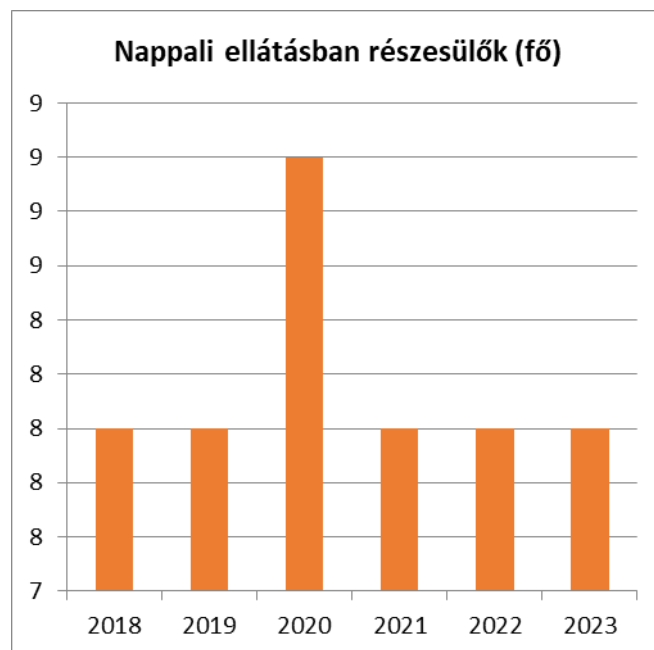
7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2016	235	282	517
2017	229	267	496
2018	215	245	460
2019	203	234	437
2020	190	225	415
2021	183	203	386
2022	156	198	354
2023	163	197	360

Forrás: TeIR, KSH Tstar

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2016	9
2017	8
2018	8
2019	8
2020	9
2021	8
2022	8
2023	8

Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók

a) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

2011. évi CXCI. törvény (Mmtv.) szerint megváltozott munkaképességű személynek minősül:

a) akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű,

- b) aki legalább 40 százalékos egészségkárosodással rendelkezik, az erről szóló szakvélemény, szakhatósági állásfoglalás, hatósági bizonyítvány, minősítés időbeli hatálya alatt,
- c) akinek a munkaképesség-csökkenése 50-100 százalékos mértékű, az erről szóló szakvélemény időbeli hatálya alatt, vagy
- d) aki fogyatékosági támogatásban vagy vakok személyi járadékában részesül és a munkaszerződése szerinti napi munkaideje a 4 órát eléri.

A foglalkoztatás területén tapasztalható, hogy a munkáltatók egy bizonyos szinten elzárkóznak a fogyatékos személyek foglalkoztatásától. A fogyatékosok részéről van igény a munkába álláshoz.

Az elzárkózás oka az átalakítási költségek a munkakör létesítésekor, az akadálymentesítések elvégzése, az adminisztrációs körülmények nehézsége stb...

A rehabilitációs hozzájárulást, mint fizetési kötelezettséget, azzal a céllal vezették be, hogy a megváltozott munkaképességű személyek foglalkoztatását elősegítsék, rehabilitációjukat szolgálják. Azoknak a munkáltatóknak kell számolniuk vele, akiknél a munkavállalók száma a 25 főt meghaladja, és az általuk foglalkoztatott megváltozott munkaképességű személyek száma nem éri el a létszám 5 százalékát (kötelező foglalkoztatási szint) Mértéke a tárgyév első napján megállapított alapbér kötelező legkisebb összegének kilencszerese/fő/év. Éves összege a kötelező foglalkoztatási szintből hiányzó létszám, valamint a rehabilitációs hozzájárulás szorzata. Ezzel szemben a munkáltatók mégis inkább vállalják ennek a megfizetését ahelyett, hogy 4 órában alkalmaznának munkaképességében megváltozott személyt.

Nem rendelkezünk pontos adatokkal, a fogyatékkal élők foglalkoztatásáról.

Folyamatosan fel kell kutatni a fogyatékos munkavállalókkal is betölthető álláshelyeket. Javasolt önkormányzati szakember fogyatékos ügyi mentorrá, tanácsadóvá képzése, állami és civil munkaerő-piaci szolgáltató szervezet és a Munkaesély Szövetség bevonása a feladat megoldásába.

b) munkavállalást segítő lehetőségek

A fogyatékkal élők hátrányokkal terheltek, nehezebb a munkához jutásuk. Ezeket a hátrányokat felépített és összehangolt támogatással lehet csökkenteni.

c) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Nincs adat.

Az Egyesület igyekszik működése során a rehabilitációs munkavállalás lehetőségeiről is tájékoztatást, valamint segítség nyújtást biztosítani. Nincs elérhető adatbázis és információ.

d) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

A Mozgáskorlátozottak Békés megyei Egyesület Szeghalmi helyi szervezete 300-320 közötti létszámmal rendelkezik jelenleg. A sajnálatos tény és tapasztalat, hogy az érintettek száma egyre nő egyre több a fogyatékkal élő ember. A helyi szervezet heti rendszerességgel tart ügyfél fogadást, mindazok számára, akik valamilyen információ kérésért hozzájuk fordulnak. Mindemelllett heti rendszerességgel 3-4 család (fogyatékkal élő) látogatását is beütemezik. A szervezet működéséhez az iroda helyiséget az önkormányzat biztosítja.

2021 év márciusában a megváltozott rehabilitációs, és családi fogyatékosági ügyben a kormányhivatal illetékesei nyújtottak fórum keretben tájékoztatást az érdeklődőknek. Havi rendszerességgel szerveznek, orvos beteg találkozót. Az egyesület többek közt segíti a helyi

gondozási központ nappali ellátottjait, a gondozási központ lakóit, orvosi, szakorvosi ellátás, és gyógyászati segédeszközökkel történő ellátással.

Minden évben nyitó és záró ebédet, valamint időszakosan összejöveteleket tartanak. Gondolnak a súlyos mozgássérült tagokra is. Akiket összefogva, a tagok saját gépjárműveikkel visznek el a rendezvényekre. Ilyen volt legutóbb 2022-évben a „Várhelyi Fogytékossági Nap”, amit a Körös parton lévő Várhelyi Ifjúsági Tábor területén tartottak.

Létrehoztak egy csoportot a facebook közösségi oldalon is, azzal a céllal működtetve, hogy a tagoknak ezzel is tudja közvetíteni az Egyesülettel összefüggő információkat.

7.2 Fogytékossal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

Pontos adatok nem állnak rendelkezésre.

A fogytékossági támogatás a súlyosan fogytékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy – a súlyosan fogytékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogytékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Fogytékossági támogatásra jogosult az a 18. életévét betöltött súlyosan fogytékos személy jogosult, aki az ellátás igénylésének időpontjában Magyarországon élő magyar állampolgár, letelepedett, valamint bevándorolt jogállású, illetve hontalanként elismert.

Fogytékos személynek minősül:

- a) az a látási fogytékos, akinek segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik vagy alig látóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik és ezért kizárólag tapintó-halló életmód folytatására képes,
- b) az a hallási fogytékos, akinek a hallásvesztése olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes, feltéve, hogy
 - ba) halláskárosodása 25. életévének betöltését megelőzően következett be, vagy
 - bb) halláskárosodása mellett a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad,
- c) az az értelmi fogytékos, akinek értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt középsúlyos vagy annál nagyobb mértékű,
- d) az, aki autista, állapota a személyiség egészét érintő fejlődés átható zavara miatt, az autonómia-tesztek alapján súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető,
- e) az a mozgásszervi fogytékos, akinek a mozgásrendszer károsodása, illetőleg funkciózavara miatt helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz (végtag-protézis, ortézis, egy karral működtetett járóeszköz, kerekesszék) állandó és szükségszerű használatát írták elő, vagy a külön jogszabály szerinti mozgásszervi betegsége miatt állapota segédeszközzel eredményesen nem befolyásolható,
- f) állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak vagy középsúlyosnak minősíthető (Williams szindróma)

és ez a fogytékos állapot tartós vagy végleges, továbbá a fogytékos személy önálló életvitelre nem képes, vagy mások állandó segítségére szorul.

A súlyosan fogytékos állapot megállapítását az orvosszakértői szerv végzi.

A fogytékossági támogatás összegét a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvénynek a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező mértékben emelni kell, az újonnan megállapításra kerülő fogytékossági támogatást pedig ugyanilyen emelt összegben kell megállapítani.

A fogyatékosági támogatás összege évenként a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező mértékben emelésre kerül. A fogyatékosági támogatás a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) korm. rendelet alapján utazási kedvezményre jogosít. A folyósító szerv utazási kedvezményre jogosító hatósági igazolványt állít ki annak a személynek a részére, aki fogyatékosági támogatásban részesül. Amennyiben a kedvezményre jogosulttal kísérő személy utazik, akkor ő is jogosult az utazási kedvezményre. A kísérő csak akkor veheti igénybe az utazási kedvezményt, ha azzal a személlyel utazik együtt, akinek a nevére a hatósági igazolvány szól. (A kedvezmény mértéke: vasúti személyszállítás, HÉV, helyközi autóbusz-közlekedés, komp- és révközlekedés esetében 90 %-os, helyi közúti és kötöttpályás közlekedés esetén 100 %-os)

Pénzbeli ellátások:

- Foglalkozást elősegítő pénzbeli támogatások
- A megváltozott munkaképességű személyek pénzbeli ellátásai
- Álláskereső pénzbeli ellátásai
- Pénzbeli családtámogatási ellátások
- Pénzbeli gyermekvédelmi ellátások
- Hozzá tartozói pénzbeli nyugellátások
- Szociális pénzbeli ellátások
- Súlyos mozgáskorlátozott személyek pénzbeli ellátásai
- Súlyosan fogyatékos személyek pénzbeli ellátásai

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Az Országgyűlés által a fogyatékos személyek esélyegyenlőségének megteremtéséhez szükséges intézkedések megalapozása érdekében elfogadott Országos Fogyatékosügyi Programban (a továbbiakban: Program) foglaltakat az egészségügyi, foglalkoztatási, szociálpolitikai, oktatási, közlekedési tervezésben, továbbá a településfejlesztésben, valamint az egyéb állami tervezés körébe tartozó döntés meghozatala során érvényre kell juttatni.

Akadálymentesség: az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. törvény 2. §-ának 1. pontjában meghatározott feltételeknek megfelelő épített környezet;

Egyenlő esélyű hozzáférés: a szolgáltatás egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha igénybevétele - az igénybe vevő állapotának megfelelő önállósággal - mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára akadálymentes, kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető,

Az épület egyenlő eséllyel hozzáférhető, ha mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára megközelíthető, a nyilvánosság számára nyitva álló része bejárható, vészhelyzetben biztonsággal elhagyható, valamint az épületben a tárgyak, berendezések mindenki számára rendeltetésszerűen használhatók,

Az információ egyenlő eséllyel hozzáférhető akkor, ha az mindenki, különösen a mozgási, látási, hallási, mentális és kommunikációs funkciókban sérült emberek számára kiszámítható, értelmezhető és érzékelhető, az ahhoz való hozzájutás pedig az igénybe vevő számára akadálymentes.

a) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése

Az egészségi állapot megőrzése, a betegségek megelőzése és gyógyítása céljából a háziorvosok személyes és folyamatos ellátást nyújtanak a város lakosai számára. Szeghalmon a háziorvosi ellátás körzetenkénti kialakításban biztosított.

Szeghalmon 4 háziorvosi körzetben és 2 gyermekorvosi körzetben működik a betegellátás, illetve az orvosi ügyelet is biztosított a város lakói számára.

b) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

c) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

d) munkahelyek akadálymentesítettsége

e) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Szeghalom városában a középületek, a közszolgáltatásokhoz, kulturális és sport programokhoz való hozzáférési lehetőség, a munkahelyek, a közösségi közlekedés, járdák és parkok akadálymentesítettsége nagy részben biztosított. Hiányosságként merült fel az akadálymentesített mosdók, mellékhelyiségek biztosítása.

f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Fogyatékkal élők nappali ellátása:

A nappali ellátás olyan szociális ellátási forma, amelynek keretében elsősorban a saját otthonukban élő, idős, fogyatékosok részére biztosít lehetőséget a napközbeni tartózkodásra, igény esetén étkezésre, társas kapcsolatokra és alapvető higiéniai szükségletek kielégítésére

A fogyatékos fiatal felnőttek számára segítséget nyújt:

- mindennapi életvitelhez szükséges ismeretek elsajátításában

- közösségi tevékenységük szervezésében
- egészségi állapotuknak megfelelő terápiás jellegű foglalkoztatás feltételeinek megteremtésében (gyógytorna, pszichológus által vezetett foglalkozás, terápiás jellegű kézműves foglalkozás)

g) előnyben részesítés (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

A mozgáskorlátozott személyek esélyegyenlőségének előmozdítását szolgálja a közösségi közlekedésben való részvételük anyagi támogatása, melyet a súlyos mozgáskorlátozott személyek közlekedési kedvezményeiről szóló 102/2011. (VI. 29.) Korm. rendelet határoz meg.

Az értelmi fogyatékos, az autista, a látási fogyatékos, valamint a hallási fogyatékos személyek gépjárművásárláshoz, illetve speciális igényeiknek megfelelő módon történő átalakításához a jogszabályban meghatározott feltételek fennállása esetén támogatást igényelhetnek.

Igénybe vehető Állami támogatások: Gépjármű vásárlásához igénybe vehető támogatás, Gépjármű átalakításához igényelhető támogatás, mozgáskorlátozott személy szállítását lehetővé tevő átalakítási támogatás, közlekedési kedvezmény.

A mozgáskorlátozott személyek 300 ezer forint támogatást kaphatnak tíz évenként arra a célra, hogy lakásukon akadálymentesítési célú felújítási, átalakítási munkákat végeztessenek el.

Támogató szolgáltatás:

A városban a Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény által 2012-től működik a támogató szolgálat.

A támogató szolgálat személyi segítő tevékenységén, ill. szállító szolgáltatásán keresztül segíti elő a fogyatékos emberek és családtagjaik számára a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést.

A személyi segítő egyénre szabott gondozási tervben megfogalmazva segíti a meglévő képességek szinten tartását, a készségek folyamatos fejlesztését.

A támogató szolgálat olyan professzionális tevékenység, amely aktívan közreműködik a fogyatékos emberek teljes jogú és egyenértékű társadalmi részvételéért.

A súlyosan fogyatékos személyt az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás, fogyatékosági támogatás illeti meg. A támogatás célja, hogy a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül anyagi segítséget kapjon, így mérsékelve a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányokat. Erről a részletes leírás 7.2 pontban található

A fogyatékossgal élő gyermekek részére az óvodai és iskolai egyenlő esélyű hozzáférést segítő eszközök, oktatási segédanyagok, és szakemberek terén még van lemaradása szeghalmi oktatási intézményekben. Az intézmények környezeti (fizikai) és infokommunikációs akadálymentesítésével kapcsolatban is vannak még hiányosságok, amelyek megszüntetésére az épületek akadálymentesítésével kapcsolatban is vannak még hiányosságok, amelyek megszüntetésére az épületek akadálymentesítése a pályázati és az Önkormányzati forrásból biztosított lehetőségek alapján folyamatosan kerül fejlesztésre.

7.4 Fogyatékossgal élők sajátos igényeinek kielégítését célzó programok a településen

Az Önkormányzat valamennyi társadalmi felzárkóztató programjába bevonta a fogyatékkal élők helyi érdekképviselői szerveit, és folyamatosan törekszik az együttműködésre minden lehetséges területen.

7.5 A fogyatékossgal élőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és a felszámolásukra irányuló kezdeményezések

A legtöbb, fogyatékossgal kapcsolatos probléma a hátrányos megkülönböztetéshez kapcsolódik. Bár a fogyatékossgal élőket pontosan ugyanazok az emberi jogok illetik meg, mint bárki más, az élet szinte minden területén hátrányos megkülönböztetést és kirekesztést tapasztalnak. Ennek okai közt megtalálhatók a társadalmi előítéletek, a társadalom strukturális problémái, illetve saját egészségkárosodásuk. Nagyon fontos az érdekképviselői szervek tevékenysége, az önkormányzat irányába való kezdeményezés, a problémák jelzése.

7.6 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
Akadálymentesítés hiánya, az intézmények megközelíthetősége, akadálymentes vizesblokkok, mellékhelyiségek meglétének hiánya	Az intézmények, járdák, vizesblokkok és mellékhelyiségek kialakítása akadálymentesítése,
Kevés a foglalkoztatási lehetőség	Egyeztetés, igényfelmérés, képzési lehetőség a helyi munkáltatókkal, a Polgármesteri Hivatalnál adatbázis a fogyatékos munkavállalókkal betölthető álláshelyekről, fogyatékos személyek állapotáról, foglalkoztatás jellegéről, helyéről A fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetősége és ezzel foglalkoztatása növekszik

Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítások	
Beazonosított problémák	Fejlesztési lehetőségek
Az egészségi állapot folyamatos romlása, egészségügyi szolgáltatások hiánya	Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, szakorvos elérhetőségének lehetősége, szűrővizsgálatok szervezése
Az egyéni, családi kapcsolati problémák kezelését segítő hiánya	Mentálhigiénés szakember, pszichológus elérhetőségének lehetősége
Hiányos adatok állnak rendelkezésre egy-egy célcsoport esetén, ezek nehezítik a problémák feltárását, elemzését	Az adatok gyűjtésére egységes rendszer kialakítása
A lakosság környezettudatosságának fejlesztése	A lakosság megszólítása a témakörben

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Szeghalom Város Önkormányzat Képviselő-testületének 2021 és 2022 évben pályázati felhívást eszközölt, a civil szervezetek támogatására. A pályázat célja: Szeghalom Város Önkormányzat közigazgatási területén működő civil szervezetek évi támogatása. Amelyre pályázhatnak: Szeghalom Város közigazgatási területén rendszeresen működő, az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény hatálya alá tartozó civil szervezetek.

Támogatott célok:

- a. egészségmegőrzés
- b. szociális tevékenység (családsegítés, időskorúak gondozása, hátrányos helyzetűek segítése)
- c. kulturális tevékenység
- d. nevelés, oktatás, képességfejlesztés
- e. ismeretterjesztés
- f. testvér-településsel kapcsolatos tevékenység
- g. természetvédelem, környezetvédelem, műemlékvédelem
- h. gyermek- és ifjúságvédelem
- i. közrend, közbiztonság védelme
- j. sport, tömegsport

Támogatás formája:

- a. a civil szervezetek működési támogatása
- b. a civil szervezetek közhasznú tevékenységének támogatása
- c. a civil szervezeteket érintő évfordulók, rendezvények támogatása

a) a 3–7. pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

Szeghalmon működő civil szervezetek neve:

- A Holnap Iskolájáért Alapítvány
- Együtt a Gyermkek mosolyáért
- Farmasi Péter Alapítvány
- Gyermkek Jövőjéért Alapítvány
- Körös-sárréti Civil Szervezetek Szövetsége
- Körös-Sárréti Hagyományörző Íjász Egyesület
- Körös-Sárréti Katasztrófa -és Polgári védelmi Egyesület
- Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesülete Szeghalom Városi Csoportja
- Pálfi János Emlékalapítvány Szeghalom Olvasáskultúrájáért
- Nagy Miklós Alapítvány
- Péter András Alapítvány
- Pro Musica
- Sárréti Népdalkör Egyesület
- Sárréti Táncsport Egyesület (1975.)
- Sárréti Pákászvilág Hagyománytisztelőinek Egyesülete

- Sárret A Könnyűzenéért Alapítvány
- Senshi Kyokushin Karate Gyermekek, Ifjúsági és Szabadidő Sportegyesület
- Szeghalmi Hagyományőr Egyesület
- Szeghalmi Búzavirág Nyugdíjas Egyesület
- Szeghalmi Kulturális Egyesület
- Szeghalmi Mentőalapítvány
- Szeghalmi Női Kézilabda, Gyermekek, Ifjúsági és Szabadidősport Egyesület
- Szeghalmi Utánpótlás nevelő Fc.
- Szeghalom Társastánc Mozgalomért Alapítvány
- Szeghalmi Sporthorgász Egyesület
- Tenisz Klub
- Szeghalmi Safi Biliárd Klub
- Szeghalmi Gasztronómiai Egyesület
- Szeghalmi Futball club
- Szeghalmi Szociális Egyesület
- Technikai Sportok Egyesülete
- Takács Andrea Alapítvány
- Vakok és Gyengénlátók Békés Megyei Egyesülete Szeghalom és Dévaványa Kistérségi Csoportja
- Varga István Középiskolai Alapítvány

b) helyi önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

A pályázatok egy része pl. TOP 5.2.1., külön a civil szektorból közösségi partnerekkel való együttműködésben valósul meg.

c) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség

Szeghalom Város Önkormányzata 1996 óta működik együtt a Szeghalmi Statisztikai Térségben lévő önkormányzatokkal, kezdetben még, együttműködés keretét az Észak Békés Megyei Térségfejlesztési Társulás adta, ahol a térség kilenc települése, Dévaványa, Ecsefalva, Körösladány, Szeghalom, Kertészsziget, Bucsa, Füzesgyarmat, Vésztő, Körösújfalú működött együtt. A Társulás munkaszervezeti feladatai ellátó Kistérségi Irodának 2003 óta Szeghalom városa adott otthont. A települések együttműködése három fő területre koncentrálódott: önkormányzati, közszolgáltatási szerepkör, területfejlesztési funkció, valamint az államigazgatási- feladat és hatáskör ellátása. A jogszabályi háttér a települési önkormányzatok többcélú kistérségi társulásáról szóló 2004. évi CVII. tv. adta, mely alapján a Szeghalom Kistérség Többcélú Társulás a Kistérségi Társulási Megállapodást 2004. június 30-ával fogadta el. Együttműködés eredményeként számos fejlesztést tudtak a települések együtt megvalósítani. Hazai és Európai Unió forrásokra pályáztak együtt sikeresen, mely eredményeképpen informatikai, infrastrukturális, egészségügyi, szociális, oktatási fejlesztéseket tudtak megvalósítani. A Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX törvény hatályon kívül helyezte a többcélú társulásokról szóló törvényt és a településeket arra ösztönözte, hogy önkéntes alapon társuljanak. Így a korábbi statisztikai lehatárolás mellett lehetőséget nyílt a megyehatáron átnyúló együttműködésre. Ez teremtette meg annak lehetőségét, hogy Csökmő Nagyközség Önkormányzata 2013. július 01-től csatlakozzon a társulást alkotó településekhez. Az új önkormányzati törvény nem ad lehetőséget arra, hogy önálló költségvetési szervként Kistérségi Irodát működtessen a társulás ezért a munkaszervezeti feladatokat 2013. január 01-től Szeghalom Város Polgármesteri Hivatala látja el. Közös ellátott

feladatok közül kiemelendő a Szeghalom Kistérség Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Fenntartása, Központi Orvosi Ügyelet biztosítása, belső ellenőrzés, településfejlesztés. A térségi települések együttműködése, hosszú időre nyúlik vissza, a múltban és a jövőben is jellemző rá a kölcsönös előnyöket nyújtó együttműködési lehetőségek felkutatása és azok kihasználása.

d) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Szeghalom Városában 2019 óta működik nemzetiségi önkormányzat, a cigány/roma lakosság esélyegyenlőségének biztosítása érdekében, együtt a számukra szolgáltatást nyújtó intézményekkel, szervezetekkel, családsegítő szolgálattal, védőnői hálózattal, helyi civilszervezetekkel.

e) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A városban működő civil szervezetek többsége részt vesz a közfeladatok ellátásában. A civil szervezetek céljai, feladatai között szerepel a város lakosságát érintően az esélyegyenlőség megteremtése. Az egyenlő hozzáférés az általuk szervezett programokhoz. Adományokkal segítik a rászorulókat.

Városunkban a fogyatékkal élők két érdekképviselői szerve tevékenykedik. A Mozgáskorlátozottak Békés Megyei Egyesülete Szeghalom Városi Szervezete, céljuk a Szeghalom területén élő mozgásfogyatékos emberek szociális biztonságának, önálló életvitelük, jogaik, érdekeik érvényesítése, védelme, képviselete, életminőségük javítása. A Vakok és Gyengénlátók Szeghalmi Körzeti Csoportjának célja a látássérültek érdekvédelme, érdekképviselése, társadalmi integrációjának, esélyegyenlőségének elősegítése.

f) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

Az önkormányzat a vállalkozásokkal jó kapcsolatot tart, hiszen az önkormányzat számára fontos a vállalkozások szerepvállalása a helyi közéletben. A jó partneri kapcsolatnak köszönhetően együtt hatékonyan tudnak kiállni az esélyegyenlőség megteremtése mellett. Minden évben fórum keretén belül meghívást kapnak a vállalkozások vezetői, ahol „fehér” asztalnál ülve kölcsönösen beszélhetnek, egyeztethetnek, vitázhatnak, segíthetnek egymásnak és természetesen városunk lakosságának.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével a helyi állami, önkormányzati, egyházi és civil szervezetek között a hatékonyabb együttműködés alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat tevőleges bevonásával történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program intézkedési tervét. Az adatgyűjtés kiterjedt az önkormányzaton kívül az intézményekre, társintézményekre, közoktatási intézményekre. Az összegyűjtött adatok elemzésekor megfogalmazódtak a településen élők problémái, az esélyegyenlőség biztosítását segítő megoldások. Az adatgyűjtés kiterjedt Szeghalom város közigazgatási területén a kistérségi és helyi dokumentumokra. A Program átfogó képet ad a városban élő célcsoportok hétköznapi életéről, lehetőségeiről, jövőjéről. Az elkészült dokumentumtervezet a helyben szokásos módon, Szeghalom város honlapján került közzétételre, azzal a céllal, hogy a lakosság megismerje és véleményét elmondja.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

A települési esélyegyenlőségi program készítése az önkormányzat tevőleges bevonásával történt, az adattáblák kitöltése alapján létrejött helyzetelemzés alapozta meg a program intézkedési tervét. Az adatgyűjtés kiterjedt az önkormányzaton kívül az intézményekre, társintézményekre, közoktatási intézményekre. Az összegyűjtött adatok elemzésekor megfogalmazódtak a településen élők problémái, az esélyegyenlőség biztosítását segítő megoldások. Az adatgyűjtés kiterjedt Szeghalom város közigazgatási területén a kistérségi és helyi dokumentumokra. A Program átfogó képet ad a városban élő célcsoportok hétköznapi életéről, lehetőségeiről, jövőjéről. Az elkészült dokumentumtervezet a helyben szokásos módon, Szeghalom város honlapján került közzétételre, azzal a céllal, hogy a lakosság megismerje és véleményét elmondja.

b) az *a)* pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

c) A képviselő-testületi döntést követően az elfogadott HEP dokumentumot, valamint a hiteles határozatot a települési önkormányzat a helyben szokásos módon közzé teszi, és megküldi a TEF esélyegyenlőségi mentora részére. A TEF a települési önkormányzatok HEP-jeit közzéteszi, honlapján megjelenteti.

A Képviselő-testület által elfogadott Esélyegyenlőségi Programot Szeghalom város honlapján elérhetővé tesszük a megvalósításában résztvevő szervezetek és a lakosság számára. A monitoring a társszervezetek vezetői, a célcsoportok képviselői, a civil szervezetek képviselői, és a Polgármesteri Hivatal munkatársai bevonásával történik.

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- Alacsony iskolázottság, szakmai végzettség hiánya	- Munkaügyi Központtal a kapcsolattartás erősítése Tájékoztatás, szórólapok biztosítása Helyi képzések megszervezése - A növekedés okának feltárása Az érintettek megszólítása, bevonása, a probléma megfogalmazása Szemléletváltás
Gyermekek	- A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma nőtt. - A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot a legtöbb gyermeknevelési, magatartási, viselkedési problémák miatt keresik fel	- A veszélyeztetés okának felmérése A veszélyeztetés csökkentése érdekében bevonható módszerek, eszközök felmérése A veszélyeztetés csökkentése 10%-kal - A gyermek szerepe a családban - A gyermeknevelés fontosságának felismerése A példamutatás, a család összetartása fontos szerepének felismerése Szemléletváltás
Idősek	- A kapcsolatok beszűkülése - A 64 év feletti lakosság száma az elmúlt években nőtt	- Idős emberek, különösen az egyedülállók programokba történő bevonása, az érdeklődés felkeltése a közösségi élethez A társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvétel elősegítése Az elmagányosodás csökkentése - Rendszeres szűrővizsgálatok, szociális szolgáltatások megismertetése A figyelem felhívása az egészséges életmódra az idős korban Szűrővizsgálatokon való nagyobb részvételre való törekvés

Nők	- A nők munkanélkülisége és alacsony iskolai végzettsége - A rendőrök riasztása a családi viszályokhoz az elmúlt években nőtt.	- Adatgyűjtés a munkaerő és a munkahelykínálat összehasonlítása céljából, szakképzettség, nemek szerint is bontva, a helyben rendelkezésre álló átképzési lehetőségekre és a lehetséges alternatív munkavégzési formákra is tekintettel - Használható adatbázis - Tájékoztatás munkalehetőségekről, képzésekről - Segítségnyújtás az áldozat számára a családon belüli erőszak felismeréséhez - Lehetőségek bemutatása az erőszak megszüntetéséhez - Szemléletváltás, az erőszakos esetek száma csökken
Fogyatékkal élők	- Kevés a foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára - Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség megvalósítása	- Adatok az igényfelmérésről a foglalkoztatási szakember alkalmazását illetően - Adatbázis a fogyatékos munkavállalókkal betölthető álláshelyekről, fogyatékos személyek állapotáról, foglalkoztatás jellegéről, helyéről - A fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetősége és ezzel foglalkoztatása növekszik - A terv megvalósítása, a távoli szolgáltatások is elérhetővé válnak a célcsoport számára. - Önerő és pályázati források
Több célcsoportot érintő, településszintű megállapítás	- Az egészségi állapot folyamatos romlása, egészségügyi szolgáltatások hiánya - Az egyéni, családi kapcsolati problémák kezelését segítő hiánya - Hiányos adatok állnak rendelkezésre egy-egy célcsoport esetén, ezek nehezítik a problémák feltárását, elemzését	- Az egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, szakorvos elérhetőségének lehetősége, szűrővizsgálatok szervezése - Mentálhigiénés szakember, pszichológus elérhetőségének lehetősége - Az adatok gyűjtésére egységes rendszer kialakítása

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	- Mélyszegénységben élők és romák képzésének és foglalkoztatásának javítása	Célcsoport tagjai, Polgármesteri Hivatal, Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény, Művelődési Központ

	- Mélyszegénységben élők és romák részére család- és háztartásvezetési tanácsadások, előadások szervezése	civil szervezetek, munkaerő piaci képzést szervező oktatási központ Szociális Iroda, Civil szervezetek Szeghalom Város Roma Nemzetiségi Önkormányzata, Napközi Konyha Fiatalok Közössége Szeghalomért Egyesület
Gyermekek	- A gyermekek veszélyeztetettségének csökkentése - A gyermek szerepe a családban	Önkormányzat Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény önkéntesek, polgárőrség Védőnők, gyermekorvosok Polgármesteri Hivatal munkatársai
Idősek	- Az „aktív idősödés” feltételeinek erősítése - Egészségben eltöltött évek számának növelése	Érintett célcsoport Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Egyházak Művelődési Központ, Könyvtár Nyugdíjas Klub Önkormányzat Házi orvosok
Nők	- Munkalehetőségek a nők számára Szeghalmon - A nőket érő kapcsolati, családi erőszak visszaszorítása	Önkormányzat Munkaügyi Központ, falugazdász, önkéntesek Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Pszichológus, Rendőrség munkatársa Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Rendőrség
Fogyatékkal élők	- Közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége	Önkormányzat – Polgármesteri Hivatal Munkaesély Szövetség Munkaügyi Központ Mozgáskorlátozottak helyi csoportja Vakok és Gyengénlátók Szeghalom Kistérségi Csoportja

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák foglalkoztatási aránya javul.

Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők felzárkóztatása megvalósulhasson.

Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek oktatási, szociális, egészségügyi és lakhatási helyzetének javítását.

Folyamatosan odafigyelünk az idősek egészségügyi helyzetére és a szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférésehez.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az azonos jogok figyelembevételét.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők emberi méltóságának figyelembe tartását.

Az intézkedési területek részletes kifejtése

1. Mélyszegénységben élők és romák

Intézkedés címe:	Romák és/vagy mélyszegénységben élők munkaerő-piaci helyzetének javítása, helyi igény szerint szakképzés elindítása, szakképzésre irányítás, koordinálás
Feltárt probléma megnevezése	alacsony iskolázottság, szakmai végzettség hiánya
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Munkaügyi Központtal a kapcsolattartás erősítése Tájékoztatás, szórólapok biztosítása Helyi képzések megszervezése
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Adatgyűjtés, Adatbázis elkészítés az érintettekről, képzésekről Közvetítés, koordinálás
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Családok és szakemberek bevonása Feltételek megteremtése
Az intézkedés felelőse	Művelődési Központ, civil szervezetek, munkaerő piaci képzést szervező oktatási központ
Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A célcsoport megismeri a képzéseket Képzettségek megszerzése Javul a foglalkoztatottság Jelenléti ív, szándéknyilatkozat, megállapodás, bizonyítvány
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás Terembérleti díj Önkormányzati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Helyi képzés indításánál a létszám növelése, megoldás: a térségben jelentkezők bevonása
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

2. Gyermek

Intézkedés címe:	A gyermekek veszélyeztetettségének csökkentése
Feltárt probléma megnevezése	A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma nőtt
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A veszélyeztetés okának felmérése A veszélyeztetés csökkentése érdekében bevonható módszerek, eszközök felmérése A veszélyeztetés csökkentése
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Kapcsolatfelvétel szociális szakemberekkel Szocializáló tréning szervezése Érzékenyítő tréning szervezése a célcsoporton kívülieknek
A cél kapcsolódása országos szakpolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Prevenációs előadások, programok szervezése Életvezetési tanácsok, gyakorlatok bemutatása
Intézkedés felelőse	Önkormányzat Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény
Intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Felszínre kerül a veszélyeztetés oka A veszélyeztetettség csökkentése érdekében bevonható módszerek, eszközök megismerése A veszélyeztetettség csökken Fokozott odafigyeléssel, a Gyermekjóléti Szolgálat családlátogatásával
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Humán szakemberek, közösségi helyszín biztosítása, informatikai eszközök, pénzügyi, pályázati, önerő
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi és szakmai együttműködés révén
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Intézkedés címe:	A gyermek szerepe a családban
Feltárt probléma megnevezése	A Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálatot a legtöbb gyermeknevelési, magatartási, viselkedési problémák miatt keresik fel
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A gyermeknevelés fontosságának felismerése A példamutatás, a család összetartása fontos szerepének felismerése Szemléletváltás
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Előadás szervezése: Az anyaság fontossága, gyermekgondozás Szórólapokon tájékoztató: Közös játékok a gyermekkel Előadás, beszélgetések szervezése: A gyermeknevelésről
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032) Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024) Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Prevenációs előadások, programok szervezése Életvezetési tanácsok, gyakorlatok bemutatása
Az intézkedés felelőse	Önkormányzat Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény
Az intézkedés megvalósításának határideje	2028.12.31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A gyermeknevelési problémák csökkennek A gyermekek magatartási, viselkedési problémái csökkennek A gyermekek magatartási, viselkedési problémái tovább csökkennek Fokozott odafigyeléssel, a Gyermekjóléti Szolgálat családlátogatásával
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás, helyi szakemberek bevonása, helyiség biztosítása
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Társadalmi és szakmai együttműködés révén
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

3. Nők

Intézkedés címe:	Munkalehetőségek a nők számára Szeghalmon
Feltárt probléma megnevezése	A nők munkanélkülisége és alacsony iskolai végzettsége
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Adatgyűjtés a munkaerő és a munkahelykínálat összehasonlítása céljából, szakképzettség, nemek szerint is bontva, a helyben rendelkezésre álló átképzési lehetőségekre és a lehetséges alternatív munkavégzési formákra is tekintettel Használható adatbázis Tájékoztatás munkalehetőségekről, képzésekről
A cél összhangja helyi stratégiai dokumentumokkal	Adatgyűjtés, kapcsolat felvétele a munkahelyekkel önkéntesek bevonásával Kapcsolat felvétele a Munkaügyi Központtal Adatbázis elkészítése Tájékoztatás megtartása
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia
Tevékenységek (intézkedés tartalma) pontokba szedve	Képzések szervezése Munkaerő-piaci igényeknek megfelelő átképzések
Az intézkedések felelőse	Munkaügyi Központ, falugazdász, Nagyobb foglalkoztatók, Vállalkozók
Az intézkedések megvalósításának határideje	2028. 12. 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	A munkaerő és a munkahelykínálat összehangolása, humán erőforrás Esélyegyenlőség biztosításával kapcsolatos intézkedések Az adatbázis folyamatos frissítése
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Munkaügyi Központ szakemberei, önkormányzat munkatársai
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Kommunikációs és szemléletformálási tevékenységek biztosítása
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Intézkedés címe:	A nőket érő kapcsolati, családi erőszak visszaszorítása
Feltárt probléma megnevezése	A rendőrök riasztása a családi viszályokhoz az elmúlt években nőtt.
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Segítségnyújtás az áldozat számára a családon belüli erőszak felismeréséhez Lehetőségek bemutatása az erőszak megszüntetéséhez Szemléletváltás, az erőszakos esetek számának csökkentése
A cél összhangja helyi stratégiai dokumentumokkal	Előadás szervezése: A férfi-nő mellérendelt, harmonikus kapcsolata Szórólapokon tájékoztató: A nők elleni erőszakos magatartás formáinak bemutatása, családon belüli erőszak Előadás, beszélgetések szervezése: A családon belüli erőszak megszüntetésének lehetőségei
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia Új Roma Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Szakemberek bevonása Lehetőségek bemutatása az erőszak megszüntetéséhez
Az intézkedés felelőse	Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Pszichológus Rendőrség munkatársa Önkormányzat
Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 12. 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az áldozat szerepében lévő nők felismerik a családon belüli erőszak jelenlétét Lehetőségek megismerése az erőszak megszüntetéséhez Szemléletváltás, az erőszakos esetek száma csökken
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás, helyi szakemberek bevonása, helyiség biztosítása
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	További szakemberek bevonása, kapcsolattartás fenntartása
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

4. Idősek

Intézkedés címe:	Az „aktív idősödés” feltételeinek erősítése
Feltárt probléma megnevezése	A kapcsolatok beszűkülése
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Idős emberek, különösen az egyedülállók programokba történő bevonása, az érdeklődés felkeltése a közösségi élethez A társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvétel elősegítése Az elmagányosodás csökkentése
A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	Idős emberek, különösen az egyedülállók megismerik a helyi programokat, civil szervezeteket A társadalmi, kulturális, civil életben aktívan részt vesznek Csökken az elmagányosodás
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia Időügyi Nemzeti Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Igényfelmérés, Tájékoztatás kapcsolati lehetőségekről Lebonyolítás
Az intézkedés felelőse	Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Nyugdíjas Klub Egyházak, civil szervezetek
Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 12. 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Jelenléti ív, kérdőívek, statisztikák
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás, szociális és kulturális szakemberek, civil szervezetek tagjainak bevonása
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Közösségek fenntartása, programok
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Intézkedés címe:	Egészségben eltöltött évek számának növelése
Feltárt probléma megnevezése	A 64 év feletti lakosság száma az elmúlt öt évben emelkedett
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Rendszeres szűrővizsgálatok, szociális szolgáltatások megismertetése A figyelem felhívása az egészséges életmódra az idős korban Szűrővizsgálatokon való nagyobb részvételre való törekvés
A cél összhangja más helyi dokumentumokkal	Egészség megőrző programok szervezése Szűrővizsgálatok finanszírozása
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Idősügyi Nemzeti Stratégia Magyar Nemzeti Felzárkózási Stratégia
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Tájékoztatók, szórólapok készítése rendszeres szűrővizsgálatokról, szociális szolgáltatásokról, azok eljuttatása az idősek részére Előadások, beszélgetések szervezése az egészséges életmóddal kapcsolatban A helyben végzett szűrések kibővítése, akciók szervezése
Az intézkedés felelőse	Önkormányzat Szeghalom Kistérség Egységes Szociális és Gyermekjóléti Intézmény Nyugdíjas Klub
Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 12. 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Rendszeres szűrővizsgálatokat, szociális szolgáltatásokat az idősek mind nagyobb körben megismerik Tájékoztatottság fokozódik az egészséges életmódról az idős korban Szűrővizsgálatokon való nagyobb részvétel Kimutatások, kérdőívek, adatlapok
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás, szociális és kulturális szakemberek, civil szervezetek tagjainak bevonása
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	További programok folytatása
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

5. Fogyatékkal élők

Intézkedés címe:	Az integrált foglalkoztatás előmozdítása
Feltárt probléma megnevezése	Kevés a foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Felmérés van-e igény fogyatékkal élők foglalkoztatására A Polgármesteri Hivatal kérdőív Adatbázis a fogyatékos munkavállalókkal betölthető álláshelyekről, fogyatékos személyek állapotáról, foglalkoztatás jellegéről, helyéről
A cél összhangja más helyi dokumentumokkal	Közös rendezvények, programok szervezése
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogyatékosügy Program
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Felmérés elvégzése, Adatbázis elkészítése a fogyatékos munkavállalókkal betölthető álláshelyekről, fogyatékos személyek állapotáról, foglalkoztatás jellegéről, helyéről
Az intézkedés felelőse	Önkormányzat – Polgármesteri Hivatal Munkaügyi Központ, Nagyobb Foglalkoztatók, Vállalkozók
Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 12. 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Adatok az igényfelmérésről a foglalkoztatást illetően Adatbázis a fogyatékos munkavállalókkal betölthető álláshelyekről, fogyatékos személyek állapotáról, foglalkoztatás jellegéről, helyéről A fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetősége és ezzel foglalkoztatása növekszik
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás, önkormányzati forrás
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Érdekvédelmi szervezetekkel való folyamatos kapcsolattartás
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

Intézkedés címe:	Közösségi közlekedés, járdák, parkok, intézmények Épületek, akadálymentesítettségének javítása
Feltárt probléma megnevezése	Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítettség hiánya a településen
Az intézkedéssel elérni kívánt cél	Kapcsolatfelvétel az intézményekkel Terv az akadálymentesítettségéről A terv megvalósítása, az akadálymentesség is elérhetővé válik a célcsoport számára
A cél összhangja más helyi dokumentumokkal	Szeghalom Város Integrált Településfejlesztési Stratégiája
A cél kapcsolódása országos szakmapolitikai stratégiákhoz	Országos Fogytékosságügyi Program
Tevékenységek (az intézkedés tartalma) pontokba szedve	Kapcsolat felvétele az intézményekkel, és a helyi egyesületekkel Terv készítése az Intézmények akadálymentesítettségéről Pályázatok figyelése Az intézményeket fejlesztő beruházások megvalósítása
Az intézkedés felelőse	Polgármesteri Hivatal munkatársai Mozgáskorlátozottak helyi csoportja Vakok és Gyengénlátók Szeghalom Kistérségi Csoportja
Partnerek	Mozgáskorlátozottak helyi csoportja Vakok és Gyengénlátók Szeghalom Kistérségi Csoportja
Az intézkedés megvalósításának határideje	2028. 12. 31.
Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Közös szándék az Intézmények akadálymentesítettségére vonatkozóan Közös terv az Intézmények akadálymentesítettségéről Pályázat benyújtása Terv, pályázat, kivitelezés dokumentumai
Az intézkedés megvalósításához szükséges (humán, pénzügyi, technikai) erőforrások	Pályázati forrás, Önkormányzati forrás, vállalkozás bevonása
Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Pályázatok figyelése Akadálymentes környezet állagmegóvása
Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása	Nem releváns

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
Intézkedés sor-száma	Az intézkedés címe, megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A cél összhangja más helyi stratégiai dokumentumokkal	A cél kapcsolódása országos szakma-politikai stratégiákhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
Településszintű probléma												
1	Egészségtudatos életmódra nevelés a felnőttek körében is, szűrővizsgálatok szervezése	Az egészségi állapot folyamatos romlása	Egészségtudatos életforma kialakítása	Költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Fejlesztési Stratégia	Prevenációs előadások szervezése, szűrővizsgálatok megteremtése	Polgármester, megvalósításba bevont partnerek	2028.12.31.	A vizsgálatokon megjelentek száma,	Pályázati forrás	Egészségügyi szervezetek feladatvállalása	nem releváns
2	Belterületi utak karbantartása, aszfaltozása	Utak minőségének romlása	Belterületi utak minőségének javítása	Szeghalom Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Magyar Nemzeti Társadalmi Fejlesztési Stratégia	Útburkolat javítása, karbantartása, utak aszfaltozása	Polgármester	2028.12.31.	Aszfaltozott, jó minőségű utak nagysága	Pályázati forrás	Utak folyamatos karbantartása	nem releváns
3	Járdák felújítása, karbantartása	Járdák minőségének romlása	Akadálymentes közlekedés biztosítása, akadálymentes közterület nagyságának növelése	Szeghalom Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Magyar Nemzeti Társadalmi Fejlesztési Stratégia, Országos Fogatékosságügyi Program	Járdák felújítása, akadálymentesítése	Polgármester	2028.12.31.	Akadálymentes közterületek nagysága	Pályázati forrás, technikai háttér, szakemberek megléte	Járdák folyamatos karbantartása, állagmegóvás	nem releváns
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Mélyszegénységben élők és romák képzésének és foglalkoztatásának javítása	Alacsony iskolázottság, szakmai végzettség hiánya	Helyi képzések megszervezése	Szeghalom Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Magyar Nemzeti Társadalmi Fejlesztési Stratégia, Új Roma Stratégia	Mélyszegénységben élők és romák képzésének és foglalkoztatásának javítása	Polgármester	2028.12.31.	Javul a foglalkoztatottság	Pályázati forrás Terembérleti díj Önkormányzati forrás	Bizonyítvány megszerzése	nem releváns

2	Mélyszegénységben élők és romák részére család- és háztartásvezetési tanácsadások, előadások szervezése	eladósodottság, elszegényesedés	A célcsoport önfenntartó, problémamegoldó képessége erősödik	Költségvetési koncepció	Magyar Nemzeti Társadalmi Fejlesztési Stratégia, Új Roma Stratégia	A mélyszegénységben élők és a romák részére család- és háztartásvezetési tanácsadások, előadások szervezése	Polgármester	2028.12.31.	csökken az eladósodottság, létfenntartási biztonság	Pályázati forrás, helyi szakemberek bevonása, helyiség biztosítása	Statistikák készítése, kérdőívek kitöltetése	nem releváns
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	A gyermekek veszélyeztetettségének csökkentése	A veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma nőtt	A veszélyeztetés csökkentése érdekében bevonható módszerek, eszközök felmérése	Szeghalom Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Nemzeti Ifjúsági Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia, Új Roma Stratégia	A gyermekek veszélyeztetettségének csökkentése	Szociális Iroda	2028.12.31	A veszélyeztetettség csökken	Humán: szakember, technikai: helyiség, informatikai eszközök, pénzügyi	Fokozott odafigyeléssel, a Gyermejkölési Szolgálat családlátogatásával	nem releváns
2	A gyermek szerepe a családban	A Családsegítő és Gyermejkölési Szolgálatot a legtöbb gyermeknevelési, magatartási, viselkedési problémák miatt keresik fel	A példamutatás, a család összetartása fontos szerepének felismerése, Szemléletváltás	Köznevelés-fejlesztési terv	Nemzeti Ifjúsági Stratégia, „Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia, Új Roma Stratégia	A gyermek szerepe a családban	Szociális Iroda	2028.12.31.	A gyermekek magatartási, viselkedési problémái csökkennek	Pályázati forrás, helyi szakemberek bevonása, helyiség biztosítása	Fokozott odafigyeléssel, a Gyermejkölési Szolgálat családlátogatásával	nem releváns
III. A nők esélyegyenlősége												
1	Munkalehetőségek a nők számára Szeghalmon	A nők munkanélkülisége és alacsony iskolai végzettsége	Használható adatbázis létrehozása, Tájékoztatás munkalehetőségekről, képzésekről	Szeghalom Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Magyar Nemzeti Társadalmi Fejlesztési Stratégia, Új Roma Stratégia	Munkalehetőségek a nők számára Szeghalmon	Polgármester	2028.12.31.	A munkaerő és a munkahely-kínálat összehangolása	Munkaügyi Központ szakemberei, önkormányzat munkatársai	Az adatbázis folyamatos frissítése	nem releváns
2	A nőket érő kapcsolati, családi erőszak visszaszorítása	A rendőrök riasztása a családi viszályokhoz az elmúlt években nőtt,	Szemléletváltás, az erőszak visszaszorítása	Szeghalom Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Magyar Nemzeti Társadalmi Fejlesztési Stratégia, Új Roma Stratégia	A nőket érő kapcsolati, családi erőszak visszaszorítása	Polgármester	2028.12.31.	Lehetőségek megismerése az erőszak megszüntetéséhez Szemléletváltás	Pályázati forrás, helyi szakemberek bevonása, helyiség biztosítása	Folyamatos kapcsolattartással	nem releváns

IV. Az idősek esélyegyenlősége												
1	Az „aktív idősödés” feltételeinek erősítése	A kapcsolatok beszűkülése	Az elmagányosodás csökkentése	Szeghalom Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Magyar Nemzeti Társadalmi Fejlesztési Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	Az „aktív idősödés” feltételeinek erősítése	Polgármester	2028.12.31.	Az idősek a társadalmi, kulturális, civil életben aktívan részt vesznek, csökken az elmagányosodás	Pályázati forrás, szociális és kulturális szakemberek, civil szervezetek tagjainak bevonása	Kérdőívek, statisztikák, kimutatások készítésével	nem releváns
2	Egészségben eltöltött évek számának növelése	A 64 év feletti lakosság száma az elmúlt években nőtt	Szűrővizsgálatokon való nagyobb részvételre való törekvés	Szeghalom Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Magyar Nemzeti Társadalmi Fejlesztési Stratégia, Idősügyi Nemzeti Stratégia	Egészségben eltöltött évek számának növelése	Polgármester	2028.12.31.	Tájékoztatottság fokozódik az egészséges életmódról az idős korban, szűrővizsgálatokon való nagyobb részvétel	Pályázati forrás, szociális és kulturális szakemberek, civil szervezetek tagjainak bevonása	Érdeklődés felkeltése folyamatos kapcsolattartással	nem releváns
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége												
1	Felmérések, képzések az integrált foglalkoztatás előmozdítása érdekében	Kevés a foglalkoztatási lehetőség a fogyatékkal élők számára	a Polgármesteri Hivatalnál - adatbázis a fogyatékos munkavállalókkal betölthető álláshelyekről, fogyatékos személyek állapota, foglalkoztatás jellegéről, helyéről	Szeghalom Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Országos Fogyatékosügyi Program	Együttműködés a munkáltatókkal az integrált foglalkoztatás előmozdítása érdekében	Polgármester	2028.12.31.	A fogyatékkal élők foglalkoztatási lehetősége és ezzel foglalkoztatása növekszik	Pályázati forrás, Polgármesteri Hivatal munkatársa	Folyamatos kapcsolattartás a célcsoport tagjaival	nem releváns
2	Közösségi közlekedés, járdák, parkok, épületek, Intézmények akadálymentesítésének javítása	Fizikai és infokommunikációs akadálymentesítés hiánya a közlekedésben	Terv készítése a buszvárók és vasútállomás akadálymentesítéséről, a terv megvalósítása, a távoli szolgáltatások is elérhetővé válnak a célcsoport számára	Szeghalom Város Integrált Városfejlesztési Stratégiája	Országos Fogyatékosügyi Program	Közösségi közlekedés, járdák, parkok, épületek, intézmények akadálymentesítésének javítása	Polgármester	2028.12.31.	terv a járdák, parkok, épületek, intézmények akadálymentesítéséről, pályázatok benyújtása	Pályázati forrás, Önkormányzati forrás, vállalkozás bevonása	Pályázatfigyelés	nem releváns

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

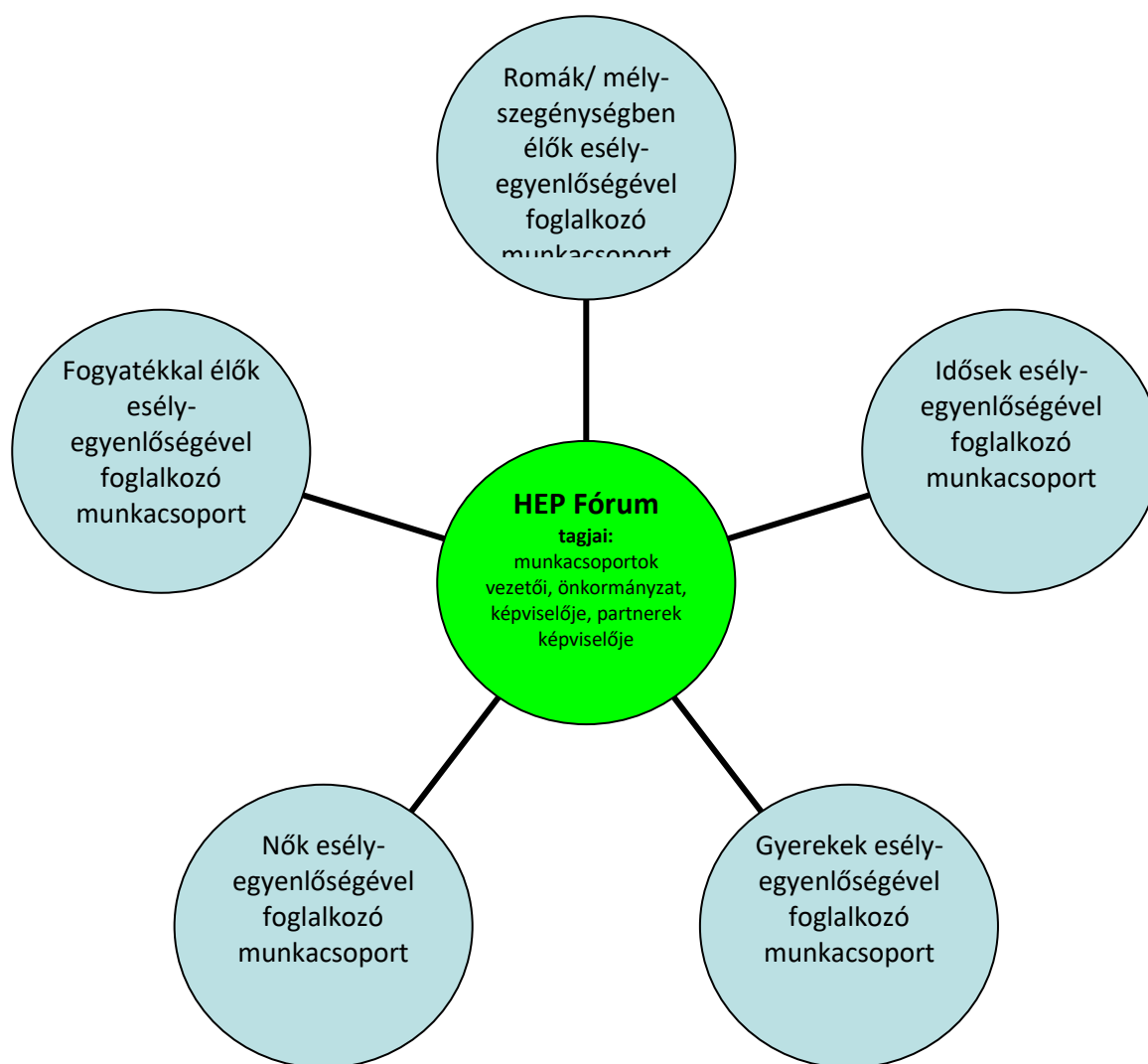
3.2 A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.

A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább kétfévente, a felülvizsgálatok és az új HEP elfogadása előtt, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- a helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térségi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térségi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,
- 2000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő – a HEP célcsoportjai kapcsán érintett – civil szervezetek és egyházak képviselői,
- a HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnerek képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről Macsári József polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Minden, az önkormányzattal és annak intézményeivel szerződéses viszonyban álló, számukra szolgáltatást nyújtó fél felelőssége, hogy megismerje a HEP IT-t, magára nézve kötelezőként kövesse azt, és megfeleljen az elvárásainak, amelyre vonatkozó passzust a jövőben bele kell foglalni a szerződésbe. Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-ot, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak. (Ld. pl. a köznevelési intézmények fenntartása és működtetése.)

Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a kétévente előírt – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - felülvizsgálat során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási terület felelősétől, amelyben bemutatja az indikátorok teljesülése elmaradásának okait, és a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek. A HEP Fórum a beszámolót a benyújtástól számított 30 napon belül megtárgyalja és javaslatot tesz az önkormányzat képviselőtestületének a szükséges intézkedésekre.

A program szándékos mulasztásból fakadó nem teljesülése esetén az HEP IT végrehajtásáért felelős személy intézkedik a felelős(ök) meghatározásáról, és – szükség esetén – felelősségre vonásáról.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

I. A Szeghalom Város Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Szeghalom Város képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 8/2023 (II. 27.) Ökt. számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- képviselő testület elfogató határozatának kivonata

Szeghalom, 2025. február 24.

Macsári József
polgármester